

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΣΤ'

Δευτέρα 18 Νοεμβρίου 1996

Αθήνα, σήμερα στις 18 Νοεμβρίου 1996, ημέρα Δευτέρα και ώρα 18.09', συνήλθε στην Αίθουσα συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου, η Βουλή σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την Προεδρία του Προέδρου κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Βουλευτή Β' Αθηνών κ. Πέτρο Κουναλάκη τα ακόλουθα:

Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας προτείνει μέτρα τόνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Κοινότητες του τέως Δήμου Αυλώνας Μεσσηνίας ζητούν χρηματοδότηση για την ασφαλτόστρωση των επαρχιακών οδών στην περιοχή τους.

3. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδας υποβάλλει προτάσεις αναφορικά με τη διαχείριση της "ανταλλάξιμης" περιουσίας των μελών της.

4. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών διαμαρτύρεται για την εντολή του Βρετανικού Συμβουλίου στα Φροντιστήρια Ξένων Γλωσσών να χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία τα βιβλία των Βρετανών συγγραφέων.

5. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών διαμαρτύρεται για την εντολή του Βρετανικού Συμβουλίου στα Φροντιστήρια Ξένων Γλωσσών να χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία τα βιβλία των Βρετανών συγγραφέων.

6. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας ζητεί τη λειτουργία του Θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων "Αριστεύς" στον Αμπελώνα Λάρισας.

7. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΥΜΟΙΡΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Σχολής Κ.Ε.Τ.Ε.Κ. Νομού Δράμας διαμαρτύρεται για τη μη εφαρμογή της 206/95 γνωμοδότησης του ΝΣΚ στους σπουδαστές του Κ.Ε.Τ.Ε.Κ. Δράμας που αποφοίτησαν το 1996.

8. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας "Κουτλιμπάνειο Τρανταφύλλειο" ζητεί την έγκριση πιστώσεων για τη λειτουργία του Πανεπιστημιακού Περιφερειακού Νοσοκομείου Θεσσαλίας, για την κάλυψη της τριτοβάθμιας νοσοκομειακής περίθαλψης στη Θεσσαλία.

9. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Μεσσηνίας ζητεί ναληφθούν μέτρα για την επίλυση του συγκονωνιακού προβλήματος του Νομού Μεσσηνίας με την πύκνωση των δρομολογίων ακτοπλοΐας και των δρομολογίων της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

10. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί τη νομική υποστήριξη των προσφύγων που εκκρεμούν στα Διεθνή Δικαστήρια σχετικά με τη διεκδίκηση αποζημίωσης για την κάλυψη της ζημιάς από τη Γερμανική κατοχή. 11. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί την οικονομική και τεχνική στήριξη της λειτουργίας των Συμβούλιων Περιοχής.

12. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί τη μη κατάργηση των Ειρηνοδικείων Μεσσηνίας, προτείνει την ίδρυση φυλακών στην περιοχή Άνω Δωρίου Τριφυλλίας και έδρας εφετείου στην Καλαμάτα.

13. Ο Βουλευτής Λάρισας κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εποχικού Προσωπικού Ε.Β.Ζ. Λάρισας ζητεί να γίνουν ρυθμίσεις στο εργασιακό καθεστώς των μελών του.

14. Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Δημοτική Παράταξη Ευόσμου "Ενωτική Πορεία" ζητεί την οικονομική ενίσχυση του

Δήμου Ευόσμου Θεσ/νίκης για τη λειτουργία του ΚΑΠΗ Ευόσμου.

15. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί τη νομοθετική ρύθμιση του επαναπροσδιορισμού των ορίων των ΟΤΑ.

16. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί τη μηχανογράνωση των ταριξίων και των υπηρεσιών των ΟΤΑ, που λειτουργούν στις ΔΟΥ.

17. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση της κατασκευής του Εθνικού Άξονα Καλαμάτας - Τρίπολης - Αθήνας.

18. Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών Ανατολικής Κρήτης ζητεί τη ρύθμιση της ασφάλισης των μελών του.

19. Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Αγρινίου υποβάλλει προτάσεις σχετικά με το καθεστώς λειτουργίας του Βιομηχανικού Σφαγείου του.

20. Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Ελληνικός Σύνδεσμος Εταιρειών Κ.Ε.Κ. ζητεί την άμεση καταβολή των χρηματικών ποσών στα Κ.Ε.Κ. για υλοποιηθέντα προγράμματα.

21. Ο Βουλευτής Απτικής κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών καταγγέλλει τη εντολή του Βρεττανικού Συμβουλίου στα Φροντιστήρια Ξένων Γλωσσών να χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία αποκλειστικά τα βιβλία των βρεττανών συγγραφέων.

22. Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι υπάλληλοι του Πανεπιστημίου Πατρών ζητούν τη ρύθμιση της ασφάλισής τους.

23. Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Ενιαίο Σωματείο Εργαζομένων ΠΕΠΑΓΝΗ ζητεί να ληφθούν μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία του Περιφερειακού Νοσοκομείου ΠΕΠΑΓΝΗ.

24. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής Λάρισας και Βουλευτής Λάρισας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Κοκκινοπλού Νομού Λάρισας ζητεί χρηματοδότηση για την υδροδότηση της.

25. Ο Βουλευτής Λασηθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Ησιόδος διαμαρτύρεται για την επιβολή δελτίου στην τιμή της τομάτας.

26. Ο Βουλευτής Λασηθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Επαγγελματών Αλιέων Σητείας "Ο Άγιος Νικόλαος" ενίσταται στην ιδρυση μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας στην Σητεία Κρήτης.

27. Οι Βουλευτές κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία οι Σύλλογοι Πολιτικών Υπαλλήλων ΕΜΥ ζητούν χορήγηση επιδόματος στους εργαζομένους της ΕΜΥ.

28. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος

Δασκάλων και Νηπιαγωγών Χίου "Ο ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ" ζητεί την άμεση λειτουργία του Ειδικού Σχολείου Χίου.

29. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Φραγκονιάς "Ο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ" ζητεί να μην καταργηθεί η φοροαπαλλαγή των ΙΧ αυτοκινήτων για τους εκπαιδευτικούς με 5ετή παραμονή στο εξωτερικό.

30. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών, η Πανελλήνια Ένωση Κατωτέρων Πληρωμάτων Μηχανής Εμπορικού Ναυτικού "Ο ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ" η Πανελλήνια Ένωση Πληρωμάτων Ρυμουλών - Ναυαγοσωστικών και το Σωματείο Αξιωματικών Πορθμείων Γραμμής Ρίου - Αντιρρίου ζητούν να μην αλλάξει ο τρόπος υπολογισμού των συντάξεων του ΝΑΤ.

31. Οι Βουλευτές κ.κ. ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Νάουσας Νομού Ημαθίας αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής του εξαιτίας της αποβιομχάνισης του Νομού Ημαθίας.

32. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το 10ο Τοπικό Τμήμα Λέσβου του Πανελλήνιου Συλλόγου Εκπαιδευτικών Κρατικών Παιδικών Σταθμών Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας Καταγγέλει την έλλειψη προσωπικού στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς που λειτουργούν στο Νομό Λέσβου.

33. Οι Βουλευτές κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΛΕΩΝ ΑΥΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η "Ενωση Υπαλλήλων Εστιατορίων - Ζυθεστιατορίων - Οινομαγειρίων κ.λπ. ζητεί την απόκτηση της υπαλληλικής ιδιότητας του Ν.2112/20 για τα μέλη της.

34. Οι Βουλευτές κ.κ. ΛΕΩΝ ΑΥΔΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματών και Βιοτεχνών Αθηνών ζητεί τη λήψη μέτρων για τη στήριξη των ΜΜΕ.

35. Οι Βουλευτές κ.κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ και ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΝΕΛΛΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Επαρχιακό Συμβούλιο Θήρας ζητεί την έγκριση των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το βιολογικό καθαρισμό της Κοινότητας Εμπορείου Θήρας.

36. Οι Βουλευτές κ.κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ και ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Συνταξιούχων Γιανιτσών και Περιχώρων ζητεί την επανασύνδεση των κατωτέρων συντάξεων με τα 20 ημερομίσθια του ανειδίκευτου εργάτη.

37. Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Μαρμαρίου Εύβοιας ζητεί την κατασκευή δρόμου Καρύστου - μαρμάρι μέσω Λυκορέματος.

38. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΝΕΛΛΗΣ και ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα Κοινοτικά Συμβούλια Κρήτας Ιωαννίνων ζητούν την τήρηση των κανόνων υγιεινής των πηγών της Κρήτας και την κατασκευή αποχετευτικών έργων.

39. Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Επιτροπή ιδιοκτητών ενοικιαζομένων δωματίων και διαμερισμάτων της περιοχής Βασιλικών - Ελληνικών Ευβοίας ζητεί να χορηγηθεί από τον ΕΟΤ το σήμα λειτουργίας στα μέλη της.

40. Οι Βουλευτές κ.κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ και ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα Εργοστασιακά Σωματεία ζητούν την ικανοποίηση αιτημάτων των εργαζομένων, των απολυμένων και των ανέργων 13 επιχειρησιακών σωματείων.

41. Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ελλήνων Εκπαιδευτικών Κάτω Σαξωνίας ζητεί να διατηρθεί το μέτρο της φορολογικής ατέλειας οικοσκευής των εκπαιδευτικών που έχουν 5ετία στο εξωτερικό.

42. Οι Βουλευτές κ.κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ και ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Θ. Λαλάγκας αναφέρεται στα προβλήματα εφαρμογής της Σύμβασης μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας στις Συντάξεις.

43. Οι Βουλευτές κ.κ. ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ και ΑΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΔΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λέσβου ζητεί την επίλυση του σταγαστικού προβλήματος των Σχολείων του Νομού Λέσβου.

44. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Μεσσηνίας ζητεί τη δημιουργία περιοχών ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης στο Νομό Μεσσηνίας.

45. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Λέσβου ζητεί να απομακρυνθούν τα λατομεία που λειτουργούν στην περιοχή "Ριζοβουνίου" Λέσβου.

46. Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας ζητεί να λειτουργήσει Μονάδα Εντατικής Θεραπείας στο νοσοκομείο.

47. Οι Βουλευτές κ.κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Δασάκων και Νηπιαγωγών Χίου "Ο ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ" ζητεί την τοποθέτηση σχολιάτρου στα σχολεία του Νομού Χίου.

48. Οι Βουλευτές κ.κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ και ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Βιοτεχνικών Σωματείων Θεσ/νίκης ζητεί την διατύπωση εθνικού προγράμματος ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

49. Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΑΣΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ασπροπύργου Αττικής ζητεί την άμεση επίσπευση των διαδικασιών για τη δημοσίευση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Ασπροπύργου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

50. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Μεσσηνίας ζητεί την οικονομική στήριξη των προγραμμάτων ανάδειξης και συντήρησης των ιστορικών - αρχαιολογικών μνημείων του νομού.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 100/17-10-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 32/8-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμ. 100/17.10.96, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Λ. Πλαταγεωργόπουλος αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι η Νομοθεσία ανέκαθεν απαιτούσε για την αναγνώριση τρίτων από μέρους του Κράτους, ως ιδιοκτητών εκτάσεων που έχουν μορφή και χαρακτήρα δάσους ή δασικής εκτάσεως, να είναι εφοδιασμένοι με σχετική αναγνωριστική πράξη που κατά καιρούς την εξέδιδαν αρμοδίως διάφορα όργανα. Ειδικότερα, για τις αγροτικές εκτάσεις που λόγω

εγκατάλειψης της συστηματικής καλλιέργειάς τους αποκτούσαν (ή απέκτησαν) δασικό χαρακτήρα ο νομοθέτης καθιέρωσε ειδικές διαδικασίες αναγνώρισης ανυπαρξίας δικαιωμάτων του Δημοσίου μετά το 1979 (Σχ. άρθρ. 67, ν. 998/79 και άρθ. 14 ν. 1734/87), ορίζοντας ως αρμόδιο όργανο έκδοσης της αναγνωριστικής πράξης τον οικείο Νομάρχη (οήμερα Περιφ/κός Δ/ντής).

Επειδή η προθεσμία υποβολής σχετικών δικαιολογητικών, από μέρους ιδιωτών, που έβαλε το άρθρ. 14 ν. 1734/87 έληξε στις 18.11.1989, το Υπουργείο μελετά την ανανέωση ισχύος της προθεσμίας ή αντιμετώπιση του προβλήματος με το σχέδιο νόμου που θα πρωθυμθεί για ρυθμίσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε δάση και δασικές εκτάσεις της Χώρας.

Σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, έχουν καθιερωθεί υποχρεώσεις στο Κράτος να μεριμνά για την προστασία του φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος (Σχ. άρθρ. 24 και 117 παρ. 3 Συντ/τος), αλλά και να θεσπίζει κανόνες περιορισμού της άσκησης δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιδιοκτησία όταν τούτο το επιβάλλει το Δημόσιο συμφέρον.

Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις των διασωθέντων αγρών είναι δύσκολο ενώψη του ισχύοντος Συντ/τος να αγνοηθεί ότι το Δημόσιο συμφέρον επιβάλλει να διατηρούνται και προστατεύονται τα δάση που έχουν εγκατασταθεί σε εγκαταλειφθέντες αγρούς.

Από πλευράς Υπουργείου Γεωργίας μελετάται πάντως το θέμα αυτό και έχουν γίνει από πλευράς Δ/νσης Προστασίας συγκεκριμένες προτάσεις προς τον Υπουργό Γεωργίας ενώψη του σχεδίου νόμου που ετοιμάζεται για τα Δασικά θέματα.

Μέχρι να γίνουν πάντως οι ανωτέρω ρυθμίσεις, οι κατά τόπους Δασάρχες έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν την ισχύουσα νομοθεσία και να επιβάλλουν τα διοικητικά πρόστιμα ως ο νόμος ορίζει.

Ο Υπουργός

ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

2. Στην με αριθμό 110/17-10-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 33/8-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 110/17.10.96 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Στ. Παναγιώτου, Μ. Μπόσκου αναφορικά με το παραπάνω θέμα σας πληροφορούμε ότι το Υπουργείο Γεωργίας αδό το 1985 είχε ειδικό πρόγραμμα για την αναδιάρθρωση των αμπελώνων στην Ελλάδα στα πλαίσια του Καν. (ΕΟΚ) 895/85, όμως στο Ν. Καβάλας αναδιαρθρώθηκε μόνο το 3& των αμπελώνων, ενώ το 60% αυτών είναι ηλικίας άνω των 20 ετών και το υπόλοιπο 37% είναι ηλικίας 10-20 ετών.

Κατά την τελευταία οκταετία εγκαταλειφθηκε οριστικά στα πλαίσια του Καν. (ΕΟΚ) 1442/88, με 100% πριμοδότηση της ΕΟΚ, αμπελουργική έκταση 12.500 στρ. στο Νομό Καβάλας, που αντιπροσωπεύει το 30% των αμπελουργικών της εκτάσεων με έτος αναφοράς το 1988.

Η αμπελοκαλλιέργεια στο Ν. Καβάλας αφορά κυρίως επιτραπέζιες ποικιλίες, με δεσπόζουσα την καλλιέργεια της ποικιλίας POZAKI (60%) και ακολουθεί η ποικιλία VICTORIA (30%).

Όσον αφορά τις εξαγωγές της τρέχουσας περιόδου μέχρι σήμερα έχουν εξαχθεί περίπου 20.000 τόνοι, που είναι στα ίδια επίπεδα των εξαγωγών της περιουσινής περιόδου.

Όσον αφορά τα παρεμβατικά Κοινοτικά μέτρα που εφαρμόζονται στον τομέα των οπωροκηπευτικών, στον οποίο υπάγονται τα επιτραπέζια σταφύλια, είναι:

- επιδότηση εξαγωγών προς τρίτες χώρες.

- προσωρινή επιδότηση μεταφορικών για εξαγωγές προς

Χώρες ΕΟΚ (πλην Ιταλίας, Ισπανίας και Πορτογαλίας), λόγω των γεγονότων στις Χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας μέχρι τέλος 1996.

Τέλος, είναι δυνατή η εφαρμογή του μέτρου της απόσυρσης από ομάδες παραγωγών που έχουν αναγνωρισθεί στα πλαίσια του Καν. (ΕΟΚ) 1035/72.

Επιπλέον για την ποικιλία POZAKI, η οποία για τη Χώρα μας και ειδικά για το Ν. Καβάλας έχει αναγνωρισθεί (στα πλαίσια του Καν. (ΕΟΚ) 3800/81) ως διπλής χρήσης, είναι δυνατή η οινοποίηση της για την παραγωγή επιτραπέζιου οίνου, ο οποίος εντάσσεται στα παρεμβατικά μέτρα του αμπελοινικού τομέα (αποθεματοποίηση - αποστάξεις).

Δεδομένου ότι τα ανωτέρω παρεμβατικά μέτρα προβλέπονται από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς δεν είναι δυνατή η λήψη επιπλέον εθνικών μέτρων από το Υπουργείο Γεωργίας.

- Η ΑΤΕ όμως, σύμφωνα με πάγια τακτική της παρέχει πιστωτικές διευκολύνσεις και δανειακές ενισχύσεις στους παραγωγούς που διαπιστωμένα αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους στην Τράπεζα λόγω έκτακτων γεγονότων (όπως δυσμενείς καιρικές συνθήκες, αζητησία προϊόντων ασυνήθιστες μεταβολές τιμών κ.λπ.) τα οποία επηρέασαν αρνητικά τις εκμετάλλευσεις τους.

Οι διευκολύνσεις αυτές παρέχονται μέσα στα πλαίσια της 1620/89 Πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ύστερα από εξαπομίκευση των ζημιών της κάθε εκμετάλλευσης και αφορούν το μέρος των οφειλών που διαπιστωμένα δεν είναι σε θέση να εξυπηρετηθεί.

- Πρόσφατα εξαγγέλθηκαν από την ΑΤΕ πιστωτικές διευκολύνσεις για το σύνολο των πιστούχων της που έχουν οφειλές λήξης μέχρι 31.12.93, οι οποίες περιλαμβάνουν απάλλαγή του συνόλου των τόκων πτονής για τη χρονική περίοδο από 1/1/94 έως 30.6.96 και απαλλαγή μέρους των συμβατικών τόκων της ίδιας περιόδου που φθάνει μέχρι το 50% καθώς και ρύθμιση των υπολοίπων οφειλών με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους.

Ο βασικός στόχος του προγράμματος ρύθμισης είναι αφ' ενός να δοθεί η δυνατότητα στους πιστούχους να εξοφλήσουν τα συσσωρευμένα χρέος, τα οποία δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν ομαλά από τα αποτελέσματα λειτουργίας των μονάδων τους, και αφ' ετέρου να βελτιωθεί η ρευστοποίηση των παλαιών δανείων των Τραπεζών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούν να αντιμετωπισθούν και οι σταφυλοπαραγωγοί της επαρχίας Παγγαίου που αντιμετωπίζουν προβλήματα στη διάθεση των προϊόντων τους.

Ο Υπουργός ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

3. Στην με αριθμό 111/17.10.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 34/8.11.96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμ.111/17.10.1996 που κατέθεσαν οι Βουλευτές Κ.Κ. Στ. Παναγιώτου, Μ.Μπόσκου, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι:

Προκειμένου να διευκολυνθεί η Ε.Α.Σ. Σερρών στην εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεών της, η Α.Τ.Ε. ρύθμισε το 1993 οφειλές της ύψους δρχ. 4.752 εκατ. (πλέον τόκων των οφειλών αυτών, μέχρι την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης 28.5.93), με τον όρο εφαρμογής συγκεκριμένου προγράμματος εξυγίανσής της, που είχε συνταχθεί για το σκοπό αυτό.

Για λόγους που οφείλονται σε εσωγενείς και εξωγενείς αδυναμίες της Ένωσης, η ρύθμιση αυτή δεν έλυσε τα οικονομικά και δανειακά προβλήματά της, με συνέπεια να ζητήσει το 1995 την εκ νέου ρύθμιση των χρεών της ύψους δρχ. 5.030 εκατ. (λογ/κό 31.12.93) πλέον τόκων μέχρι 31.3.95 δρχ. 413 εκατ., σε νέο δάνειο με δεκαπενταετή διάρκεια και τριετή περίοδο χάριτος, στα πλαίσια του Νόμου 2237/94.

Η ρύθμιση αυτή παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα, για τους παρακάτω λόγους:

Προκειμένου ν' αντιμετωπισθεί από την Πολιτεία το θέμα κάλυψης των οφειλών της Οργάνωσης, που προέρχονται από την ιδρυση και λειτουργία της Βιομηχανίας της σφαγής και επεξεργασίας

κρέατος, θα πρέπει να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα της Οργάνωσης, που αποτελεί προϋπόθεση εφαρμογής του Ν. 2237/94.

Πάντως προωθείται επίλυση του θέματος αυτού με Νομοθετική Ρύθμιση.

Η εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών της Οργάνωσης και τα διάφορα εξυγιαντικά μέτρα που έχουν αποφασισθεί κατά καιρούς από την ίδια την Οργάνωση δεν εξασφαλίζουν τα δεδομένα εκείνα που απαιτούνται για το σκοπό αυτού.

Τα προαναφερόμενα αίτια έχουν οδηγήσει παράλληλα την Ένωση σε δυσχερή οικονομική θέση την οποία προσπαθεί ν' αντιμετωπίσει με νέους δανεισμούς.

Ειδικότερα, για την κάλυψη επιτακτικών ταμειακών αναγκών της, που είναι πέραν αυτών που καλύπτονται από ετήσιες συνήθεις χρημ/σεις, έχει ζητήσει από 17.10.96 και τη χορήγηση δανείου δρχ. 800 εκατ. με πενταετή διάρκεια εξόφλησής του.

Το αίτημα αυτού βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης από τις Υπηρεσίες της Α.Τ.Ε.

Τέλος, με στόχο τη συνολική αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων της Ένωσης, πρόκειται να συγκροτηθεί τριμελής επιτροπή εμπειρογνωμόνων, στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι της Α.Τ.Ε. της ΠΑΣΕΓΕΣ και της Ένωσης, για την υποβολή σχετικών προτάσεων.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

4. Στην με αριθμό 114/17.10.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 35/8.11.96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 114/17.10.96 που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ. Θ. Δαβάκης, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι:

Για το θέμα της αναθεώρησης της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς του ελαιολάδου, η Επιτροπή μέχρι στιγμής δεν έχει παρουσιάσει επισήμως τις προτάσεις της.

'Όταν ο χώρα μας θα έχει τις επισήμες προτάσεις της Επιτροπής και αφού έλθει σε συνεννόηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε η οποιαδήποτε τροποποίηση της ΚΟΑ του ελαιολάδου να είναι προς όφελος των Ελλήνων ελαιοπαραγωγών.

Ο Υπουργός

ΣΤΕΦ.ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

5. Στην με αριθμό 115/17.10.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 36/17.10.96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 115/17.10.96, που κατέθεσε ο Βουλευτής Κ.Δ.Σιούφας αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι ανεπίσημες πληροφορίες ομιλούν για πρόθεση της Επιτροπής να συνδέσει ένα μέρος της σημερινής πτυμοδότησης μετην τιμή αγοράς του καπνού που συναρτάται με την ποιότητα του προϊόντος, με στόχο ακριβώς την βελτίωση αυτής.

Το Υπουργείο Γεωργίας σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς όταν παραλάβει επίσημα τις προτάσεις της Επιτροπής θα τις μελετήσει και θα διαιροφρώσει από κοινού θέσεις, για όποιες πτυχές κρίνονται αρνητικές στον τομέα, τις οποίες θα προβάλλει και θα επιδιώξει, στα ανάλογα Κοινωνικά Όργανα με κάθε τρόπο.

Σε ό,τι αφορά την αύξηση των ποσοστώσεων, αυτές είναι καθορισμένες και για την εσοδεία 1997 στα ίδια επίπεδα με αυτά της εσοδείας 1996.

Στα πλαίσια αναθεώρησης της ΚΟΑ, θα γίνουν οι νέες προτάσεις της Επιτροπής και θα καταβληθεί σε κάθε προσπάθεια να αντιμετωπίσει θετικά το θέμα των ποσοστώσεων για την χώρα μας και να θεσπιστεί διάταξη υπέρ των νέων παραγωγών.

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

6. Στην με αριθμό 116/17.10.96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 19548/8.11.96 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση ερώτησης 116/17.10.96 του Βουλευτού Ηρακλείου κ. Δ.Σαρρή θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Για την προώθηση των διαδικασιών έκδοσης αδειών εγκατάστασης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής μη εγχυμένης ισχύος (αιολικοί, μικροί υδροηλεκτρικοί, ηλιακοί) σε μεμονωμένα (μη διασυνδεδεμένα) νησιωτικά ηλεκτρικά συστήματα της Δημόσιας Επιχειρησης Ηλεκτρισμού, το Υπουργείο εφαρμόζει απαρεγκλίτως τα οριζόμενα στην παράγραφο (γ) του συνημμένου (β) στην παρούσα απάντηση εγγράφου του Γενικού Γραμματέα του τέως Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. Δ6/Φ1/15095/21.7.95. Σημειώνουμε επιπρόσθετα ότι τα διαλαμβανόμενα στο ανωτέρω έγγραφο εκριθήκαν ως εγκύλιος διαχρονικής ισχύος δια των οριζόμενων στην τελευταία παράγραφο του επίσης συνημμένου (δ) στην παρούσα απάντηση εγγράφου του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. Δ6/Φ1/315/ΟΙΚ.17861/5.9.95.

2. Εξαίρεση από την ανωτέρω διαδικασία εφαρμόσθηκε:

α) άπαξ στην περίπτωση των αιολικών σταθμών Ξηρολίμνη 1 και Ξηρολίμνη II της ΔΕΗ, ισχύος 5 MW έκαστος, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην προαναφερθείσα εγκύλιο του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. Δ6/Φ1/315/ΟΙΚ.17861/5.9.95, επειδή τα έργα αυτά είχαν ήδη προγραμματισθεί από την ΔΕΗ και λάβει σχετικές εγκρίσεις ή προεγκρίσεις συναρμοδίων Υπηρεσιών προ της ενάρξεως ισχύος του Νόμου 2244/1994 και

β) στην περίπτωση του επιδεικτικού αιολικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής του Οργανισμού Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε., ισχύος 4.9 MW, σύμφωνα με το συνημμένο (γ) στην παρούσα απάντηση έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. Δ6/Φ17.46/283/16819/28.8.95, το οποίο εκδόθηκε σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 3, παρ.3δ του Νόμου 2244/94, σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο (δ) του εγγράφου του Γενικού Γραμματέα του τέως Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. Δ6/Φ1/15095/21.7.95, επειδή ο σταθμός αυτός χαρακτηρίζεται ως πιστοποίησης και μετρήσεων, οι οποίες θα αξιοποιηθούν από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

3. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι:

α) η έκδοση των ανωτέρω εγκυκλίων υπαγορεύτηκε από την ανάγκη διασφάλισης από το Υπουργείο Ανάπτυξης μιας διαφανούς και αδιάβλητης διαδικασίας προώθησης αιτημάτων, σεβαστής από την αγορά του τομέα, λαμβανομένου υπόψη του εντονότατου ανταγωνισμού για επενδύσεις στης βέλτιστες τεχνικοί ονοματικά θέσεις υψηλού αιολικού κυρίως δύναμης της χώρας σε μεμονωμένα νησιωτικά συστήματα. Άλλωστε, το στοιχείο αυτό του ανταγωνισμού υπογραμμίζει τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του νέου θεσμικού πλαισίου (Νόμος 2244/94 και εκτελεστικές του πράξεις) από τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του και

β) η διαδικασία αυτή καλύπτει την προτεραιότητα ως προς τη δυνατότητα απορρόφησης των αιολικών ισχύων σε μεμονωμένα νησιωτικά συστήματα και ασφαλώς αποτελεί διαδικαστική μεθοδολογία χωρίς να σχετίζεται με την τεχνικοί ονοματική επάρκεια των διαφόρων επενδυτικών σχεδίων και την τελική υλοποίησή τους. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι από μία υφιστάμενη σειρά π.χ. δέκει εξεταζομένων έργων σε ένα νησί, μπορεί τελιά να εγκατασταθούν και λειτουργήσουν μόνον το πρώτο, το έκτο και το δέκατο, κατά σειρά προτεραιότητας απορρόφησης ισχύος, επειδή αυτά απεδειχθήσαν επαρκή από πλευράς τεχνικοί ονοματικής και διασφάλισαν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εκδοση των σχετικών αδειών.

4. Από τον ΠΙΝΑΚΑ (συνημμένο (α) και ειδικότερα από τα δεδομένα της στήλης "Ισχύς" του ΠΙΝΑΚΑ αυτού, σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα, για τέτοιους σταθμούς φορτία τέλους 1995 της

νήσου Κρήτης ύψους 90,4 MW, (συνημμένο (ε) σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 1, κεφάλαιο ΙΒ, παρ.2 της Απόφασης του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με αριθ. πρωτ. 8295/95, προκύπτει σαφώς ότι ο τελευταίος κατά σειρά προτεραιότητας σταθμός που μπορεί να εγκατασταθεί και λειτουργήσει στο υπόψη νησί υπό τις παρούσες συνθήκες είναι ο με α/α 12 υπόψη πίνακα και μόνο για τμήμα αυτού, ανερχόμενο στο ύψος ισχύος 8,35 MW.

5. Ο αιολικός σταθμός της ΣΑΜ Α.Ε. (α/α 18 στον συνημμένο ΠΙΝΑΚΑ) ισχύος 20 MW, θα μπορούσε να υλοποιηθεί εάν κάποιοι από τους προηγούμενους αυτού σταθμούς, κατά την σειρά προτεραιότητας του ΠΙΝΑΚΑ, δεν πληρούν τις απαιτούμενες κατά νόμο προϋποθέσεις. Από τις προϋποθέσεις αυτές, η αποφασιστικότερη σημασία, εν προκειμένω, είναι η δυνατότητα απορρόφησης των αιολικών ισχύων.

Η κατά αυθαίρετη προτεραιότητα προώθηση των διαδικασιών έκδοσης αδειας εγκατάστασης του αιολικού σταθμού της ΣΑΜ. Α.Ε., όταν μάλιστα προηγούνται αυτού και πολλοί άλλοι υπό εξέταση σταθμοί και συγκεκριμένα οι με α/α 10, έως και 17 του σχετικού ΠΙΝΑΚΑ από τους οποίους μάλιστα οι με α/α11,12,13 και 14 έχουν διασφαλίσει την προέγκριση χωροθέτησης, θα ανατρέψει τις αδιάβλητης και διαφανείς διαδικασίες που εφαρμόζει το Υπουργείο, σε βάρος του ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος στον τομέα.

6. Πέραν των ανωτέρω και επειδή αναγνωρίζουμε ότι η πιθανή κατανομή αιολικών σταθμών σε περισσότερες του ενός Νομούς της νήσου Κρήτης, σύμφωνα και με σχετικές απόψεις της ΔΕΗ και στοιχεία σχετικών μελετών, θα έχει θετικά αποτελέσματα, τόσο στην ευστάθεια, όσο και στην αξιοπιστία λειτουργίας του τοπικού ηλεκτρικού συστήματος της ανωτέρω Επιχείρησης για μια σειρά από λόγους, οι βασικότεροι των οποίων είναι ότι:

χαφνική ελάττωση της ταχύτητας του ανέμου σε μια περιοχή δεν θα προκαλέσει απώλεια φορτίου από το σύνολο των αιολικών σταθμών του νησιού,

απώλεια φορτίου αποφεύγεται και σε περίπτωση πιθανής βλάβης ενός υποσταθμού της ΔΕΗ, στον οποίο θα φθάνει η παραγόμενη από αιολικούς σταθμούς ηλεκτρική ενέργεια και

η γεωγραφική κατανομή των αιολικών σταθμών κοντά στα κέντρα κατανάλωσης, όπου αυτό είναι φυσικά δυνατό, θα επιφέρει σημαντική μείωση απωλειών μεταφοράς της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας

και λαμβανομένης επιπρόσθετα υπόψη της βάσιμης προοπτικής για αύξηση του διαθέσιμου φορτίου στη νήσο Κρήτη, κατά το τέλος του 1996, για την οποία θα υπάρξει επίσημη ενημέρωση του Υπουργείου Ανάπτυξης από τη ΔΕΗ στις αρχές του επόμενου έτους, θα επιδιώχθει η αναζήτηση τρόπων πραγματοποίησης έστω ενός μέρους του υπόψη φορτίου της ΣΑΜ Α.Ε., κατόπιν σχετικών διαβουλεύσεων, που το Υπουργείο μας θα μεθοδεύσει.

Η Υπουργός

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

7. Στην με αριθμό 122/18-10-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 47/8-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 122/18.10.1996, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Κεφαλογιάννης αναφορικά με το παραπάνω θέμα, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, σας πληροφορούμε ότι:

Η έναρξη καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης στην παραγωγή ηλαιολάδου, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, αρχίζει να κατάβαλλεται από τις 16 Οκτωβρίου με την προϋπόθεση ότι έχουν γίνει οι σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες και έχουν υποβληθεί τα σχετικά δικαιολογητικά στην Οικονομική Διαχείριση της ΔΙΔΑΓΕΠ. Η διαδικασία της καταβολής για τις Οργανώσεις Παραγωγών

Μονοφατίου, Μεσσαράς και Πεζών, που ανήκουν στο νομό Ηρακλείου, έχει ολοκληρωθεί.

Στην Ο.Π. Ηρακλείου η οποία έχει 42.974 μέλη και έχουν υποβάλλει αιτήση ενίσχυσης 38.941 ελαιοπαραγωγοί, η διαδικασία ελέγχου και υποβολής των δικαιολογητικών των παραγωγών από την Ένωση έχει ολοκληρωθεί και θα ακολουθήσει αμέσως η πληρωμή των ελαιοπαραγωγών.

Επίσης θα θέλαμε να τονίσουμε ότι σε σύνολο 54.086 αιτήσεων παραγωγών που ανήκουν στο νομό Ηρακλείου, εκκρεμούν 530 αιτήσεις, οι οποίες αφορούν ασυμβίβαστους παραγωγούς που θα ελεγχθούν εκ νέου από τις επιτροπές ασυμβίβαστων (έχουν συγκροτηθεί από τη Διεύθυνση Γεωργίας του νομού) και θα πληρωθούν μετά από αποτελέσματα των ελέγχων.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, η ενίσχυση στην παραγωγή ελαιολάδου πρέπει να καταβάλλεται στους μικρούς παραγωγούς από 16.10.1996 έως και 31.12.1996, και στους μεγάλους παραγωγούς από 16.10.1996 έως την εκκαθάρισή τους.

Σημειώνουμε ότι η τιμή προκαταβολής των μεγάλων παραγωγών ψηφίσθηκε από την "Ε.Ε.", στις 20.9.1996

**Ο Υπουργός
ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

8. Στην με αριθμό 130/18-10-96 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 48/8-11-96 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμ. 130/18.10.96 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Σαλαγιάννης αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι:

Σχετικά με τις ζημιές που αναφέρθηκαν σε βαμβακοκαλλιέργειες από τις πρόσφατες βροχοπτώσεις στο Νομό Καρδίτσας ο ΕΛΓΑ διενήργησε τις απαραίτητες επισημάνσεις με τους αρμόδιους γεωπόνους επόπτες του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Λάρισας, οι οποίοι επισκέφθηκαν διάφορες περιοχές του Νομού. Σύμφωνα με τις παραπάνω επισημάνσεις δεν διαπιστώθηκαν ζημιές που να εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του ΕΛ.Γ.Α. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό Ασφάλισης της Φυτικής Παραγωγής από τον ΕΛ.Γ.Α..

Επισημαίνεται ότι η παρατηρηθείσα μείωση της αρχικά αναμενόμενης παραγωγής οφείλεται στις μη ευνοϊκές για την βαμβακοκαλλιέργεια καιρικές συνθήκες που επικράτησαν κατά τα διάφορα βλαστικά στάδια της καλλιέργειας. Η μείωση αυτή της παραγωγής έχει ήδη καταγραφεί από επιτροπές που συστήθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας.

Το Υπουργείο Γεωργίας συγκεντρώνει στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν στη γεωργία από τις πρόσφατες δυσμενείς καιρικές συνθήκες και οι οποίες δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α., προκειμένου να μορφώσει σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα της έκτασης και του ύψους των ζημιών αυτών και στη συνέχεια να εξετάσει τη δυνατότητα και αναγκαιότητα λήψης μέτρων υπέρ των πληγέντων παραγωγών.

Η Α.Τ.Ε. κατά πάγια τακτική χορηγεί στους παραγωγούς που γεωργοτηντροφικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώνονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, πυρκαγιές και άλλα αίτια τις απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις (αναστολή εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών, χορήγηση νέων καλλιεργητικών δανείων) για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες από τις ζημιές που έπαθαν και να συνεχίσουν οιμαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

**Ο Υπουργός
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

9. Στην με αριθμό 135/18-11-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 49/8-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 135/18.10.1996, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Α. Τασούλας, Ν. Γκατζής αναφορικά με το παραπάνω θέμα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, σας πληροφορούμε ότι:

Το Υπουργείο Γεωργίας έχει προτείνει την ένταξη του έργου "Εμπλουτισμός λίμνης Παμβώτιδας" στα έργα του τομέα Γεωργίας του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-1999.

Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Δ/νση VI, λόγω της πολυπλοκότητας του έργου, έχει ζητηθεί από τον Σύμβουλο Διαχείρισης του ΕΠ τομέα Γεωργίας, εξέταση σε βάθος των εναλλακτικών λύσεων για το έργο, η οποία αναμένεται να δοθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Μετά το πόρισμα του Συμβούλου Διαχείρισης θα ληφθούν οι αποφάσεις για την περαιτέρω εξέλιξη του έργου.

**Ο Υπουργός
ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

10. Στην με αριθμό 136/18-10-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 50/8-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 136/18.10.1996 που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Π. Φουντουκίδου αναφορικά με το παραπάνω θέμα σας πληροφορούμε ότι, η πληρωμή του 50% της αναλογίου σημειώνεται πριμοδότησης για τις ποσότητες των καπνών, που θα παραδώσουν (πωλήσουν) οι παραγωγοί στις επιχειρήσεις, πραγματοποιείται κάθε χρόνο μετ' από τις 16 Οκτωβρίου και πάντα μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, απ' τη στιγμή που οι ομάδες των παραγωγών προσκομίσεων στην αρμόδια υπηρεσία του Εθνικού Οργανισμού Καπνού, τα προβλεπόμενα παραστατικά.

Ο εν λόγω εύλογος χρόνος, που για την τρέχουσα εσοδεία 1996 εκτιμάται ότι σε καμιά περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τις 30 μέρες, απαιτείται για την μηχανογραφική επεξεργασία και επαλήθευση των στοιχείων, που αναφέρονται στα υποβαλλόμενα παραστατικά.

**Ο Υπουργός
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

11. Στην με αριθμό 173/23-10-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 53/8-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμ. 173/23.10.1996, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπ. Σπηλιωτόπουλος αναφορικά με το παραπάνω θέμα, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, σας πληροφορούμε ότι:

Ουδεμία μετάθεση ή μετακίνηση, που να μπορεί να χαρακτηρισθεί δυσμενής, έγινε από μονάδες της ΑΤΕ του Ν. Αχαΐας σε Υπηρεσιακές μονάδες της ΑΤΕ εκτός νομού μετά τις εκλογές της 22.9.1996.

Επίσης δεν έγινε καμία παρόμοια μετάθεση ή μετακίνηση μεταξύ υπηρεσιακών μονάδων της ΑΤΕ του Ν. Αχαΐας.

Αντίθετα οι γεωγραφικά μειονεκτικές μονάδες του Νομού (Κατάστημα Καλαβρύτων - Θυρίδα Κάτω Κλειτορίας) ενισχύθηκαν με νεοπροσληφθέντες υπαλλήλους του Διαγωνισμού του ΑΣΕΠ της 8.4.1995.

**Ο Υπουργός
ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

12. Στην με αριθμό 180/23-10-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 55/8-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 180/23.10.1996, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σ. Σπηλιωτόπουλος αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι στον προϋπολογισμό εξόδων τρ. έτους και στο Φ 29/120 "Αντιπυρική Προστασία" ενγράφηκε πιστωση 6.600.000.000 δρχ. ως αμοιβές εποχιακού προσωπικού, προς κάλυψη της ανάγκης πρόσληψης εποχιακού προσωπικού για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαϊών.

Με την 136/25.04.1996 πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ενκρίθηκε η πρόσληψη εποχιακού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων ορισμένου χρόνου από τις περιφερειακές υπηρε-

σίες για την κάλυψη αναγκών του προγράμματος αντιπυρικής προστασίας των δασών τρ. έτους και κατανεμήθηκαν στις περιφερειακές υπηρεσίες 5.700 περίπου άτομα εποχιακό προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων με αντίστοιχο όριο δαπάνης απασχόλησης για την εξυπηρέτηση αναγκών του προγράμματος αντιπυρικής προστασίας το οποίοσε καμία περίπτωση οι υπηρεσίες δεν μπορούσαν να το υπερβούν.

Επειδή όμως η εγκρίθεισα δυνάμει της 136/25.04.1996 ΠΥΣ δαπάνη έχει εξαντληθεί αλλά και λόγω των παρατεταμένων βροχοπτώσεων οι οποίες δημιούργησαν συνθήκες που δεν ευνοούσαν πλέον την έκρηξη δασικών πυρκαϊών, ζητήθηκε από τις περιφερειακές υπηρεσίες να διακόψουν τις σχετικές συμβάσεις.

Σε σύσκεψη που θα γίνει στο Υ.Γ. μέχρι τέλος Νοεμβρίου με αντιπροσώπους περιφερειών και του λεκανοπεδίου θα συζητηθεί το θέμα της απασχόλησης ατόμων στα πλαίσια της δενδροφύτευσης καθώς και σε άλλες δραστηριότητες ανάπτυξης δασοπονίας και της δασικής πολιτικής.

**Ο Υπουργός
ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

13. Σπήν με αριθμό 195/23-10-1996 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 59/8-11-1996 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 195/23.10.1996, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αντ. Κοτσακάς αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι το Υπουργείο Γεωργίας με το αριθμ. 974/Θ/30.8.1996 έγγραφό του ζήτησε από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας να προβούν διά των Διευθύνσεων Αγροτικής Ανάπτυξης σε εξατομικευση των ζημιών που έγιναν στη γεωργία από πυρκαϊές κατά το έτος 1996, προκειμένου να μορφώσει σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα της έκτασης και του ύψους των ζημιών αυτών και θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εγκριθούν μέτρα υπέρ των πληγέντων αγροτών ή με την ένταξη των ζημιών αυτών στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανάπτυξη του Τομέα Γεωργία 1994-1996" του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ή με Πρόγραμμα που θα χρηματοδοτηθεί από Εθνικούς Πόρους.

Η ΑΤΕ κατά πάγια τακτική χορηγεί στους παραγωγούς που γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώνονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, πυρκαϊές και άλλα αίτια τις απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις (αναστολή εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών, χορήγηση νέων καλλιεργητικών δανείων) για να μπορέσουν ν' αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες από τις ζημιές που έπαθαν και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

**Ο Υπουργός
ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη

ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες Ερωτήσεις πρώτου κύκλου (Αρθρο 130 παρ. 4 Καν. Βουλής):

Η πρώτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 178/11.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεωργίου Κατσιμπάρδη προς τον Υπουργό Πολιτισμού (Αρμόδιο για θέματα Αθλητισμού), σχετικά με τον πρόσφατο θάνατο νεαρού ποδοσφαιριστή στις Πλαταιές Βοιωτίας, λόγω έλλειψης ιατρικής βοήθειας στο γήπεδο και τη λήψη των αναγκών μέτρων.

Εάν δεν έχει αντίρρηση ο κ. Κατσιμπάρδης να διευκολύνουμε τον κ. Βενιζέλο -και οι άλλοι συνάδελφοι- που έχει κάποια προκαθορισμένη υποχρέωση και να κάνουμε την υπ' αριθμόν τέσσερα και εν συνεχείᾳ θα έλθουμε στη δική σας, κύριε Κατσιμπάρδη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΜΠΑΡΔΗΣ: Σύμφωνοι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Τέταρτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 201/13.11.96, επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προδόου κ. Πέτρου Κουναλάκη προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικά με τη λήψη των αναγκών μέτρων για την καταβολή της οικονομικής επιχορήγησης του Υπουργείου προς τα Θέατρα.

Η ερώτηση του κ. Κουναλάκη έχει ως εξής:

"Όταν ο κ. Θάνος Μικρούτσικος ήταν Υπουργός Πολιτισμού υπεγράφησαν με δεκαέξι θέατρα διετείς και τριετείς συμβάσεις, με τις οποίες τα θέατρα αυτά επιχορηγούνται και αναλαμβάνουν παράλληλα ορισμένες υποχρεώσεις, όπως π.χ. τον ισχυρό εμπλουτισμό του ρεπερτορίου τους με πολύ περισσότερες παραστάσεις. Στις αρχές του 1996 τα θέατρα αυτά εισέπραξαν κανονικά τα τελευταία χρήματα της πρώτης χρονιάς. Το Σεπτέμβριο του 1996 έπρεπε να εισπράξουν την πρώτη δόση της περιόδου 1996-1997. Παρ' όλες τις οχλήσεις ο Υπουργός Πολιτισμού δεν ανταποκρίνεται μέχρι σήμερα στις υποχρεώσεις του, στην έγκαιρη δηλαδή καταβολή της πρώτης δόσης της δεύτερης χρονιάς. Τα θέατρα έχουν περιέλθει σε δεινή θέση, διότι δεν μπορούν να υλοποιήσουν τον προγραμματισμό τους ούτε να είναι οικονομικώς συνεπή σε εκατοντάδες εργαζόμενους σ' αυτά, αλλά και σε δημόσιους οργανισμούς (ΙΚΑ κ.λπ.).

Σε εξαιρετικά δύσκολη θέση είναι όμως και τα θέατρα που υπογράφουν μονοετείς συμβάσεις. Έχει συμφωνηθεί με το Υπουργείο Πολιτισμού να γίνονται γνωστά μέχρι το τέλος Νοεμβρίου ποια θα είναι τα επιχορηγούμενα θέατρα και ποιο θα είναι το ύψος των επιχορηγήσεων. Μέχρι σήμερα όμως δεν έχει ανανεωθεί η θητεία της γνωμοδοτικής επιτροπής για τις επιχορηγήσεις για θέατρα και είναι εύλογη η ανησυχία ότι θα υπάρξουν και εδώ, μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις με εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες.

Ερωτάται ο Υπουργός Πολιτισμού:

Γιατί καθυστερεί η καταβολή της πρώτης δόσης στα θέατρα με διετείς και τριετείς συμβάσεις;

Γιατί δεν ανανεώνεται η θητεία της Γνωμοδοτικής Επιτροπής για τις επιχορηγήσεις των θεάτρων, προκειμένου να γνωρίζουν έγκαιρα ποια θέατρα και με ποιο ύψος θα επιχορηγηθούν;"

Ο Υπουργός Πολιτισμού κ. Ευάγγελος Βενιζέλος έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ. Πολιτισμού): Τα τελευταία χρόνια, κύριε Πρόεδρε, το Υπουργείο Πολιτισμού έχει οργανώσει και έχει τυποποιήσει τις σχέσεις του με το ελεύθερο θέατρο, το μη κρατικό θέατρο και έτσι έχουν προβλεφθεί δύο μεγάλες κατηγορίες προγραμματικών συμβάσεων. Προγραμματικές συμβάσεις με δέκα μεγάλους ιδιωτικούς θιάσους, οι οποίες απορροφούν το ποσό των 510 εκατομμυρίων την πρώτη χρονιά - τη χρονιά που μας πέρασε- το ποσό των 561 εκατομμυρίων τη χρονιά αυτή -τη θεατρική περίοδο που αρχίζει τώρα- και το ποσό

των 612 εκατομμυρίων την τρίτη χρονιά.

Επίσης, έχει συνάψει προγραμματικές συμβάσεις διετούς διάρκειας με έξι θα έλεγα περισσότερο νεωτερικού και πειραματικού χαρακτήρα θιάσους, οι οποίοι απερρρόφησαν 72 εκατ. την πρώτη χρονιά και θα απορροφήσουν φέτος 90 εκατ. δραχμές.

Οι επιχορηγήσεις τώρα στους υπολοίπους θιάσους, οι οποίοι υπάγονται στη διαδικασία της υποβολής φακέλων προκειμένου να επιχορηγηθούν πολύ συγκεκριμένες ετήσιες ή και μικρότερης διάρκειας θεατρικές δραστηριότητές τους, απερρρόφησαν πέρυσι το ποσό των 350 εκατ. και θα απορροφήσουν και φέτος ανάλογο περίπου ποσόν.

Πρέπει να σας πω ότι έτσι, εμφανίζεται ένα ποσό που υπερβαίνει το 1 δισ. το οποίο διατίθεται στο μη κρατικό θέατρο, στο ιδιωτικό θέατρο. Τα Δημοτικά περιφερειακά θέατρα τα οποία επίσης έχουν συνάψει νέου τύπου συμβάσεις, ιδιαίτερα, ας το πούμε έτσι, συγκροτημένες και απαιτητικές, απορροφούν 780 εκατ. Διάφοροι άλλοι θεατρικοί φορείς, όπως το Θεατρικό Μουσείο, το οποίο σήμερα εγκαίνιάζει το καμαρίνη της Μελίνας Μερκούρη απορροφούν περίπου 100 εκατ.. Έχουμε δηλαδή ένα σύνολο χρηματοδότησης προς το θέατρο, πέραν των Κρατικών Σκηνών, που υπερβαίνουν τα 2 δισ. δραχμές. Αν σκεφθούμε, ότι 4 περίπου δισ. απορροφούν οι Κρατικές Σκηνές, έχουμε μια επιχορήγηση προς το θέατρο τουλάχιστον 6 δισ., διπλάσια γιαυτήν που έχουμε, για παράδειγμα, προς τον κινηματογράφο, πολλαπλάσια αυτής που έχουμε προς τις εικαστικές τέχνες.

Ηδη έχει υπογράψει, πρέπει να πληροφορήσω και τον ερωτώντα κύριο συνάδελφο και τη Βουλή, την πρώτη δόση της φετινής επιχορήγησης, για τους δέκα θιάσους που έχουν τριετή σύμβαση και για τους έξι θιάσους που έχουν διετή σύμβαση προγραμματική με το Υπουργείο Πολιτισμού.

Η μικρή καθυστέρηση οφείλεται στο γεγονός ότι πρέπει να ελέγουμε πα το οικονομική μας δεδομένα. Δυστυχώς, η απόδοση του ΛΟΤΤΟ που είναι και η μόνη πηγή χρηματοδότησης για τις δραστηριότητες αυτές, δεν ήταν η αναμενόμενη, υπήρξε μια μειωτική τάση. Ελπίζουμε, σε συνεργασία με το συνάδελφό μου τον κ. Φούρα, να αποκαταστήσουμε την τάση που είχε ο ΟΠΑΠ παλαιότερα, για άνοδο των εσόδων του με διάφορα μέτρα και έτσι θα κάνουμε έναν ορθολογικότερο και θα έλεγα αποτελεσματικότερο προγραμματισμό, για τη χρονιά που αρχίζει. Άλλα, παρόλα αυτά και παρότι υπάρχει μια πτώση κατά 2 δισ. των εσόδων από τον ΟΠΑΠ, υπεγράφησαν οι επιχορηγήσεις αυτές. Η γνωμοδοτική επιτροπή θεάτρου -τέλος- θα συγκροτηθεί μέσα σε λίγες μέρες, και ελπίζω πριν τα Χριστούγεννα, θα έχει δοθεί και η επιχορήγηση σε εκείνους που είναι εκτός προγραμματικών συμβάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Κουναλάκης έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Εγώ θα ήθελα να πω κατ' αρχήν, για να γίνει σαφές, ότι εμείς υποστηρίζουμε το θεσμό των επιχορηγήσεων και νομίζουμε ότι είναι μια από τις βασικές αιτίες που τα θέατρα είναι από τους λιγούς τομείς στον πολιτισμό μας, στη Χώρα που ανθεί. Και αυτό χάρη σε μια βοήθεια ισχυρή που δίνεται από την Πολιτεία.

Είπε ο κύριος Υπουργός περί ΛΟΤΤΟ, περί καθυστερήσεων κλπ. Εμείς έχουμε και άλλες πληροφορίες. Ότι υπήρξε σπατάλη των εσόδων του ΛΟΤΤΟ κατά την προεκλογική περίοδο. Θέλω να σας πω ότι τέτοιους είδους διαρροές υπάρχουν από τη στελέχη του Υπουργείου σας προς τους θιάσους που με αγωνία ρωτούσαν τι γίνεται, γιατί υπάρχουν καθυστερήσεις.

Το τρίτο που ήθελα να πω είναι το εξής: Καλά κάνατε και υπογράψατε και ίσως βοήθησε και η πίεση που ασκήθηκε από την ερώτηση, αλλά πρέπει να σας πω ότι στα χέρια μου υπήρχε πριν από τρεις ημέρες επιστολή των δεκαέξι θιάσους που σήμερα μας είπατε ότι ενισχύετε, η οποία επιστολή ήταν γεμάτη από αγωνία, την υπέγραφαν όλοι και ζητούσαν από εσάς να προχωρήσετε στην καταβολή των αποζημιώσεων. Επομένως τα πράγματα δεν είναι τόσο ρόδινα, και αυτό που έχει σημασία, κύριε Υπουργέ, είναι πιο συγκεκριμένα, να μας

πείτε πιθανότατα ότι θα γίνει με τη γνωμοδοτική επιτροπή, η οποία σύμφωνα με εγκύλιο του Υπουργείου σας, από τον Αύγουστο του 1996, προς της άλλης κατηγορίας τα θέατρα, έλεγε ότι στις 30 Νοεμβρίου, δηλαδή μετά από 12 μέρες πρέπει να έχει συγκρατοθεί η επιτροπή και να ξέρουν όλα τα θέατρα ποια θα χρηματοδοτηθούν και με ποιο ύψος. Έχει πολύ μεγάλη σημασία, να συμβεί από αυτό, τα θέατρα ήδη λειτουργούν, έχουν πλούσιο ρεπερτόριο, στη βάση των αναμενόμενων επιχορηγήσεων και δεν ξέρουν οι άνθρωποι τι θα κάνουν. Αυτά είναι πολύ σημαντικά ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσετε.

Τέλος, θα διευρύνω λίγο την ερώτησή μου, διότι στη Θεσσαλονίκη που ήμασταν και οι δύο, είδα ανθρώπους από το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. που είχαν έρθει στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου και μου είπαν: Καλά έκανες και ρώτησες για τα υπόλοιπα θέατρα αλλά και εμείς έχουμε προβλήματα. Και εκεί δεν έχουν καταβληθεί τα οφειλόμενα ποσά.

Και τέλος θέλω να σας πω, ότι είδα θέατρα της εκλογικής σας περιφέρειας, της Θεσσαλονίκης, που έκαναν μια πολύ ενδιαφέρουσα πολιτιστική προσπάθεια, τα οποία επίσης δεν ενισχύονται. Καλό θα ήταν να υπάρξει μία διεύρυνση αυτού του θεσμού, διότι απότι είδα από την ομιλία σας έχετε μία τάση περικοπών. Μιλήσατε για υπερβολικά ποσά που δίνονται κ.λπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπ. Πολιτισμού): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Κουναλάκη, διότι μεριμνάτε για τα θεατρικά σχήματα της εκλογικής μου περιφέρειας. Να είστε βέβαιος ότι θα κάνω ό,τι μπορώ στα πλαίσια του νόμου και των διαφανών διαδικασιών για να ενισχύσω τα θεατρικά αυτά σχήματα. Το πρόβλημα όμως δεν είναι εκεί.

Το πρόβλημα δεν είναι επίσης στο να επιχορηγούμε θιάσους ή άλλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες, μόνο. Πρέπει και να ελέγχουμε την τήρηση ορισμένων προδιαγραφών έτοις ώστε το αισθητικό προϊόν να κινείται σε ένα επίπεδο το οποίο να είναι ανεκτό και ει δυνατόν υψηλό. Γιατό οι νέες συμβάσεις που υπάρχουν και με τα θεατρικά σχήματα και με τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. περιλαμβάνουν και όρους που διασφαλίζουν την αισθητική ποιότητα του παραγομένου θεατρικού προϊόντος. Γιατό και υπάρχουν ορισμένες δυσκολίες με το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.

Δηλαδή το Υπουργείο Πολιτισμού χρηματοδοτεί με 70 εκατ. ή πολύ το χρόνο ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ., εφ' όσον και οι Δημοτικές Αρχές καταβάλουν αντίστοιχο ποσό και τηρούν και τις άλλες προδιαγραφές των συμβάσεων αυτών.

Είχαν υπογραφεί πριν από την κατάθεση της ερώτησής σας οι αποφάσεις για την κατανομή των ποσών αυτών, μόνο που έπρεπε να διερευνηθεί το περιεχόμενο του ταμείου μας. Διότι δεν αρκεί να δίνουμε υποσχέσεις και να συνάπτουμε συμβάσεις, πρέπει να έχουμε και χρήμα για να εκταμεύσουμε.

Προεκλογικά δε, δεν έγινε καμία χειρονομία καλής θέλησης ή πολύ περισσότερο εκλογικού εκμαυλισμού. Υπεγράφουν οι επιχορηγήσεις που συνήθως υπογράφονται κάθε Αύγουστο και Σεπτέμβριο. 'Ολες δε αυτές, επανεξετάζονται όταν ανέλαβα τα καθήκοντά μου, ακριβώς για να μη μπορεί κανείς να προσάψει ή να υπαινιχθεί κάτι τέτοιο. 'Ολες οι επιχορηγήσεις από το ΛΟΤΤΟ της περιόδου Αυγούστου-Σεπτεμβρίου επανεξετάζονται και δεν εκταμεύθηκαν, όταν ανέλαβα τα καθήκοντά μου.

'Οσον αφορά τη γνωμοδοτική επιτροπή: Είχε λήξει η θητεία της και έχουμε και τη βούληση, τη δεδηλωμένη, μελών που έχουν πλέον κοπωθεί και

δεν μπορούν να συμμετάσχουν. Τελεώνουν οι διαβούλευσεις για τη σύνθεση της νέας επταμελούς γνωμοδοτικής επιτροπής, έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων για την ετήσια επιχορήγηση και πριν τα Χριστούγεννα θα έχουν κατανεμθεί τα ποσά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ανακοινώνεται στο Σώμα, ότι ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. Σταύρος Μαρινόπουλος παρέδωσε στη Βουλή τη διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά τη διαχείριση του οικονομικού έτους 1995.

Η διαδήλωση αυτή θα βρίσκεται στη διάθεση του κοινοβουλευτικού ελέγχου της Βουλής, από τον οποίο θα μπορούν να πληροφορηθούν το περιεχόμενό της οι ενδιαφερόμενοι.

Αυτός ο όρος "διαδήλωση" από πότε άραγε είναι;

Ο συνάδελφος κ. Ευμοιρίδης ζητά ολιγόμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Βουλή ενέκρινε.

Επανερχόμαστε στην πρώτη με αριθμό 178/11-11-96 επίκαιρη ερώτηση, που

το περιεχόμενό της έχει ως εξής:

"Το τραγικό περιστατικό που συνέβη το Σάββατο στο γυμναστήριο Πλαταιών, όπου πέθανε αβοήθητος την ώρα που αγωνιζόταν ο εικοσιοπάραγον ποδοσφαιριστής και αστυφύλακας Θανάσης Δημητρόπουλος, του Αθλητικού Ομίλου Αγίου Θωμά Βοιωτίας, φέρνει σε τραγική επικαιρότητα το πρόβλημα των ελλείψεων που υπάρχουν στα περισσότερα γυμναστήρια μικρών πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών, όπου τελούνται κάθε Σαββατοκύριακο εκατοντάδες αγώνες πρωταθλημάτων τοπικών αθλητικών ενώσεων. Επικαιροποιεί επίσης τις οικονομικές αδυναμίες που αντιμετωπίζουν τα μικρά αθλητικά σωματεία αλλά και τον τρόπο που αυτά επιχορηγούνται και ενισχύονται από την Πολιτεία.

Ερωτάται ο κύριος Υφυπουργός:

1 Τι μέτρα πρόκειται να πάρει ώστε να νοιώσει η οικογένεια του αδικοχαμένου ποδοσφαιριστή Θανάση Δημητρόπουλου τη στοργή της Πολιτείας.

2 Τι σκοπεύει να πράξει ώστε, τουλάχιστον, να βρίσκεται οπωσδήποτε γιατρός και ασθενοφόρο κατά τη διάρκεια αγώνων των διαφόρων αθλημάτων όλων των κατηγοριών.

3 Γιατί δε ρυθμίζει το Υπουργείο τον τρόπο οικονομικής ενίσχυσης των αθλητικών σωματείων της Χώρας, ώστε τα χρήματα να διατίθενται αξιοκρατικά και να χορηγούνται σε όλα τα σωματεία, μέσα από τις Ομοσπονδίες και όχι από τον εκάστοτε Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού.

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού για θέματα Αθλητισμού κ. Φούρας έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΟΥΡΑΣ (Υφυπ. Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά στις 9 Νοεμβρίου, συνέβη ένα γεγονός στις Πλαταιές που προκαλεί θλίψη. Οφείλω και από τη Βουλή να εκφράσω τη θλίψη μου για το γεγονός, δεδομένου ότι ήδη την ημέρα του θλιβερού περιστατικού απευθύνθηκα στην οικογένεια για να τη συλλυπηθώ για τον χαμό ενός νέου ανθρώπου στους αθλητικούς χώρους.

Θέλω να ενημερώσω τον αγαπητό συνάδελφο ότι στις 11 Νοεμβρίου η Γ.Γ.Α. με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα, εξέδωσε απόφαση για οικονομική ενίσχυση της οικογένειας κάτι που δεν έχουμε δημοσιοποιήσει για λόγους που γίνονται κατανούτοι.

Έχει δοθεί εντολή στον Ο.Π.Α.Π. να χορηγηθεί στην οικογένεια χρηματική ενίσχυση ενός εκατομμυρίου δραχμών.

Το πρόβλημα σχετικά με τέτοια περιστατικά στα γήπεδα, είναι όμως υπαρκτό και ευχαριστώ τον αγαπητό συνάδελφο για την έρωτηση που έφερε στη Βουλή, γιατί μου δίνει τη δυνατότητα, αφενός μεν να διευκρινίσω ότι είναι ευθύνη των γηπεδούχων ομάδων να έχουν γιατρούς στα γήπεδα, κάτι που είναι πάντα εφικτό, δεδομένου ότι τα Σαββατοκύριακα έχουμε πέντε χιλιάδες αγώνες. Όμως, οφείλουμε να επιτηρούμε και οφείλουμε να πληροφορηθούν την παρουσία γιατρών στα γήπεδα για να αποφεύγονται τέτοια περιστατικά.

Σε συνεργασία με το "Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών", έχουμε ξεκινήσει ένα πρόγραμμα, το πρόγραμμα Φειδιπίδης, ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην πρόληψη και όχι στην καταστολή, ένα πρόγραμμα που αναφέρεται σε νέους ανθρώπους οι οποίοι έχουν ένα επιβαρυμένο οικογενειακό ιστορικό, προκειμένου να προστατεύσουμε νέους που χάνουν την ζωή τους στα γήπεδα, κυρίως από καρδιολογικά περιστατικά.

Ο αγαπητός συνάδελφος, έθεσε και το θέμα των επιχορηγή-

σεων στα αθλητικά σωματεία. Οφείλω να πω, πως οι επιχορηγήσεις στα αθλητικά σωματεία, γίνονται κατά κανόνα και κυρίως μέσω των Ομοσπονδιών. Υπάρχουν οι αξιολογήσεις στις δράσεις των αθλητικών σωματείων και βέβαιως για τα ποδοσφαιρικά σωματεία η δική μας απόφαση φέτος, από 400.000 δρ., που ήταν η ετήσια τακτική επιχορήγηση, ανέβηκε στις 700.000 δρ., γιατί δεν μπορούσαν με το ποσό των 400.000 δρ., να ανταποκριθούν οι ομάδες σε στοιχειώδη έξοδα. Το ετήσιο πρόγραμμα τακτικών επιχορηγήσεων των σωματείων καταρτίζεται για το 1997 με κριτήρια αξιοκρατικά και πολύ γρήγορα θα κοινοποιηθεί για να το γνωρίζουν και οι αγαπητοί συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Κατσιμπάρδης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΜΠΑΡΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι συμφωνούμε όλοι εδώ μέσα και βέβαια με τον κύριο Υφυπουργό, ότι στόχος μας είναι να πάρουμε τους νέους από τα ναρκωτικά και την ηρωΐνη για να μην πεθαίνουν από αυτά και να τα στείλουμε στα γυμναστήρια. Άλλα δεν πρέπει να έχουμε ατυχήματα και μάλιστα θανατηφόρα ατυχήματα μεσα στα γυμναστήρια, δηλαδή να μην πεθαίνουν νέοι εκεί που τους στέλνουμε για να αποφύγουν τα ναρκωτικά.

Στους εννέα μήνες που κρατάει η αθλητική περίοδος στα ομαδικά αθλήματα, εγώ είχα σημειώσει τέσσερις χιλιάδες τραυματισμούς κάθε Σαββατοκύριακο, ο κύριος Υπουργός που είναι ο αρμόδιος μιλάει για πέντε χιλιάδες. Είναι μεγάλος ο αριθμός των τραυματισμών. Και αναλογεί από ό,τι μπορεί να υπολογίσει κανείς σε δεκαπέντε με είκοσι τραυματισμούς την ημέρα, αν θέλουμε να κάνουμε έναν αναλογισμό σε πεντακόσιους περίπου το μήνα κ.λπ.

Οι περισσότεροι τραυματισμοί γίνονται στην επαρχία, αφού εκεί δεν υπάρχουν χλοοτάπητες, στα γήπεδα, δεν υπάρχουν τα μέσα και έχουμε συνεχείς τραυματισμούς. Σε πολλούς αγώνες δεν υπάρχουν γιατροί στο γήπεδο ούτε και ασθενοφόρα. Πολλές φορές βλέπουμε να μεταφέρονται τραυματισμένοι αθλητές με ιδιωτικά αυτοκίνητα, ακόμη και με τρακτέρ. Παράλληλα, δυστυχώς, την περασμένη χρονιά είχαμε πέντε θανάτους αθλητών μέσα στα γυμναστήρια, την ώρα που αγωνίζονταν. Η αναλογία ένας θάνατος, ανά δύο μήνες, είναι ένα μεγάλο και θλιβερό ρεκόρ για την Ελλάδα μας, για τη Χώρα μας, και φέτος δυστυχώς αρχίσαμε με ένα νέο θανατηφόρο ατύχημα αυτό του Θανάση Δημητρόπουλου, που βεβαίως εδώ θέλω να εκφράσω την ευαρέσκειά μου και να πω και συγχαρητήρια, μπράβο στον Υπουργό που σίχει κιόλας λάβει τα μέτρα, για να υπάρξει μια πρώτη ενίσχυση και γενικότερα νομίζω ότι θα αγκαλιάσει αυτήν την οικογένεια. Πρόκειται για δύο γεροντάκια, θα μου επιτρέψετε να πω, που ζουν στην Αιτωλοακαρνανία.

Θέλω να κλείσω, λέγοντας, ότι οι αιτίες όλων αυτών είναι βέβαιως ότι δεν υπάρχει προληπτική αθλητιατρική, δεν υπάρχει καν η ειδικότητα αθλητιατρου. Είμαστε η μόνη Χώρα που δεν έχει στα πανεπιστήμια, στις ιατρικές σχολές αυτήν την ειδικότητα. Στην Ιταλία έχουν τρεις χιλιάδες αθλητιατρούς σε τριακόσια αθλητικά κέντρα και εδώ δεν έχουμε παρά μόνο τον ΟΑΚΑ.

Νομίζω ότι ενισχύοντας τις Ομοσπονδίες, όπως τονίζω -και δεν είναι της σπιγμής για να αναλυθεί- το Υπουργείο, όχι μόνο γιατί το λέει το άρθρο 19 παρ. 6 του Συντάγματος αλλά γιατί οι ομοσπονδίες φτιάχνουν τον αθλητισμό και αν δημιουργήσουμε αθλητιατρικά κέντρα σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, θα έχουμε ανοίξει ένα καλό δρόμο εν όψει και της διεκδίκησης και κατάκτησης πιστεύω των Ολυμπιακών Αγώνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΟΥΡΑΣ (Υφυπ. Πολιτισμού): Θα επιθυμούσα να ενημερώσω τον αγαπητό συνάδελφο ότι ήδη βρισκόμαστε σε συνεργασία με την Ορθοπεδική Κλινική του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων, για να φτιάξουμε μία ειδική μονάδα για αποκατάσταση παθήσεων και για την αποθεραπεία περιστατικών που συμβαίνουν στους αθλητικούς χώρους.

Όμως, πάριν την ευκαιρία από την υπενθύμιση που έκανε ο παλαιός πρωταθλητής που δόξασε τους στίβους της Χώρας, ο Γιώργος Κατσιμπάρδης, να υπογραμμίσω (γιατί παρίσταται και ο

Υφυπουργός Υγείας), ότι πράγματι στην Ελλάδα δεν έχουμε ειδικότητα αθλητιατρικής. Είναι κάτι που το υιοθετεί απολύτως το Υπουργείο Πολιτισμού και εγώ ως αρμόδιος Υφυπουργός και νομίζω ότι είναι η ώρα να ζητήσουμε να δίνεται αυτή η ειδικότητα προκειμένου να υπάρξει και η αναγκαία ιατρική περιθαλψη σε περιστατικά τα οποία μπορούν να αποκατασταθούν. Όμως, το πρόβλημα παραμένει. Έχουμε στα γήπεδα θανάτους και νομίζω ότι οφείλουμε και να επιτηρούμε την παρουσία γιατρών και να πάρουμε μέτρα πρόληψης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική 'Εδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**)

Και το πρόγραμμα "Φειδηππίδης" είναι ένα τέτοιο πρόγραμμα, γιατί το σύνολο σχεδόν των περιστατικών προέρχονται από καρδιακές ανακοπές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Δεύτερη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 205/13.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Πέτρου Τατούλη προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την επίλυση προβλημάτων λειτουργίας στο Κέντρο Υγείας Αστρους και Λεωνίδιου Κυνουρίας.

Η επίκαιρη ερώτηση έχει ως εξής:

"Προβλήματα λειτουργίας των Κέντρων Υγείας Αστρους και Λεωνίδιου Κυνουρίας, επισημαίνει με έγγραφό του το Σωματείο Εργαζομένων στα Κέντρα αυτά.

1 Με απόφαση του Δ. Σ. του Παναρκαδικού Νοσοκομείου, παρετάθη για άλλους έξι μήνες, η απόσταση της διευθύντριας του Κέντρου Υγείας Δημητσάνας, στο Κέντρο Υγείας Αστρους. Ετσι είναι διευθύντρια και στα δύο Κέντρα Υγείας με αποτέλεσμα το Κέντρο Υγείας Αστρους να μην έχει διευθυντή σε καθημερινή βάση για να δίνει λύσεις στα πολλά προβλήματα που παρουσιάζονται.

Επιπλέον στο Κέντρο Υγείας Δημητσάνας δεν υπάρχει άλλος ειδικευμένος γιατρός Γενικής Ιατρικής εκτός από τη διευθύντρια, η οποία όμως είναι υποχρεωμένη να βρίσκεται στο Κέντρο Υγείας Αστρους, τις μισές τουλάχιστον ημέρες.

2 Οι προσλήψεις προσωπικού στα Κέντρα Υγείας μέσω του ΑΣΕΠ, καθυστερούν, με συνέπεια να υπάρχει λειτουργικό πρόβλημα στο Κέντρο Υγείας Λεωνίδιου. Δεν υπάρχει τεχνολόγος-ακτινολόγος για να λειτουργήσει το πλήρως εξοπλισμένο ακτινολογικό εργαστήριο. Επίσης υπάρχει μεγάλο πρόβλημα από την έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού.

3 Στο Κέντρο Υγείας Αστρους είναι απαραίτητος ένας ακόμα οδηγός ασθενοφόρου. Οι τέσσερις που υπάρχουν δεν επαρκούν για να καλύψουν όλες τις βάρδιες ούτε μπορούν να πάρουν τα ρεπτό και την κανονική τους άδεια.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός: Σε ποιες ενέργειες θα προβεί, προκειμένου να λυθούν το συντομότερο τα προβλήματα που δυσχεράινουν τη λειτουργία των Κέντρων Υγείας Αστρους και Λεωνίδιου".

Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Υγείας και Πρόνοιας): Κύριε Πρόεδρε, πράγματι, όπως αναφέρει στην επίκαιρη ερώτησή του ο αγαπητός συνάδελφος κ. Τατούλης, η γιατρός διορίστηκε σε θέση διευθύντριας γενικής ιατρικής του Κέντρου Υγείας Δημητσάνας και αργότερα πήρε απόσταση για έξι μήνες στο Κέντρο Υγείας Αστρους όπου υπηρετεί μεν άλλος, ένας άλλος επιμελήτης Α' γενικής ιατρικής, αλλά κανένας γιατρός με βαθμό διευθυντή, με την προϋπόθεση να καλύπτει δύο φορές την εβδομάδα το Κέντρο Υγείας Δημητσάνας, στο οποίο υπηρετεί πράγματι ένας διευθυντής οδοντιατρος.

Αυτές οι μετακινήσεις κρίνονται, αγαπητέ συνάδελφε, πολλές φορές απαραίτητες για να εξυπηρετηθούν σε τοπικό επίπεδο οι ανάγκες των κέντρων υγείας μέχρι να διοριστεί γιατρός από προκηρύξεις που εκκρεμούν.

Στο Κέντρο Υγείας Αστρους π.χ. υπάρχει προκήρυξη, για ένα διευθυντή γενικής ιατρικής και ένα επιμελήτη Α' στα Τρόπαια, η οποία έληξε στις 7.8.96 και είναι αυτή τη στιγμή

στον εισηγητή.

Ξέρετε ότι υπάρχει μία διαδικασία που δεν μπορούμε να την καταργήσουμε. Θα πάρετε, όσο είναι δυνατόν να συντομευθεί η διαδικασία πρόσληψης.

'Οσον αφορά τις άλλες ελλείψεις: Από το ΑΣΕΠ έχει προκηρυχθεί για το Κέντρο Υγείας Λεωνίδου, μία θέση του κλάδου ΤΕ ραδιολόγων ακτινολόγων και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας διορισμού του υποψηφίου, το νοσοκομείο καλύπτει τις ανάγκες του Κέντρου Υγείας Λεωνίδου, με τη διάθεση κάθε Τετάρτη του χειριστή-εμφανιστή του Κέντρου Υγείας Αστρους.

Επίσης, έχουν προκηρυχθεί από το ΑΣΕΠ, για το Κέντρο Υγείας Λεωνίδου, δύο θέσεις ΤΕ νοσηλευτικής.

Και πρέπει επίσης να σας ενημερώσω, για τις υπαρκτές ελλείψεις που αναφέρετε στην επίκαιρη ερώτησή σας, ότι για φέτος, από το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκριθεί η κάλυψη πεντακοσίων εξήντα θέσεων ιατρών και δύο χιλιάδων επτακοσίων θέσεων νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού, για όλα τα νοσοκομεία και κέντρα υγείας της Χώρας και η κατανομή τους θα γίνει το συντομότερο δυνατόν, μετά από ιεράρχηση των αναγκών και λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη της υφιστάμενες συνθήκες.

Δεν ξέρω πι αναλογεί για την περιοχή σας. Εν πάσῃ περιπτώσει, έχουμε βάλει κάποιες προτεραιότητες για μονάδες εντατικής θεραπείας, μονάδες τεχνητού νεφρού, μονάδες αιμοδοσίας και βέβαια στη συνέχεια, σαν προτεραιότητα έχουμε βάλει τα νησιά του Αιγαίου και τα απομακρυσμένα κέντρα υγείας και ιατρεία, στα οποία νομίζω πρέπει να κατατάξουμε και τη δική σας περιοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Τατούλης έχει το λόγο.

ΠΤΕΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, άκουσα με προσοχή την απάντηση του κυρίου Υφυπουργού και θα ήθελα να τονίσω ότι εδώ δεν πρόκειται για την εξάντληση του ενδιαφέροντος μόνο και μόνο. Νομίζω υπάρχει μεγαλύτερο πρόβλημα, που έχει να κάνει με τη γενικότερη λειτουργία και τον τρόπο που λειτουργούν τα κέντρα υγείας και τα αγροτικά ιατρεία.

Θα ήθελα να σας αναφέρω, κύριε Υπουργέ, ότι τα αγροτικά ιατρεία και οι αγροτικοί ιατροί που υπηρετούν σε απομακρυσμένα αγροτικά ιατρεία καλούνται μία ή δύο φορές την εβδομάδα, να εφημερεύουν σε κέντρα υγείας, που απέχουν από την έδρα τους πάνω από σαράντα ή πενήντα χιλιόμετρα.

'Όπως αντιλαμβάνεσθε, δημιουργείται τεράστιο πρόβλημα τις ημέρες απούσιας των ιατρών από τα αγροτικά ιατρεία, με την τεράστια επιβάρυνση των κατοίκων και γενικότερα με την αγωνία και το άγχος που έχουν όταν συμβαίνουν κάποια περιστατικά.

Από την άλλη μεριά θα πω ότι η απόφαση του Προέδρου του Πλαρκαδικού Νοσοκομείου δεν μπορεί να σταθεί σε κανένα όριο λογικής, μια και η επιλογή που έγινε από το Κέντρο Υγείας Δημητσάνας, απέχει περίπου 200 χιλιόμετρα από το Κέντρο Υγείας Αστρους.

'Όπως αντιλαμβάνεσθε, υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα, γιατί για το Κέντρο Υγείας Λεωνίδου, που είναι περίπου στα 60 χιλιόμετρα, δεν επιλέχθηκε ο ανάλογος Διευθυντής του Κέντρου Υγείας Λεωνίδου και επιλέχθηκε ο Διευθυντής του Κέντρου Υγείας Δημητσάνας.

Επίσης, υπάρχει ένα τεράστιο πρόβλημα με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και ποιες είναι οι αρμοδιότητες που έχουν κατανεμηθεί σ' αυτήν: Νομίζω ότι ο αυθαίρετος τρόπος λειτουργίας των προέδρων των διοικητικών συμβούλιων και η υπαγωγή των κέντρων υγείας στις αρμοδιότητες των προέδρων των νοσοκομείων, δημιουργεί ένα επιπλέον πρόβλημα, το οποίο θα πρέπει να μας απασχολήσει.

Θα ήθελα να σας παρακαλέσω, κύριε Υπουργέ, επειδή τα προβλήματα του Νομού Αρκαδίας στα θέματα υγείας είναι πάρα πολύ σημαντικά, στις προκηρυχθείσες θέσεις που θα κάνετε, θα ήθελα οπωσδήποτε να δείξετε το ενδιαφέρον σας, γιατί αντιμετωπίζουμε τεράστια προβλήματα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ (Υφυπ. Υγείας και Πρόνοιας):

Κύριε συνάδελφε, σας είπα ότι εκκρεμούν αυτήν τη στιγμή κάποιες προσλήψεις. Εμείς από πλευράς μας δεν μπορούμε να καταργήσουμε τις διαδικασίες, αλλά θα ασκήσουμε όλη μας την επιρροή στο ΣΚΕΙΟΠΝΙ, έτσι ώστε να συντομευθεί η διαδικασία πρόσληψης του διευθυντού γενικής ιατρικής, στο Κέντρο Υγείας Αστρους, έτσι ώστε να επανέλθει στο Κέντρο Υγείας Δημητσάνας η διευθυντρια γενικής ιατρικής, που αναγκάζεται να υπηρετεί και στα δύο κέντρα υγείας.

'Οσον αφορά τις άλλες προσλήψεις, είναι η γνωστή διαδικασία του ΑΣΕΠ. Νομίζω ότι ολοκληρώνεται αυτές τις μέρες και θα διορισθούν οι δύο νοσηλεύτριες ΤΕ. Δεν μπορώ να σας πω πι θα βγάλει η κατανομή για τα κέντρα υγείας και τα νοσοκομεία της περιοχής σας. Πάντως σας είπα ότι τα κέντρα υγείας, μετά από τις ειδικές μονάδες, είναι στις προτεραιότητές μας.

Όσον αφορά το θέμα που βάλατε, ότι κατά την άποψή σας τα κέντρα υγείας κακώς υπήχθησαν ξανά υπό τη διοίκηση κατά κάποιο τρόπο των νοσοκομείων, νομίζω ότι έτσι έπρεπε να γίνει. Είχαν αποκοπεί από το φυσικό τους κορμό, τα νοσοκομεία. Το οπι υπάρχουν προβλήματα είναι αληθές, υπάρχουν, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οφείλεται σε αυτήν την εκ νέου μεταβίβασή των και υπαγωγή των στα νοσοκομεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Τρίτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 207/13.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ευστρατίου Κόρακα προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων των ναυτεργατών από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (Ν.Α.Τ.) και τα μέτρα για την εξυγίανση του.

Η επίκαιρη ερώτηση έχει ως εξής:

"Σε αυθαίρετη αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων των ναυτεργατών, με αποτέλεσμα την καταλήστευσή τους, προχώρωσε πρόσφατα με απόφασή του το Διοικητικό Συμβούλιο του Ν.Α.Τ. Σύμφωνα με τη νέα απόφαση οι συντάξεις θα υπολογίζονται με βάση το δίπλωμα ή το πτυχίο που κατέχει ο ναυτικός και όχι με βάση τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει στην αντίστοιχη κατηγορία πλοίων. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα οι συντάξεις να είναι πολύ μικρότερες από αυτές που σήμερα δίνονται.

Ερώταται ο κύριος Υπουργός: Ποια μέτρα θα πάρει, έτσι ώστε να σταματήσει η παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας στο χώρο των ναυτεργατών; Ποια μέτρα θα πάρει, ώστε να ανακλήσει η πρόσφατη απόφαση του Δ.Σ. του Ν.Α.Τ. και να αποδοθούν ευθύνες σε δύοσυς παρανομούν; Ποια μέτρα θα πάρει, ώστε η εξυγίανση του Ν.Α.Τ. να αρχίσει από τους "έχοντες και κατέχοντες", δηλαδή τους εφοπλιστές και όχι από την επιδρομή στις συντάξεις των ναυτικών;"

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά την ερώτηση του κυρίου συναδέλφου, θέλω να πω το εξής:

Πέρα από ένα ζήτημα το οποίο προέκυψε μέσα από τον έλεγχο των υπηρεσιών για τον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων, μέχρι σήμερα -ανεξάρτητα από αυτό το ζήτημα το οποίο έχει μπει σε μία διαδικασία μιας επιτροπής που έχει συσταθεί προκειμένου να διερευνήσει όλες τις περιπτώσεις και του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων των ασφαλισμένων ναυτικών- ο τρόπος υπολογισμού των συντάξεων γίνεται από το Ν.Α.Τ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του νόμου, δηλαδή είτε βάσει των ειδικοτήτων ναυτολόγησης, είτε βάσει των ναυτικών προσόντων, ανάλογα με το τι συμφέρει των κάθε ναυτικό. Διεπιστώθησαν κάποιες περιπτώσεις επιμέρους, όπως είπα, που χρειάζονται πραγματικά παραπέρα διερεύνηση, αν είναι σύννομος ο τρόπος αυτός υπολογισμού των συντάξεων, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι έχει μέχρι στιγμής, έστω και ενός, περικοπεί ή υπολογισθεί η σύνταξη με διαφορετικό τρόπο.

Το Ν.Α.Τ αποφάσισε να φτιάξει αυτή την επιτροπή στην οποία συμμετέχουν και μέλη της Πανελλήνιας Ναυτικής

Ομοσπονδίας και θέλω να ξεκαθαρίσω για μια ακόμη φορά ότι δεν έχει γίνει επανυπολογισμός και μείωση καμίας σύνταξης, ούτε έχει απονεμηθεί πρόσφατα σύνταξη σε ναυτικό που εμπίπτει στις παραπάνω περιπτώσεις, και βρίσκεται σε εκκρεμότητα αυτό το θέμα.

Τα μέτρα που έχει λάβει το Ν.Α.Τ. για την εξυγίανση: Πρέπει να σας πω ότι είναι ένα τεράστιο ζήτημα, δεν είναι θέμα μιας επίκαιρης ερώτησης, αλλά έχει συγκροτηθεί εδώ και αρκετούς μήνες μία επιτροπή ειδικών επιστημόνων στην οποία συμμετέχει και η Π.Ν.Ο. με τρία μέλη, με τρεις ειδικούς περί τα ασφαλιστικά, όπως επίσης και όλοι οι άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς, εφοπλιστές, υπουργείο, ασφαλιστικοί οργανισμοί, προκειμένου να πάμε σε μία πρόταση ουσιαστικής εξυγίανσης αυτού του προβληματικού δύντως ασφαλιστικού ταμείου και οργανισμού.

Θα ήθελα να πω στον αγαπητό συνάδελφο ότι το Ν.Α.Τ. εδώ και αρκετούς μήνες διενεργεί με αποτελεσματικότητα έκτακτους ελέγχους σε ακτοπλοϊκά και επιβατικά πλοία προκειμένου να αποδίδονται στο Ν.Α.Τ. αυτά που πραγματικά πρέπει να αποδίδονται. Τηρούνται απαρέγκλιτα όποιοι νόμοι αφορούν πρόστιμα που φθάνουν μέχρι ή το 50%. Ήδη και με δική μου απόφαση ένα υπόμνημα του Ναυτικού Επιμελητηρίου απερρίφθη. Ένα υπόμνημα, το οποίο ζητούσε τον περιορισμό των προστίμων από το ταμείο για εκπρόθεσμες καταβολές, το διακανονισμό των χρεών τους και την παροχή διευκολύνσεων. Αυτό απερρίφθη από το Δ.Σ. του Ν.Α.Τ., ότι δεν πρέπει να γίνει.

Τέλος πιστεύουμε, ότι με την εξέλιξη της υλοποίησης της μηχανογράφησης του Ν.Α.Τ. θα μπορέσουμε να έχουμε αποτελεσματικότερο και ικανότερο τρόπο να αποδίδονται στον ασφαλιστικό Οργανισμό αυτά που οι πλοιοκτήτες πρέπει να καταβάλουν. Επίσης να πω ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η Κυβέρνηση με το ν. 2390/1996 αύξησε περίπου 20% το ποσοστό των συντάξεων και το έφθασε στο 55% μέσα στις δυνατότητες που η Κυβέρνηση έχει, προκειμένου να ικανοποιήσει ένα πάγιο αίτημα των ναυτικών για όσους πράγματι έχουν δεκατέντε χρόνια πραγματική θαλάσσια υπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ.Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, είπατε και εδώ ότι υπάρχουν πληροφορίες πως υπολογίζονται κακώς διάφορες συντάξεις κ.λπ. Στις 13 του μήνα είπατε ότι κατάθεσαν και πολλοί ναυτεργάτες ψευδείς δηλώσεις. Τώρα το ανασκευάσατε λιγάκι και νομίζω ότι είναι καλύτερα έτσι. Γεγονός είναι ότι αυθαίρετα το Δ.Σ. και εσείς, προσπαθήσατε να αλλάξετε τα μέχρι σήμερα νόμιμα κείμενα, που σημαίνει τι είχαμε μέχρι τώρα; Ότι ο κάθε ναυτικός δεν έπαιρνε τη σύνταξη ανάλογα με το δίπλωμά του, αλλά ανάλογα με τις εισφορές που πλήρωσε. Ξέρετε πολύ καλά ότι ειδικά στα μικρά πλοία μπορεί να υπηρετήσει μηχανικός με δίπλωμα Γ', υπεύθυνος μηχανοστασίου με καθήκοντα Α' και πληρώνεται συνταξιοδοτικό μισθό Α'. Κατά συνέπεια, οι εισφορές που έδωσε είναι τέτοιες. Αυτή η διαφορά υπολογισμού έχει σοβαρότατες επιπτώσεις. Δηλαδή μπορεί να χάσει ο μηχανικός ή ο ναυτικός μέχρι και 100.000 δρχ. από τη σύνταξη του, κάτι που είναι πολύ σοβαρό. Βεβαίως, τα προβλήματα του Ν.Α.Τ. είναι γνωστά, άρα θα πρέπει αλλού να αναζητήσετε τη λύση. Πρώτα απ' όλα να πληρώσουν οι εφοπλιστές τα δεδουλευμένα, τα οφειλόμενα. Δεύτερον, θα πρέπει να καταργηθούν αυτές οι εγκριτικές πράξεις και εν πάσῃ περιπτώσει να μπει ένα φρέον στο πλέον αποικιοκρατικό νόμο που θα καταργούσε τον Ανδρέας Παπανδρέου αν ερχόταν στην κυβέρνηση όπως των χαρακτήριζε το 1977, το ν.2687/1953. Επίσης, οφείλεται στο ν. 1376/1983, με βάση τον οποίο, οι μισθοί στους υπηρετούντες αλλοδαπούς που δίνονται, είναι όλως διόλου αντίθετοι με το Σύνταγμα της Χώρας και τον Κώδικα Δημόσιου Ναυτικού Δικαίου. Επίσης να ασφαλιστούν τα ανασφάλιστα της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας. Ακόμη, θα ήθελα να πω ότι τα ζητήματα αυτά τα θέτει και η Π.Ν.Ο. Θα θέλαμε, λοιπόν, μία απάντηση, γιατί δεν δέχεσθε την πρόταση νόμου της Π.Ν.Ο. και της Ένωσης των Εφοπλιστών για προστασία της Ελληνικής Ναυτιλίας, προστασία του καμποτάς από την εισβολή των ξένων.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω, λοιπόν, ότι θα πρέπει να συμφωνήσουμε να σταματήσει κάθε προσπάθεια μείωσης των

συντάξεων των ναυτεργατών, μείωσης των δικαιωμάτων τους. Οι εισφορές πληρώθηκαν και θα πρέπει να συνεχιστεί ο υπολογισμός και να γίνεται όπως μέχρι σήμερα και όχι με τέτοιο τρόπο, για να μπορέσετε να λύσετε προβλήματα. Άλλού βρίσκεται η λύση και όχι στις τασέπες των ναυτεργατών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπ.Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Πρόεδρε, κατ'αρχάς δεν έγινε καμία προσπάθεια από πλευράς Υπουργού ή Ν.Α.Τ για να αλλάξουν τα νομίμων κείμενα. Απορώ γιατί το λέτε αυτό, εφόσον σας είπα ότι δεν έχει γίνει καμία αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης. Εσείς διαβάσατε μία ανακοίνωση η οποία δεν είναι όμως έτσι και θέλω να το ξεκαθαρίσουμε.

Για όποιες άλλες παρεμβάσεις που χρειάζονται να γίνονται, ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι το Ν.Α.Τ. έχει οδηγηθεί εκεί που είναι εις βάρος των πραγματικών ναυτικών. Αυτό πρέπει να το πούμε στην Αίθουσα αυτή. Εάν, λοιπόν, συνεχίσουμε να υπολογίζουμε τις συντάξεις όπου υπάρχουν προβλήματα -και υπάρχουν, επειδή συνηθίζεται έτσι, χωρίς αυτό να σημαίνει, το επαναλαμβάνων και το ξεκαθαρίζων- και αν έστω και ένας απ'αυτούς που καλώς ή κακώς πάριμουν τη σύνταξη όπως την πάρινουν, να ξέρετε ότι το Ν.Α.Τ. από τα 110 δισ. που έχει φθάσει σήμερα να επιχορηγείται από τον προϋπολογισμό, δεν ξέρουμε πού πραγματικά θα φθάσει.

Οι όποιες άλλες παρεμβάσεις σε σχέση με τους εφοπλιστές, δεν έχει κανείς αντίρρηση και οι εφοπλιστές και οι ναυτικοί να πληρώνουν αυτά που πρέπει να πληρώνουν για να απολαμβάνουν μιας ουσιαστικής σύνταξης.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Να δούμε...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπ.Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Κόρακα, τουλάχιστον σε ό,τι με αφορά, έχω ξεκαθαρίσει. Γι' αυτό ακριβώς επιμένω στη λήψη μέτρων τόσο στο Ν.Α.Τ., όσο και στη ναυσιπλοΐα ή οπουδήποτε αλλού, με ρυθμίσεις τέτοιες, ώστε να αποδίδονται στο Ν.Α.Τ. αυτά που πραγματικά εισπράττονται ή που υποχρεούνται να δίδουν.

Δεν έχει κανείς να χαιδέψει κανέναν. Το θέμα εξυγίανσης του Ν.Α.Τ. είναι από τα πρώτα μελήματα, που όλους μας αφορά, και την Κυβέρνηση κι εμένα, προσωπικά βεβαίως, γιατί δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση.

Αυτή η περίπτωση που αναφέρατε, έχει και αυτή τις δικές της διαστάσεις. Είναι νόμιμο αυτό να γίνεται; Δεν το ξέρω. Γι' αυτό και είπα στο Δ.Σ. του Ν.Α.Τ...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Υπάρχει νόμος.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπ.Εμπορικής Ναυτιλίας): Ο νόμος είναι άλλο θέμα, αφορά άλλες διατάξεις, κύριε Κόρακα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, υπάρχει νόμος, ο οποίος προσδιορίζει ότι η σύνταξη δίνεται ανεξαρτήτως ναυτικών προσόντων, αλλά με βάση τις εισφορές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ολοκληρώστε, κύριε Υπουργέ και σας παρακαλώ να σταματήσει ο διάλογος.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπ.Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι αν θέλουμε τη ναυτιλία ή αν δεν τη θέλουμε. Εάν τη θέλουμε, να μη βλέπουμε το θέμα μονόπλευρα. Να τα γκρεμίσουμε όλα δηλαδή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Πέμπτη στην ημερήσια διάταξη είναι η υπ' αριθμόν 183/12.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Καρατάσου προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τα μέτρα που πρόκειται να λάβει η Κυβέρνηση, ώστε να σταματήσει η επιχωμάτωση με τοξική σκουριά της προβλήτας του λιμανιού του Λαυρίου και την περιβαλλοντική αποκατάσταση της περιοχής.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής: "Σύμφωνα με μελέτη του ΙΓΜΕ, που δημοσιεύτηκε στην

εφημερίδα "ΕΞΟΥΣΙΑ" και συνοδεύεται από ένα αποκαλυπτικό ρεπορτάζ (φύλλα 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1996) χιλιάδες τόνοι τοξικής σκουριάς, που έχουν συσσωρευτεί στην περιοχή του Λαυρίου, απειλούν την υγεία και τη ζωή των κατοίκων και ιδιαίτερα των ανηλίκων.

Στο αίμα των παιδιών εντοπίσθηκαν μεγάλες ποσότητες μολύβδου και αρσενικού, που αυξάνουν κατακόρυφα τις καρκινοπάθειες και επιβραδύνουν τη διανοητική τους ανάπτυξη.

Ωστόσο, παρά τις δραματικές επισημάνσεις των επιστημόνων, το ΠΕΡΠΑ επέτρεψε σε ιδιώτη εργολάβο να χρησιμοποιήσει τοξική σκουριά ως υλικό επιχωμάτωσης για την κατασκευή προβλήτας, με αποτέλεσμα τη μόλυνση και του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τη συνεχή έκλυση τοξικών ουσιών.

Επειδή το πρόβλημα της ανεργίας δεν μπορεί να αποτελεί το πρόσχημα για την κατασκευή υποτιθέμενων αναπτυξιακών έργων, που ενώ υπόσχονται ένα αμφίβολο παρόν, απαιτούν ως αντιπαροχή τη θυσία του μέλλοντος της περιοχής και των κατοίκων της.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

1 Σε ποιες ενέργειες θα προβούν, ώστε να σταματήσει άμεσα η επιχωμάτωση με τοξική σκουριά της προβλήτας του λιμανιού του Λαυρίου.

2 Εάν θα μεριμνήσουν για την περιβαλλοντική αποκατάσταση της περιοχής, σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες, για να προστατευτεί η υγεία των κατοίκων.

Ο Υπουργός Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. κ. Λαλιώτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ.ΠΕΧΩΔΕ): Κύριε Πρόεδρε, ο αγαπητός συνάδελφος θέτει ένα θέμα κρίσιμο και σημαντικό για μία πολύπταθη περιοχή, την περιοχή του Λαυρίου.

Πριν όμως βγουν στην εφημερίδα "ΕΞΟΥΣΙΑ" αυτά τα δημοσιεύματα, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων είχε την ευαισθησία, σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και κυρίως με το Δήμο Λαυρίου όχι μόνο να μελετήσουν, αλλά και να παρέμβουν, έτσι ώστε να μην υπάρχουν προβλήματα σημαντικά στην περιοχή.

Ακριβώς, γι' αυτόν το λόγο, εκπόνησαν ένα πρόγραμμα δράσης το "Λαύριο S.O.S.", που περιλαμβάνει πάρα πολλές σημαντικές ενότητες και ως προς τη μελέτη και ως προς την παρέμβαση, και προς τα συγκεκριμένα μέτρα και τα έργα στην περιοχή Λαυρίου.

Ποιες είναι οι θεματικές ενότητες, που περιλαμβάνει αυτό το πρόγραμμα:

Πρώτον, ο Χωροταξικός Σχεδιασμός με τη θεσμοθέτηση ζώνης οικιστικού ελέγχου στη Λαυρεωτική.

Δεύτερον, Πολεοδομικός Σχεδιασμός με την τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Τρίτον, προβλέπεται ειδικό καθεστώς χρήσεων γης στο χώρο της πρώην γαλλικής εταιρίας και τη μετατροπή της σε Τεχνολογικό Ερευνητικό, Πολιτιστικό πάρκο.

Τέταρτον, η Προστασία των Ορεινών Όγκων και η δημιουργία θεματικού πάρκου στο Λαύριο.

Πέμπτον, θεσμοθέτηση και λειτουργία του Βιοτεχνικού Πάρκου και νομοθετικές ρυθμίσεις για την ειδική αναπτυξιακή δράση.

Έκτον, νομοθετικές ρυθμίσεις για τα οικονομικά κίνητρα στο μεταποιητικό τομέα και του βιοτεχνικού πάρκου Λαυρίου.

Έβδομο, μεγάλα έργα υποδομής και ανάπτυξης: Το λιμάνι, τα οδικά έργα, ο βιολογικός καθαρισμός.

Τέλος, ειδικές παρεμβάσεις και δράσεις με ιδιαίτερη προσοχή στη μελέτη περιβαλλοντικών προβλημάτων και τα ειδικά έργα αναβάθμισης και ανάπλασης ορισμένων περιοχών που έχουν ρύπανση.

Για το Λιμάνι, θα απαντήσω πιο συγκεκριμένα στη δευτερολογία μου. Απλώς, θα ήθελα να πω ότι υπάρχουν προγράμματα αρκετά και έρευνας και παρέμβασης, όπως είναι το πρόγραμμα "LIFE" που έχει ως προτεραιότητα τη βιοαποκατάσταση του φαινομένου

της όψημης απορροής μεταλλείων, όπως και την εξυγίανση των εδαφών. Το ποσό το οποίο έχει διατεθεί είναι 600 εκατομμύρια.

Επίσης, πέρα από το πρόγραμμα "LIFE", στα πλαίσια αυτού του προγράμματος "Λαύριο-S.O.S." έχουν δοθεί άλλα 300 εκατ. για τα έργα που έχουν σχέση με την αντικατάσταση του χώματος σε ορισμένες κρίσιμες περιοχές όπως είναι το Φοινικόδασος, όπως είναι η περιοχή Καβοδόκανος, όπως είναι η περιοχή οκτώ παιδικών χαρών, που είναι όμορες με τέσσερα δημοπικά σχολεία και ένα γυμνάσιο καθώς και σε άλλους κοινόχρηστους χώρους.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Για το Λιμάνι θα ήθελα να πω, ότι πριν προκύψει αυτό το θέμα, οι υπηρεσίες του Υπουργείου, εδώσανταν εντολή στην ανάδοχο κοινοπραξία να διακόψει κάθε προσπάθεια χρησιμοποίησης των υλικών της παλιάς σκουριάς, γιατί στο Λαύριο υπάρχουν υλικά από την εδρούξη των μεταλλευμάτων εδώ και 2.500 χρόνια. Γι' αυτόν το λόγο, θεωρήσαμε ότι είναι αναγκαίο πρώτα να γίνει η επιστημονική μελέτη και ανάλυση για τη σύσταση των υλικών αυτών των επιχωματώσεων και μετά να χρησιμοποιηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.): Τελειώνω.

Γι' αυτό έγιναν δύο μελέτες από το Ι.Γ.Μ.Ε. και από ερευνητική ομάδα επιστημόνων από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το Ι.Γ.Μ.Ε. έκανε μια γενική μελέτη όπως και ο κ. Κοντόπουλος Καθηγητής Ε.Π.Π.-ο οποίος είναι και ο συντονιστής του προγράμματος LIFE στο Λαύριο-μια άλλη πιο εξειδικευμένη.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Υπήρχαν ορισμένες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις δύο μελέτες. Το μεν Ι.Γ.Μ.Ε. ήδη έκανε γενική μελέτη θεωρούσε ότι δεν έπρεπε να χρησιμοποιηθούν αυτά τα υλικά, η δε μελέτη, η τεχνική, η εξειδικευμένη του υπεύθυνου συντονιστή του προγράμματος LIFE, του καθηγητή κ. Κοντόπουλου, θεωρούσε ότι μπορεί να γίνει χρήση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Καρατάσος έχει το λόγο.

ΤΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΑΣΟΣ: Κύριε Υπουργέ, στο Λαύριο εδώ και ενάμιση χρόνο περίπου ζεκίνησε η κατασκευή της προβλήτας στο λιμάνι. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς εγκρίθηκε μια μελέτη που πρότεινε το μπάζωμα της προβλήτας να γίνει με τοξικά κατάλοιπα.

Επίσης και αν δεν είναι έτσι, γιατί δεν τη σταματήσατε αμέσως, όταν ο Γερμανός σύμβουλος του Δήμου, έκανε καταγγελίες στην Κοινότητα για να σταματήσει η χρησιμοποίηση των σκουριών στις επιχωματώσεις; Ο ίδιος ο κ. Ρωμαίος στις 7 Αυγούστου, βεβαίωσε ότι θα σταματήσει τη χρησιμοποίηση των σκουριών. 'Όμως, ο εργολάβος συνέχισε τα μπαζώματα. Ποιος άραγε καλύπτει τον εργολάβο; Τι κυρώσεις τελικά του έχουν επιβληθεί μέχρι σήμερα;

Τον Οκτώβριο του 1995 υποβάλλεται αίτηση του Ι.Γ.Μ.Ε. στο Δήμο Λαυρεωτικής και στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. που χαρακτηρίζει τοξικές και επικίνδυνες για το θαλάσσιο περιβάλλον τις σκουριές. Και ακούστε, αγαπητοί συνάδελφοι, τι έγινε: Ο εργολάβος, ανέθεσε στον καθηγητή κ. Κοντόπουλο την εκπόνηση μελέτης για τις σκουριές. Και αυτός απεφάνθηκε ότι η περιβαλλοντική επιβάρυνση είναι ελάχιστη. Έκθεση, που έρχεται σε αντίθεση με τις απόψεις του Ι.Γ.Μ.Ε. και της Κοινότητας και όμως, έγινε αποδεκτή. Δηλαδή βάλαμε το λύκο να φυλάει τα πρόβατα.

Τι συμφέροντα κρύβονται πίσω απ' αυτά, κύριε Υπουργέ; Επιτρέπεται να πάιζουμε με την υγεία των παιδιών και των κατοίκων του Λαυρίου και των γύρω περιοχών; Δεν αρκούν τα δεινά που ζουν καθημερινά, όπως η ανεργία, η φτώχεια, η μιζέρια και άλλα και θέλουμε να τους εξοντώσουμε; Πού έχουμε κατατάξει την περιοχή αυτή; Σε ανθρώπους τρίτης κατηγορίας; Πού πήγαν οι υποσχέσεις της εκλογικής περιόδου για ανάπτυξη και κοινωνική πρόνοια;

Κύριε Υπουργέ, πρέπει να εφαρμόσετε με γρήγορους

ρυθμούς το πρόγραμμα αποκατάστασης που έχει ανακοινώσει το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Δήμο.

Να μεριμνήστε για την καλή εκτέλεση του έργου, ώστε να διασφαλίζεται η υγεία των κατοίκων και ιδιαίτερα των παιδιών, που βρίσκεται σε κίνδυνο, λόγω των υψηλών ποσοστών τοξικών ουσιών. Το Λαύριο δεν αντέχει άλλο. Πρέπει να δοθούν άμεσες και σοβαρές λύσεις στα προβλήματα. Είναι απαράδεκτο, σε συγκεντρώσεις εργαζομένων, το Λαύριο να είναι παράδειγμα της φτώχειας, της εξαθλίωσης, της υποβάθμισης και της ερήμωσης. Φθάνουν τα εγκλήματα απέναντι στο λαό του Λαυρίου, κύριες Υπουργές. Πρέπει να πάρετε άμεσα μέτρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ (Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.): Νομίζω ότι την ευαισθησία δεν την έχει μόνο ο κ. Καρατάσος. Πολύ πιριν από τον κ. Καρατάσο και πιριν από την υποβολή της ερωτήσης του, την ευαισθησία την είχε το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. Ακριβώς γι' αυτόν το λόγο διαμόρφωσε το πρόγραμμα Λαύριο S.O.S. και το εφαρμόζει έτσι ώστε μέρα με την ημέρα γίνεται πραγματικότητα. Δεν υπάρχει αναντοτοχία διακηρύξεων, υποσχέσεων και δεσμεύσεων με αυτήν την πραγματικότητα.

Δεύτερον, το θέμα των περιβαλλοντικών προβλημάτων και της Δημόσιας Υγείας στο Λαύριο ως Υπουργός το έχω ξεκινήσει από το 1984 με μία μελέτη που είχαμε κάνει ως Υφυπουργείο Νέας Γενιάς, για την επίδραση του μολύβδου στην υγεία των παιδιών. Την ξαναβρήκα και τώρα και με πολύ μεγάλη ευαισθησία και ευθύνη έδωσα συνέχεια με αστικές συγκεκριμένες δράσεις.

Η μελέτη που έκανε το Ι.Γ.Μ.Ε., είναι μία γενική μελέτη. Υπάρχουν τεχνικοί όροι και δεν μπορώ αυτήν τη στιγμή να σας τους εξηγήσω. Πάντως, είναι στη διάθεσή σας. Την τεχνική έκθεση έχει κάνει ο κ. Κοντόπουλος, που δεν είναι όποιος κι όποιος. Είναι ο συντονιστής του προγράμματος Life, που είναι πρόγραμμα έρευνας αλλά και παρέμβασης σε όλο το Λαύριο.

Ακριβώς γι' αυτόν το λόγο, εμείς θεωρήσαμε αναγκαίο σε πρώτη φάση να δώσουμε το σήμα να σταματήσει η οποιαδήποτε απόθεση σκουριών στο λιμάνι από τον εργολάβο. Μετά την αξιολόγηση των μελετών και των δεδομένων που παρουσιάσθηκαν συγκριτικά και το Ι.Γ.Μ.Ε. και ο κ. Κοντόπουλος και ο αρμόδιες Υπηρεσίες, απεφάνθησαν, ότι μπορεί να γίνει κάτω από ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, σχετικά με τους αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους που προσδιορίζονται και από την εθνική και από την κοινοτική νομοθεσία. Άλλωστε είναι γνωστό ότι και ο νοτιοανατολικός λιμενοβραχίονας, μήκους περίπου διακοσίων πενήντα μέτρων είχε κατασκευαστεί πριν από τρία χρόνια με επιχωμάτωση από σωρούς σκουριάς.

'Άλλωστε αυτή η σκουριά, όπως είναι σε σωρούς, γειτνιάζει με την παράκτια περιοχή και τη θάλασσα. Ακριβώς αυτά τεκμηριώνονται μέσα στις μελέτες. Γι' αυτό δόθηκε η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν αυτά τα υλικά κάτω από ορισμένους όρους και προϋποθέσεις και μετά από την τεχνική μελέτη.

'Οσο για την εφαρμογή του προγράμματος Λαύριο S.O.S. εφαρμόζεται και σε πολύ σύντομο χρόνο θα κάνουμε τον απολογισμό μαζί με την Τοπική Αυτοδιοίκηση στο Λαύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Εισερχόμαστε στη συζήτηση των επικαίων ερωτήσεων Δευτέρου Κύκλου.

Πρώτη στην ημερήσια διάταξη επίκαιρη ερωτήση είναι η με αριθμό 188/12.10.1996 του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κίμωνα Κουλούρη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξιγίανση του Χρηματιστηρίου.

Η επίκαιρη ερωτήση του κ. Κουλούρη έχει ως εξής:

"Εκπληκτος και ανήσυχος ο κόσμος των οικονομικών συναλλαγών της Χώρας και όχι μόνο παρακολουθεί όλα όσα διαδραματίστηκαν και διαδραματίζονται στο χώρο του Χρηματιστηρίου.

Οι αλλεπάλληλες καταγγελίες για την είσοδο στο χώρο του Χρηματιστηρίου του κάθε αεριτή και η ανεξήγητη πρακτική των

αρμόδιων οργάνων της Πολιτείας και του αρμόδιου Υπουργείου στην τεχνητή αύξηση ή μείωση του διεκτη τιμών του Χρηματιστηρίου με ύποπτες ασφαλώς διαδικασίες, δημιουργούν πελώρια ερωτηματικά στην κοινή γνώμη.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός Εθνικής Οικονομίας:

1. Γιατί δεν παρενέβη όλο το προηγούμενο διάστημα το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με τα θεσμοθετημένα όργανα που έχει ορίσει, αλλά παρακολουθεί περίπου σαν θεατής το διασυρμό και την ουσιαστική ακύρωση ενός θεσμού με δραματικές επιπτώσεις τόσο στο επενδυτικό κλίμα όσο και στην αξιοποίηση της οικονομίας της Χώρας μας στο εξωτερικό;

2. Τι έκανε όλο αυτό το διάστημα η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς;

Εφαρμόσθηκε ο πρόσφατα ψηφισθείς νόμος για την εξυγίανση του Χρηματιστηρίου, ώστε να προστατεύονται οι συναλλασσόμενοι:

3. Ποιες προβλέπεται να είναι οι επιπτώσεις απ' όλα όσα τραγικά συμβαίνουν στο Χρηματιστήριο στην αγωνιώδη προσπάθεια της Χώρας να προσελκύσει νέους επενδυτές;

Δεν υπάρχει προηγούμενο στον κόσμο που να έκλεισε για τρεις-τέσσερις μέρες το Χρηματιστήριο σε περίοδο ειρήνης, χωρίς να υπάρχουν σεισμικές επιπτώσεις στο χώρο εκείνων που κατά νόμο είχαν και έχουν την ευθύνη εποπτείας του.

Ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Μπατάς έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΤΑΣ (Υφυπ. Εθνικής Οικονομίας): Η πρώτη παρατήρηση της ερώτησης του συναδέλφου, ότι η Κυβέρνηση παρακολουθεί περίπου σαν θεατής το διασυρμό του θεσμού κ.λπ., δεν είναι αληθής. Συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Η Κυβέρνηση παρακολουθεί ανελλιπτώς την κατάσταση και αυτό γίνεται χάρη στους εντατικούς ελέγχους και παρεμβάσεις της και έτσι αποκαλύφθηκε η υπόθεση της "ΔΕΛΤΑ" Χρηματιστηριακής.

Ομάδα εργασίας που συγκροτήθηκε πριν ξεσπάσει η κρίση έχει αναλάβει το έργο του επιχειρησιακού ελέγχου των εποπτικών αρχών του Χρηματιστηρίου και της κεφαλαιαγοράς για τη διαπίστωση της εύρυθμης λειτουργίας της. Η ομάδα αυτή θα υποβάλει σχετικό πόρισμα για την αποτελεσματικότερη εκτέλεση του έργου αυτών των αρχών.

Δεύτερον, για την αντιμετώπιση της κατάστασης και σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς πρωθήθηκε νομοθετική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία η "Α.Ε. Αποθετηρίου" θα καταβάλει αμέσως στην Εθνική Τράπεζα το ποσό των ακάλυπτων επιταγών της "ΔΕΛΤΑ" τις οποίες έχει οπισθογραφήσει. Η "Α.Ε. Αποθετηρίου" θα δικαιούται να απαιτήσει το ποσό αυτό από το υπόχρεο μέλος και από το συνεγγυητικό. Επιπλέον, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποφάσισε να ανατεθεί σε συνεργασία με το Χρηματιστήριο, σε διεθνώς αποδεκτούς ελεγκτικούς οίκους, η διεξαγωγή εκτάκτων ελέγχων των χρηματιστηριακών εταιριών. Παράλληλα, δόθηκε προθεσμία στις χρηματιστηριακές εταιρίες να εκπληρώσουν οριστικά τις υποχρεώσεις τους προς εκκαθάριση από συναλλαγές μέχρι και 7 Νοεμβρίου, είτε από μετρητά είτε από τίτλους, μέχρι την Πέμπτη 14 Νοεμβρίου 1996, προκειμένου να τους επιτραπεί να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις του Χρηματιστηρίου. Σας πληροφορώ ότι οι εταιρίες έχουν συμμορφωθεί. Αποφάσισε, επίσης, η επιτροπή να κληθούν οι υπεύθυνοι των εταιριών, που συμμετείχαν σημαντικά στις συναλλαγές με τη "ΔΕΛΤΑ" και για τις οποίες διεξάγεται έλεγχος και να δώσουν εξηγήσεις γι' αυτές τις συναλλαγές.

Τρίτον, για την αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας των εταιριών κατά την παρούσα φάση η Τράπεζα της Ελλάδος εξέδωσε δύο προσωρινής ισχύος πράξεις. Με το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι θα παρασχεθεί ουσιαστική διευκόλυνση για τη διαφάνεια και την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης των συναλλαγών.

Τέλος, η όλη κατάσταση διερευνάται και από τη Δικαιοσύνη και το Χρηματιστήριο λειτουργεί κανονικά και με τα μέτρα που λαμβάνονται από τα θεσμοθετημένα όργανα της κεφαλαιαγοράς η κατάσταση ομαλοποιήθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Κουλούρης έχει το λόγο.

ΚΙΜΩΝ ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, φοβάμαι ότι ο κύριος Υπουργός απέφυγε να απαντήσει επί της ουσίας της ερώτησής μου. Απάντησε σε ζητήματα που δεν τον ρώτησα και φοβάμαι περισσότερο, ότι δε γνωρίζει πώς αποκαλύφθηκε το σκάνδαλο της "ΔΕΛΤΑ" Χρηματιστηριακής. Αν το γνωρίζει ασφαλώς δε θα ήταν περίφανη η εποπτική αρχή δηλαδή είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Δυστυχώς δεν έχω χρόνο να αναπτύξω το θέμα.

Κύριε Υπουργέ, στην ουσία ανεχθήκατε ένα Χρηματιστήριο που οι νόμοι δεν τηρούνται. Ανεχθήκατε εποπτικά όργανα που δεν εποπτεύουν και ανεχθήκατε να λεηλατούνται οι μικροεπενδυτές από όλους εκείνους τους αεριτζήδες που πουλάνε αέρα και πλουτίζουν εύκολα. Η κατάσταση αποκαλύφθηκε και ήταν ευκαιρία για το Υπουργείο να προχωρήσει με ένα νυστέρι που να το βάλει βαθιά στο κόκαλο.

Αντ' αυτού, μας ανακοινώσατε μέτρα για το μέλλον: Και είναι δραματικά άσχημο το κλίμα που υπάρχει όχι μόνο στη Χώρα μας, στο εσωτερικό της Χώρας μας, αλλά και στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές. Έχω εδώ το δημοσίευμα της "Wall Street Journal" αυτής της εβδομάδας, είναι πρωτοσέλιδο και είναι η χειρότερη διαφήμιση για τη Χώρα μας και γι' αυτό που προσπαθεί να κάνει, δηλαδή να προσελκύσει σοβαρούς επενδυτές.

Δε μου απαντήσατε, κύριε Υφυπουργέ, αν εμπλέκονται στη συγκεκριμένη υπόθεση και χρηματιστηριακές εταιρείες. Θυγατρικές κρατικών τραπεζών. Αναφέρομαι στην Εθνική και στην Ιονική, καθώς και στο αν υπάρχουν κρατικοί θεσμικοί επενδυτές και ποιες είναι οι ευθύνες των διοικήσεων τους.

Δεύτερον, έχουν υποβληθεί παραιτήσεις όλων των επικεφαλής των ανωτέρω φορέων: Και εάν ναι, ποια είναι η τύχη τους;

Τρίτον, παραπέμψατε σαν Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας τους υπεύθυνους στον Εισαγγελέα;

Τέταρτον, γιατί εκτός των μετοχών Μαγκρίζου, ανεστάλη και η διαπραγμάτευση των μετοχών της "Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης", των "Μύλων Αγίου Γεωργίου" και του "Παρνασσού"; Τι προέκυψε από την έρευνα;

Τελείων, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι αντί όλων αυτών, το ΥΠ.ΕΘ.Ο. καλεί σήμερα -και ακούστε που είναι η κορυφαία πολιτική ευθύνη- τους υπεύθυνους αρμόδιους να γίνουν υπεύθυνοι ελεγκτές και επόπτες. Δηλαδή, να πράξουν αυτό που απέτυχαν να πράξουν μέχρι σήμερα. Με άλλα λόγια, ελέγκτες να είναι οι ελεγχόμενοι, υπεύθυνοι οι ευθύνομενοι και τιμωροί οι φταίχτες.

Εν κατακλείδι, κύριε Υπουργέ, θα πω ότι ο εκσυγχρονισμός έχει κόστος και απαιτεί σθένος. Πολύ φοβάμαι ότι δεν έχει επιδειχθεί σ' αυτήν την περίπτωση του σκανδάλου του Χρηματιστήριου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Πριν δώσω το λόγο στον κύριο Υφυπουργό, έχω την πιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη Συνεδρίαση παρακολουθούν από τα Δυτικά Γενικά Θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση της Αίθουσας "Ελευθερίου Βενιζέλου", πενήντα πέντε μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις συνοδοί καθηγητές από το 4ο Γυμνάσιο Παλαιού Φαλήρου.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις Πτέρυγες)

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΣ (Υφυπ. Εθνικής Οικονομίας): Κύριε συνάδελφε, δεν έχω εδώ τα αποτελέσματα της όλης έρευνας για την υπόθεση, για την οποία μιλάμε. Σας είπα τις ενέργειες, που έχουν γίνει από πλευράς Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Σας είπα ότι στην υπόθεση παίρνει μέρος και η Εισαγγελία. Θα δούμε πι θα προκύψει και από εκεί, ποιοι είναι οι υπεύθυνοι.

Απλώς απαντώντας ή παίρνοντας αφορμή από την ερώτησή σας, θέλησα να καθησυχάσω το επενδυτικό κοινό, όπως σας είπα, για το ότι οι συναλλαγές του αυτές δε θα έχουν επίπτωση, δηλαδή θα πληρωθούν για τις όποιες συναλλαγές είχαν κάνει. Σας είπα με ποιον τρόπο, πώς παρεμβαίνει η Τράπεζα της Ελλάδος στη μέση, ποιες είναι οι νομοθετικές ρυθμίσεις, που προβλέπουμε εμείς.

Βεβαίως, θα συμφωνήσω μαζί σας ότι δεν ήταν κάποια ευχάριστη διαπίστωση αυτό που συνέβη στο Χρηματιστήριο και αποκαλύφθηκε -θα συμφωνήσω μαζί σας ακόμη και στην ορολογία σας- ότι υπάρχουν και αεριτζήδες. Αυτό θέλουμε να αποφύγουμε. Γι' αυτό και η ομάδα εργασίας που μελετά το όλο θέμα, περιμένουμε να μας φέρει, μετά απ' αυτό το παράδειγμα, τις προτάσεις της, ώστε από εδώ και πέρα, τουλάχιστον να σταματήσουν οι αεριτζήδες.

Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση παρακολουθεί την εξέλιξη της όλης αυτής υπόθεσης, η οποία είναι πρωτόγνωρη για την Ελλάδα. Δεν είναι το μόνο και μοναδικό φαινόμενο στον κόσμο. Σας θυμίζω το μεγάλο σκάνδαλο της Μπέρινγκ, που είχε συμβεί πριν από δύο χρόνια, αν θυμάμαι καλά. Υπάρχουν και άλλα Χρηματιστήρια με τέτοια προβλήματα.

Το θέμα δεν είναι να φτάσουμε εκεί, για να δικαιολογήσουμε το τι συμβαίνει σε εμάς. Σας είπα ότι εμείς σε κάθε περίπτωση παρακολουθούμε την έξιλη, θα υπάρξει και παραδειγματική τιμωρία και οπωσδήποτε διόρθωση, όπου υπήρχε κενό και μπορούσαν να το βρούν οι αεριτζήδες. Γι' αυτό να είστε σίγουρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Δεύτερη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 176/11.11.1996 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας Κ. Δημητρίου Σιούφα προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τη λήψη των αναγκών μέτρων στήριξης των βαμβακοπαραγωγών.

Η επίκαιρη ερώτηση έχει ως εξής:

"Είναι γνωστό ότι οι υπηρεσίες του Υπουργείου και ο Οργανισμός Βάμβακος ίστερα από την πρωτοφανή κακοκαιρία Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, προέβησαν σε επανέλεγχο και επανεκτίμηση των ποσοτήτων βάμβακος της τρέχουσας περιόδου.

Οι πληροφορίες είναι ότι η φετινή παραγωγή κυμαίνεται από 1.050.000 έως 1.120.000 τόνους έναντι της αρχικά εκτιμηθείσης ποσότητας των 1.220.000. τόνων.

Κατόπιν αυτού, καλείσθε να ενημερώσετε την Εθνική Αντιπροσωπεία:

1. Εάν τις νέες εκτιμήσεις τις υποβάλλατε στις αρμόδιες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να εκδοθεί τώρα η τροποποιητική απόφαση κατεξαίρεση και για λόγους ανωτέρας βίας και όχι τον Ιούνιο του 1997. Τις συνέπειες των χρόνων πις αντιλαμβάνεσθε καλύτερα παντός άλλου.

2. Εάν εισαγάγατε το θέμα στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση σχετικής απόφασης και αν όχι, γιατί;

3. Πώς οργανώσατε για την τρέχουσα περίοδο τους ελεγκτικούς μηχανισμούς στα εκκοιστήρια και γιατί δεν έχετε συγκροτήσει μέχρι σήμερης όλων των βαθμών επιτροπές ελέγχου;

4. Γιατί καθυστερείτε τη στήριξη των βαμβακοπαραγωγών με τη ρύθμιση όλων των οφειλών -μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων- μέχρι και λήξεως 31.12.1996, οπότε η αξία της φετινής παραγωγής μπορεί να επιστρέψεται και ολόκληρη στους παραγωγούς;

5. Γιατί δεν προχώρησε ακόμα η υλοποίηση της δέσμευσης του Πρωθυπουργού στη Λάρισα στις 17.9.1996, για κρατική συμψηφιζόμενης συνεισφορά 40 δρχ., προκειμένου να προστατευθούν οι βαμβακοπαραγωγοί;"

Πριν δώσω το λόγο στον κύριο Υφυπουργό, θα ήθελα να παρατηρήσω στον εμπειρότατο Κ. Σιούφα, ότι για να απαντηθούν όλες αυτές οι ερωτήσεις, κύριε Σιούφα, θα είναι λίγο πρόβλημα και από εμένα, από άποψη χρόνου και θα ήθελα -και προς τους δύο απευθυνόμενος- να σεβαστούμε το χρόνο.

Ο κύριος Υφυπουργός, έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, το θέμα της μείωσης της παραγωγής βάμβακος της Χώρας μας κατά εκατό χιλιάδες τόνους περίπου, σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη που ήταν ένα εκατομμύριο διακόσιες είκοσι χιλιάδες τόνοι, τέθηκε εκ μέρους της ελληνικής αντιπροσωπείας στη διαχειριστική επιτροπή της 29ης Οκτωβρίου με αίτημα να κινηθούν οι διαδικασίες

επαναπροσδιορισμού της συνυπευθυνότητας, με βάση τα καινούρια δεδομένα.

Το Υπουργείο βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με τα αρμόδια όργανα της Κοινότητας για το αναφερόμενο θέμα. Εξ άλλου σήμερα βρίσκεται, κύριε συνάδελφε, σε εξέλιξη η συνάντηση των Υπουργών Γεωργίας στις Βρυξέλλες και από το συμπολίτη σας Υφυπουργός Γεωργίας -παρόλον ότι η θεματολογία της συνάντησης είναι, όπως γνωρίζετε, από πολύ καιρό πριν προκαθορισμένη- θα υπάρξει προσπάθεια να επισπευσθεί η αιτούμενη από τη Χώρα μας τροποποιητική απόφαση για όφελος των βαμβακοκαλλιεργητών.

Όπως είναι γνωστό, με τη διύπουργική απόφαση 31100/25.10.1995 και τις πρόσφατες τροποποιήσεις της 22000/17.9.1996 και 4323/10.10.1996, προβλέπονται μέτρα για τον έλεγχο τόσο του σύστορου, όσο και του εκκοκισμένου βαμβακιού για την αποφυγή διπλούγισμάτων και ατασθαλιών. Τέτοια μέτρα είναι: Ο καθορισμός μέγιστης ποσότητας βαμβακιού που μπορεί να παραχθεί κατά στρέμμα βάση της εκτίμησης της παραγωγής, η σύσταση πρωτοβάθμιας επιτροπών παραλαβής στα εκκοκιστήρια και δευτεροβάθμιων επιτροπών επανελέγχων, η εκτέλεση αιφνιδιαστικών ισοζυγίων και ελέγχων λογιστικού ή άλλου χαρακτήρα από υπαλλήλους του Οργανισμού Βάμβακος, ή της ΔΟΥ, ελεγκτές του κανονισμού 4046/89, ή απόκτηση ειδικού συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου που καλύπτει μόνο ένα πρόσωπο για τις περιπτώσεις μη αυτοπρόσωπης παράδοσης σύστορου βαμβακιού.

Τέλος, όσον αφορά τις επιτροπές ελέγχου, οι μεν πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες που έχουν ήδη από καιρό συγκροτηθεί και λειτουργούν, για δε την επιτροπή γενικής εποπτείας του καθεστώτος, η απόφαση είναι έτοιμη και θα ανακοινωθεί εντός των ημερών. Σε κάθε περίπτωση όμως, είναι απόφαση της γεοσίας του Υπουργείου να συνεχίσει με τακτικούς και εκτάκτους ελέγχους μέχρι τέλος της εκκοκιστικής περιόδου με στόχο την εκμηδένιση πιθανών ατασθαλιών στο κύκλωμα της διακίνησης του βάμβακος.

Το Υπουργείο Γεωργίας ήρθε σε συνεννόηση με την Αγροτική Τράπεζα, η οποία εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο θα προχωρήσει στις πιστωτικές διευκολύνσεις λαμβάνοντας υπόψη τις ζημιές των παραγωγών, αλλά και τη συνέχιση της αγροτικής τους δραστηριότητας.

Τέλος, για το τελευταίο σημείο από τις 11.11.1996, έχει ήδη σταλεί σε όλα τα υποκαταστήματα της Αγροτικής Τράπεζας, η εγκύλιος για την καταβολή των 40 δρχ., για την οποία δεσμεύτηκε ο κύριος Πρωθυπουργός. Η σύμβαση χρηματοδότησης ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και την Αγροτική Τράπεζα υπογράφηκε στις 31.10.1996 και ο Οργανισμός Βάμβακος εκτίμησε ότι θα είναι έτοιμος από τις 20.11.1996 να αρχίσει να εκδίει καταστάσεις πληρωμής για τους δικαιούχους παραγωγούς. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, οι απαντήσεις του αξιότιμου κυρίου Υπουργού σε ένα τεράστιο θέμα που αφορά εκατόν είκοσι χιλιάδες οικογένειες βαμβακοπαραγωγών, όχι μόνο δεν ικανοποιούν, αλλά και μας ανησυχούν ακόμα περισσότερο, βλέποντας ότι το Υπουργείο Γεωργίας θέαται τα πράγματα, βλέπει τη δραματική κατάσταση στην οποία περιήλθαν οι βαμβακοπαραγωγοί.

Και περιήλθαν σ' αυτήν την κατάσταση για δύο λόγους. Πρώτον, ο απαραδέκτος κανονισμός για το βαμβάκι που δέχθηκε και υπέγραψε το 1995 η Κυβέρνηση και δεύτερον, οι καιρικές συνθήκες. Και ενώ θα έπρεπε, με βάση όλα αυτά τα δεδομένα, να έχει προχωρήσει σε αποφάσεις στήριξης των βαμβακοπαραγωγών, θέαται τα πράγματα.

Για το πρώτο ερώτημα η απάντηση, κύριε Πρόεδρε, δεν ικανοποιεί. Και δεν ικανοποιεί, διότι το ότι υπεβλήθη στη διαχειριστική επιτροπή και ενδεχομένως να το συζητήσει ο κύριος Υπουργός, μας δίνει τη δυνατότητα να λέμε ότι αφήνει να ολοκληρωθεί ο κύκλος εκκόκισης του βάμβακος, ώστε να έλθει στο τέλος της εκκοκιστικής περιόδου η απόφαση της διαφοράς.

ενώ οι έκτακτες συνθήκες που υπήρχαν, επέβαλαν στην Κυβέρνηση να φέρει τώρα το θέμα και να ζητήσει και να πετύχει την τροποποιητική απόφαση, ώστε από τώρα παίρνουν οι βαμβακοπαραγωγοί μεγαλύτερες τιμές, λόγω της αύξησης της επιδότησης.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα των ελεγκτικών μηχανισμών, υπάρχει η ομολογία του κυρίου Υπουργού ότι η τριτοβάθμια επιτροπή ελέγχων, η οποία ουσιαστικά θα καθόριζε τα ζημιά στων ελέγχων για τα διπλούγισματα κ.λπ. είναι ακόμα σε σχέδιο απόφασης, όταν τελειώνει η παράδοση του βαμβακιού.

Και αυτό το λέμε, κύριε Πρόεδρε, για να φανεί ότι ο αξιότιμος Υπουργός Γεωργίας -όχι ο παριστάμενος Υφυπουργός- περιορίζεται στο να κταγγέλει τους πάντες, αλλά τα μέτρα τα οποία έπρεπε να λάβει για να αποφευχθούν τα διπλούγισματα και συνεπώς, η κακομεταχείριση και η ζημιά στους βαμβακοπαραγωγούς, δε λαμβάνονται. Τελειώνει ο Νοέμβριος μήνας και η τριτοβάθμια επιτροπή, η οποία συντονίζει όλο τον ελεγκτικό μηχανισμό, δεν έχει ακόμα συσταθεί.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, το γεγονός ότι ακόμα αναζητάμε από την Αγροτική Τράπεζα να κάνει ρυθμίσεις για τις υποχρεώσεις των αγροτών που κατέρρευσε το εισόδημά τους και αυτή την χρονιά, για τους λόγους που σας ανέφερα, δείχνει ότι η Κυβέρνηση παραμένει ασυγκίνητη μπροστά στο δράμα των Ελλήνων βαμβακοπαραγωγών, θεάται τα πράγματα και σύρεται από τα γεγονότα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο Υφυπουργός Γεωργίας κ. Γερανίδης έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ (Υφυπ. Γεωργίας): Όχι μόνο δε θεάται η Κυβέρνηση, αλλά νομίζω ότι έχει δράσει, έχει πάρει μέτρα, έχει κινητοποιηθεί. Πιστεύουμε ότι, παρά το δραματικό χαρακτήρα που ξεκίνησε να έχει η ιστορία του βαμβακιού, θα είμαστε -ως απόδοση αυτών των μέτρων- σε μία κατάσταση πολύ καλύτερη και απ' αυτήν, που στην αρχή ο πιο αισιόδοξος θα μπορούσε να έχει προβλέψει.

Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι, ότι έγινε μια τεράστια επιχείρηση για να ελέγχει ένα σύστημα κακώς κείμενο και πράγματι είναι κοινώς παραδεκτό, ότι η κύρια πηγή των προβλημάτων για το βαμβάκι είναι, ότι μέσα από τη διαδικασία των διπλούγισμάτων και των ασθενών ελέγχων δίνεται η δυνατότητα σε κάποιους κακοπροσίερους, σε ένα τρίγωνο αμαρτίας που έχει δημιουργηθεί μεταξύ εκκοκιστών, γεωπόνων και κάποιους παραγωγών, να δημιουργούνται συνθήκες επιπλαστες, οι οποίες συνεισφέρουν και αυτές με τη σειρά τους στην ποινή που υπάρχει.

Θέλω επίσης να πω ότι πάρθηκαν μέτρα και υπάρχει εκτίμηση ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση. Πρώτον, έχουμε νέους τύπου εγγυήσεις για την πλήρη διασφάλιση της πληρωμής των παραγωγών -γιατί υπήρξαν στο παρελθόν προβλήματα κακοπληρωμής ή αθέτησης πληρωμής των παραγωγών- που προβλέπουν, είτε πρόσθετες εγγυητικές επιστολές είτε πρόσθετους και συγκεκριμένους όρους για άμεση κατάπτωση. Επίσης γίνονται προσδιορισμοί ηρημένων σοδείων για πρώτη φορά, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην πραγματική παραγωγή, ιδιαίτερα και λόγω των ζημιών από τις καιρικές συνθήκες, ώστε να απαλειφθεί, κατά το δυνατόν, το φαινόμενο του πλασματικού φουσκώματος των δηλώσεων, που κατά πολλούς ανεβάζει το σύνολο της παραγωγής και τη συνυπευθυνότητα, έτσι ώστε να διασφαλίστε μια ικανοποιητική τελική πιμή στον παραγωγό. Δηλαδή, κατά την εκτίμηση μας, μπορεί να υπάρξει και διαφορά, δηλαδή επιστροφή, 65 δραχμών περίπου.

Επίσης, άλλο μέτρο επιπρόσθετο, από αυτά που ανέφερα, ήταν η σύντμιση της εκκοκιστικής περιόδου κατά ενάμιση μήνα, δηλαδή μέχρι τέλους Ιανουαρίου, ενώ ήταν μέχρι 15 Μαρτίου για τη σοδεία του 1995.

Θέλω επίσης να καταθέσω για τα Πρακτικά της Βουλής την σύμβαση μεταξύ της Αγροτικής Τράπεζας, του Υπουργείου Γεωργίας και του Υπουργείου Οικονομικών για τις 40 δραχμές και αν αυτό δεν είναι ένδειξη ενδιαφέροντος τι άλλο μπορεί να είναι ώστε οι παραγωγοί μας να τύχουν της προκαταβολής

των 40 δραχμών που είναι μια απάντηση μπροστά στο μεγάλο πρόβλημα που δημιουργήθηκε και αυτό καταδεικνύει και τη δική μας ευαισθησία απέναντι σ' αυτό το πρόβλημα.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Γεωργίας κ. Βασίλειος Γερανίδης καταθέτει στα Πρακτικά την προαναφερθείσα σύμβαση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο της Στενογραφικής Υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου).

'Οσον αφορά τον κανονισμό, εκείνο που έχω να σημειώσω είναι ότι το βαμβάκι είναι ένα δυναμικό προϊόν. Πράγματι, έχει τεθεί από τον Υπουργό και στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας του Σεπτεμβρίου να επανεξετασθεί το καθεστώς και ιδιαίτερα ως προς το ύψος και ως προς τα πλαφόν, γιατί πράγματι μπορεί να υπάρξει μια βελτιωτική κίνηση.

Επίσης, έχουμε ξανατοποθετήσει και το θέμα της απευθείας επιδότησης προς τον παραγωγό. Και ζέρετε τη διαδικασία αυτών των θεμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τίθενται, ζεκινούν από τα κάτω και κάποια στιγμή με τη συνεχή παρέμβασή μας εγκρίνονται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Τρίτη στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 208/13.11.96 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Λεωνίδα Αυδή προς τους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, σχετικά με την πολιτική της Κυβέρνησης για καταστολή των διαδηλώσεων με τη μέθοδο της ποινικοποίησης, την προστασία των εργαζομένων και των μικροεπαγγελματών κ.λπ.

Η επίκαιρη ερώτηση έχει ως εξής:

"Ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, άσκησε αυτεπάγγελτη δίωξη για παράνομη βία κατά των εμποροϋπαλλήλων και συνδικαλιστών που συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις του Σαββάτου για το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων, διέταξε να ζητηθούν οι κασέτες των τηλεοπτικών εκπομπών ως αποδεικτικά στοιχεία των "αδικημάτων" και παράγγειλε στα αστυνομικά όργανα να συλλαμβάνουν και να οδηγούν στο αυτόφωρο τους διαδηλωτές που ασκούν "παράνομη βία".

Η ομαδική άσκηση διώξεων και η εντολή για την ενέργεια συλλήψεων στα αστυνομικά όργανα, μετά τις αθρόες παραπομπές αγροτών και τη βίαιη αντιμετώπιση των διαδηλωτών της Green Peace στη Motoroil, δείχνουν ότι αναπτύσσεται νέα τεχνική καταστολής. Στην περίπτωση των εμποροϋπαλλήλων ενθαρρύνονται ουσιαστικά οι μεγαλοκαταστηματάρχες στον εξανδραποδισμό του προσωπικού τους και στην επιβολή άναρχης και ανεξέλεγκτης λειτουργίας των καταστημάτων, εξαθούνται δε και τα αστυνομικά όργανα στην άσκηση βίας.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί.

Αν ανήκει στην πολιτική της Κυβέρνησης η καταστολή των διαδηλώσεων με τη μέθοδο της ποινικοποίησης.

Ποια μέτρα σκέπτονται να πάρουν για να εξασφαλίσει στους εργαζόμενους και τους μικροεπαγγελματίες η δυνατότητα άμυνας κατά της αυθαιρεσίας των οικονομικά ισχυρών".

Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Ρωμαίος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Υπ. Δημόσιας Τάξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση σέβεται απολύτως το δικαίωμα της διαμαρτυρίας είτε ατόμων είτε ομάδων και δεν έχει καμία πρόθεση να ασκήσει μια πολιτική, όπως καταγράφεται στην ερώτηση του κυρίου Βουλευτή, ούτε καταστολής και πολύ περισσότερο ποινικοποίησης.

Για τα συγκεκριμένα περιστατικά να θυμίσω ότι εδώ και τρεις-τέσσερις εβδομάδες κάθε Σάββατο στο Κολωνάκι και σε άλλες περιοχές γίνονται αυτές οι εκδηλώσεις όχι μόνο από εμποροϋπαλλήλους διότι υπάρχουν και άλλα άτομα μέσα εκεί - αλλά δεν έχει σημασία αυτό- και όμως κανένα Σάββατο δεν παρεμποδίστηκαν. Και προχθές ακόμα. Κινούνται ελεύθερα να διαδηλώσουν τις διαμαρτυρίες τους για το νέο ωράριο. Η Αστυνομία, όμως, βρίσκεται πάντοτε εκεί, διότι η Αστυνομία οφείλει να προστατεύει και τους άλλους πολίτες. Οφείλει να παρεμποδίσει επεισόδια. Αυτό δε σημαίνει ότι παρεμποδίζονται οι διαδηλωτές, δε σημαίνει ότι τους στερείται το δικαίωμα να εκφρασθούν και να διαμαρτυρηθούν.

Το Σάββατο 9 Νοεμβρίου ο τρόπος με τον οποίο κινήθηκαν οι διαμαρτυρόμενοι, καταγράφεται από κάποιες τηλεοράσεις και ο Εισαγγελέας, όπως συμβαίνει πάντοτε -και στις εφημερίδες όταν υπάρχουν τέτοια περιστατικά- διαπίστωσε κάποιες αξιόποινες πράξεις και διέταξε ανάκριση.

Η Αστυνομία, όπως οφείλει, ανταποκρίθηκε και θα πάρει η υπόθεση το δρόμο της δικαιοσύνης. Επομένως δεν είναι σωστό εξ αιτίας αυτού του περιστατικού να υποστηρίζεται η άποψη όπι ποινικοποιούμε την καταστολή των διαμαρτυριών ή των διαδηλώσεων.

Στο δεύτερο ερώτημα, ποια μέτρα πρόκειται να πάρει η Κυβέρνηση για να εξασφαλίστε στους εργαζόμενους και τους μικροεπαγγελματίες η δυνατότητα άμυνας κατά της αυθαιρεσίας των οικονομικών ισχυρών, πρέπει να πω το εξής, ότι το νέο αυτό ωράριο, για το οποίο και πολλές οργανώσεις και η Γ.Σ.Ε.Ε. και άλλες, έχουν συμφωνήσει, είναι μια υπόθεση για την οποία οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα επαναλαμβάνω να διαμαρτυρηθούν, να συνεργαστούν με τις οργανώσεις τους. Από κει και πέρα, όμως, δε νομίζω ότι έχουν και το δικαίωμα στη διάρκεια των διαδηλώσεων ή των διαμαρτυριών, να δημιουργούν επεισόδια και εμείς να μένουμε αδιάφοροι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Αυδής έχει το λόγο.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΥΔΗΣ: Μπορεί πράγματι το Σάββατο μετά την εισαγγελική παραγγελία να μην υπήρξαν εκδηλώσεις καταστολής, να μην υπήρξαν συλλήψεις διαδηλωτών, αλλά το συνδέω αυτό με το μετριασμό που έγινε από την πλευρά της ΕΛΠΕ που δέχτηκε λήξη του ωραρίου εργασίας του Σαββάτου στις 5.30' υποχωρώντας λίγο από τις αρχικές θέσεις, με σκοπό κατά την εκτίμησή μου να προχωρήσει σε μια δεύτερη φάση, στην ολοκλήρωση των θέσεων του.

Για να εκπιμήσουμε την ποινικοποίηση των διαμαρτυριών, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι αυτήν τη στιγμή εκκρεμεί σε διάφορα στάδια της ποινικής διαδικασίας η δίωξη πολύ μεγάλου αριθμού αγροτών που είχαν λάβει μέρος σε κινητοποίησης του προηγούμενου χρόνου.

'Ηθελα να επισημάνω, επειδή από τους νομικούς αναμένεται κάποιος νομικός φορμαλισμός, αλλά επειδή εδώ είμαστε Βουλή και νομίζω ότι πρέπει να ψάχνουμε στην πολιτική ουσία των προβλημάτων και των ζητημάτων που φέρνει η ζωή, θήθελα να πω ότι η βία ασκείται κυρίως από εκείνους οι οποίοι αξιοποιούν την οικονομική τους ισχύ για να εξανδραποδίζουν τους υπαλλήλους τους και να τους εξαναγκάζουν να υποτάσσονται στις επιλογές τους για να σύρουν και να εξαναγκάζουν να στοιχούνται η μικρότερης οικονομικής δύναμης εργοδότες. Αυτό συμβαίνει με τα καταστήματα που ως ΕΛΠΕ έχει το πρώτο λόγο, έχει τη δυνατότητα να επιβάλει το ωράριο της αρεσκείας του και τους μεν υπαλλήλους τους οι μεγαλοκαταστηματάρχες τους εξαναγκάζουν να υποκύψουν τους δε μικροκαταστηματάρχες τους εξαναγκάζουν να στοιχούνται.

Εμείς λέμε, η μόνη αντίσταση κατά της βίας είναι η θέσπιση ωραρίου με κανονιστική πράξη. Μ'αυτόν, τον τρόπο η Κυβέρνηση θα αποκρύψει τη βία των οικονομικά ισχυρών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Υπ. Δημόσιας Τάξης): Δεν έχω να απαντήσω στο φίλο συνάδελφο, διότι έθεσε θέμα ωραρίου. Εγώ δεν είμαι αρμόδιος για τις αποφάσεις για το ωράριο, απλά απάντησα στα αρχικά ερωτήματα και η απάντηση που έδωσα προηγουμένως νομίζω ότι είναι επαρκής και σαφής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Τελευταία στην ημερήσια διάταξη είναι η με αριθμό 190/12.11.1996 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτη Κουβέλη, προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, ώστε να αποκαλυφθούν οι αστυνομικοί που ενέχονται σε παράνομες πράξεις, την οικονομική ενίσχυση των αστυνομικών κ.λπ.

Η ερώτηση έχει ως εξής:

Τις τελευταίες ημέρες έχουν έλθει στο φως της δημοσιότητας πολλαπλές περιπτώσεις αστυνομικών, κατηγορούμενων για παράνομες πράξεις και διαφθορές. Βεβαίως ο αρμόδιος Υπουργός έθεσε τους παρανομούντες αστυνομικούς σε διαθεσιμότητα. Η επιβεβλημένη αυτή ενέργεια του Υπουργού δε λύνει φυσικά το πρόβλημα. Απλά λειτουργεί κατασταλτικά και αποκρύπτει το μέγεθος και το βάθος του σύνθετου αυτού προβλήματος.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός Δημόσιας Τάξης:

1. Αν θα διενεργήσει ευρύτατη και σε βάθος έρευνα για ν' αποκαλυφθούν και ανακαλυφθούν ποιοι αστυνομικοί ενέχονται σε κυκλώματα που σχετίζονται παράνομα με λέσχες, λαθρομετανάστες, διακίνηση ναρκωτικών κλπ.
2. Αν είναι στις προθέσεις της Κυβέρνησης να επιλύσει το μείζον οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι αστυνομικοί.
3. Αν επιτέλους αποφασίσει η Κυβέρνηση να επιλύσει το πρόβλημα των μεταθέσεων των αστυνομικών με το σύστημα μοριοποίησης που έχει εξαγγείλει κατά καιρούς αλλά ακόμη είναι ανεπίλυτο, με αποτέλεσμα να ταλανίζει τους αστυνομικούς το υπάρχον σύστημα.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Υπ. Δημόσιας Τάξης): Το πρώτο ερώτημα μας απασχολεί σοβαρά. Υπάρχουν πράγματι κρούσματα απαράδεκτα, λίγα μεν, αλλά αρκετά για να μας ανησυχήσουν και για να μας προβληματίσουν. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει εμείς εδώ να ταυτίσουμε το σύνολο της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία εκτελεί το καθήκον της σωστά, μ' αυτούς τους λίγους οι οποίοι έχουν εμπλακεί σε κάποια κυκλώματα κλπ. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να γίνει αυτή η ταύτιση.

Εμείς πιστεύουμε στην αυτοκάθαρση και αυτός είναι ο πρώτος μας στόχος, διότι έχουμε βρει, στο μικρό έστω διάστημα που βρίσκομαι στη θέση αυτή, τη συμπαράσταση και την κατανόηση όλου του Σώματος της Ελληνικής Αστυνομίας. Λαμβάνουμε πρόσθετα μέτρα και όχι μόνο πειθαρχικά και αναζητούμε και τον καταλληλότερο τρόπο για να διερευνούμε, να ανακαλύπτουμε και να πατάσσουμε με ταχύτητα αυτά τα περιστατικά.

Στο δεύτερο ερώτημα, γνωρίζετε ότι τη Δευτέρα έγινε η επί της αρχής συζήτηση του νομοσχεδίου για το νέο μισθολόγιο. Πιστεύω ότι θα υπάρξουν και κάποιες νέες βελτώσεις, ειδικά για τους χαμηλότερους βαθμούς της Ελληνικής Αστυνομίας και πιστεύουμε ότι είναι ένα πρώτο θετικό βήμα. Θα χρειασθεί και νέα βελτίωση, οικονομική, μέσα στις δυνατότητες που παρέχονται από οικονομικές συνθήκες που έχει η Χώρα μας.

'Οσον αφορά το τρίτο ερώτημα, μέχρι το τέλος του χρόνου θα είναι έτοιμο το διάταγμα ώστε οι μεταθέσεις να γίνονται μία φορά το χρόνο με μόρια και να σταματήσει αυτός ο απαράδεκτος χορός των συνεχών μεταθέσεων που απορυθμίζει την Αστυνομία και δημιουργεί πλήθος δσων προβλημάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, πραγματικά χαίρομαι που συνομολογείτε και αναγνωρίζετε το ουσιαστικό μέρος της επίκαιρης ερώτησης. Κρατώ τη δέσμευσή σας, ότι μέχρι τέλος του έτους το σύστημα των μεταθέσεων θα γίνεται με μόρια για να σταματήσουν μεροληπτικές ενέργειες, όπως επίσης εκτιώμ τη δέσμευσή σας ότι θα θελήσετε να βελτιώσετε το μισθολόγιο που το είδαμε ως σχέδιο νόμου να έρχεται και το οποίο θέλω να σας βεβαιώσω ότι αδικεί ιδιαίτερα τους χαμηλόβαθμους αστυνομικούς, οι οποίοι, όχι μόνο δεν έχουν αύξηση αποδοχών, αλλά αντίθετα υπάρχουν περιπτώσεις που έχουν και απώλεια της τάξεως του 7%-8% των μηνιάδων αποδοχών που σήμερα τους καταβάλλονται.

Σ' ό,τι αφορά το πρώτο ζήτημα της ερώτησής μας, δηλαδή τον έλεγχο των παρανομούντων αστυνομικών, μόλις προχθές είδαμε για μια άλλη φορά να δημοσιεύεται η πληροφορία και να το δείχνουν οι τηλεοράσεις, αστυνομικός να συνεργάζεται με δραπέτη και ποινικά καταζητούμενο πολίτη.

Εμείς δεν αναφερόμαστε, ούτε στον ευκαιριακό ούτε στον αποσπασματικό έλεγχο, τον οποίο βεβαίως κάνετε, το λέγω και στην επίκαιρη ερώτησή μου, και θέτετε σε διαθεσιμότητα όσους συλλαμβάνετε να παρανομούν.

Εμείς διεκδικούμε, κύριε Υπουργέ, και θέλω και σεις να το διεκδικήσετε μαζί με μας, να γίνει σε βάθος έρευνα ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι ελέγχουν τις λέσχες, ποιοι είναι αυτοί που πουλάνε προστασία, ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι συνδέονται με διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Είμαι βέβαιος ότι, εάν το Υπουργείο ασχοληθεί συστηματικά, και θα τους ανακαλύψει και θα τους αποκαλύψει. Από σας περιμένουμε τη συγκεκριμένη πολιτική βούληση προς την κατεύθυνση αυτή, όχι δηλαδή του αποσπασματικού και του επ' ευκαιρία ελέγχου, αλλά της συστηματικής και σε βάθος έρευνας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Ρωμαίος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Υπ. Δημόσιας Τάξης): Κύριε Πρόεδρε, και βούληση υπάρχει και απόφαση υπάρχει και θα προχωρήσουμε, γιατί πιστεύουμε ότι αυτά τα λίγα -πράγματα είναι λίγα μπροστά στις σαράντα χιλιάδες των αστυνομικών-κρούσματα βλάπτουν ολόκληρο το Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας, αλλά όχι μόνο της Ελληνικής Αστυνομίας, διότι πρέπει να δεχθούμε, ότι ανεξάρτητα αν και σε άλλους χώρους έχουμε παρόμοια ή και περισσότερα κρούσματα, είναι φυσικό, είναι αυτονότο όταν αυτά συμβαίνουν στην Αστυνομία, η οποία καλείται να προστατεύσει την κοινωνία από τις παρανομίες, τότε χάνεται η εμπιστοσύνη προς την Ελληνική Αστυνομία και σίγουρα οι συνέπειες μέσα στην ελληνική κοινωνία είναι πολύ σοβαρές. Γι αυτό επαναλαμβάνω, ότι και η βούληση και η αποφασιστικότητα υπάρχει για να προχωρήσουμε σε βάθος και να αποκαθάρουμε την Ελληνική Αστυνομία από αυτές τις περιπτώσεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριοι Βουλευτές εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη

ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η επερώτηση αριθμ. 10, ημερ. κατάθ. 8-11-1996 επερώτηση των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας κυρίων Αντώνιου Φούσα, Ηλία Βεζόρεβάνη, Γεωργίου Τρυφωνίδη, Κωνσταντίνου Καραμπίνα, Σάββα Τσιτουρίδη, Παναγιώτου Λουκάκου και Κωνσταντίνου Καραμανλή κατά του Υπουργού Εξωτερικών, σχετικά με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Ελληνισμού της Βορείου Ήπειρου.

Πριν δώσω το λόγο στον πρώτο επερωτώντα κ. Αντώνη Φούσα, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι η Νέα Δημοκρατία με επιστολή της προς το Προεδρείο γνωρίζει, ότι κατά τη συζήτηση της σημερινής επερώτησης ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κόμματος τη Βουλευτή Α' Αθηνών κα Μαριέττα Γιαννάκου-Κουτσίκου.

Ο κ. Αντώνης Φούσας έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις 19 Ιουνίου 1996 δάκρυσε όλη η Ελλάδα και ράγισαν οι ψυχές όλων των Ελλήνων από τη συγκλονιστική ομιλία της Βορειοηπειρωτισσας και ειδικότερα της Χειμαριώτισσας μαθήτριας Λυκείου και μέλος της Βουλής τότε των Εφήβων, ΕλεΩνόρας Κοκαβέση.

Η αγνή, όσο και δυναμική, αλλά προπαντός η ειλικρινής και πραγματικά ελληνική φωνή της Ελεωνόρας μας έκανε όλους, και προπαντός όλους τους αρμόδιους να αντιληφθούμε το δράμα των συμπατριωτών μας Βορειοηπειρωτών, που ελπίζω να συναισθανούν το εθνικό χρέος τους προς το βαρύτατα χειμαζόμενο και σήμερα, αλλά και δοκιμαζόμενο Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό και την επιτακτική ανάγκη να τον βοηθήσουμε και να του συμπαρασταθούμε.

Βροντοφώναξε, με ιδιαίτερη υπερηφάνεια η μαθήτρια Κοκαβέση, διερμηνεύοντας ασφαλώς τη λαχτάρα όλων των Βορειοηπειρωτών και όλων των παιδιών της Βορείου Ήπειρου, ότι "είναι ωραίο πράγμα να είσαι Έλληνας", όπως είπε, και ακόμα με υπερχειλίζουσα ελληνική ψυχή είπε, ότι "ο πόθος όλων μας είναι η αναγέννηση της γης του Πύρρου και της γης για την οποία θυσάστηκε ο δάσκαλος του Γένους Πατροκοσμάς".

Επιθυμούμε, συνέχισε, η από την ηρωϊκή και μαρτυρική Χειμάρα Κοκαβέση, την επιστροφή στη γη του Σπυρομήλου όχι έτσι απλά, αλλά με κατοχυρώμενα τα δικαιώματά μας.

Και επεσήμαινε με δάκρυα στα μάτια και πονεμένη τη νεανική ψυχή της, η Μειονότητα δεν πάει να είναι ένα τμήμα του Ελληνικού Εθνους, το οποίο πρέπει να απαιτήσει σθεναρή διεκδίκηση των δικαιωμάτων της: 'Οχι άλλες υποχωρήσεις είπε. Τέρμα ο ενδοτισμός, όπως έγινε μέχρι σήμερα.'

Συμπλήρωσε, δε, με ιδιαίτερη έμφαση και δικαιολογημένη αγανάκτηση και πικρία: "Να απαιτήσει η Μητέρα Πατρίδα να λειτουργήσουν τα σχολεία στη Βόρειο Ήπειρο και όπου υπάρχει Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός. Να υπάρχει ελεύθερη επικοινωνία με την Ελλάδα και ταυτότητα αναγνώρισης από τη μητέρα πατρίδα".

Αλλά ιδιαίτερα χαρακτηριστική ήταν η αναφορά της στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Βορειοηπειρώτες σήμερα ακόμη και εδώ στη μητέρα πατρίδα και τόνισε:

"Θα ήθελα να σας αναφέρω ότι μας ζητούν εδώ, στην αγαπημένη μας Ελλάδα, άδεια παραμονής. Το ένα Υπουργείο μας ζητάει και το άλλο δε μας δίνει. Δεν είμαστε Τούρκοι αλλοδαποί να θέλουμε άδεια παραμονής, είμαστε Έλληνες". Και βροντοφώναξε: "Είμαστε Έλληνες, η Ελλάδα ας πάρει επιτέλους μια θέση απέναντι στους Βορειοηπειρώτες. Ας μην πάιζουμε με τις λέξεις και τις υποσχέσεις".

Και κατέληξε με ιδιαίτερη συγκίνηση: "Εμείς έχουμε κλείσει μέσα μας την Ελλάδα και την κουβαλάμε μαζί μας, όσο και να μας πληγώνει. Εμείς συνεχίζουμε να την αγαπάμε και δε θα πάψουμε ποτέ".

Αλήθεια, υπάρχει Έλληνας που μπορεί να διαφωνήσει, ή έστω να

έχει αντίθετη άποψη με τα δικαιολογημένα και πραγματικά παράπονα της μικρής Ελεωνόρας, κύριε Υπουργέ, που ακούστηκαν στον ιερό αυτό χώρο της Ελληνικής Δημοκρατίας; Ασφαλώς όχι.

Και θέλω ως Έλληνας και ως Ηπειρώτης Βουλευτής να το πιστεύω και να είμαι βέβαιος απόλυτα γι'αυτό.

Πέρασαν, όμως, από τότε, Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι, από τότε δηλαδή που ακούστηκαν αυτές οι τρομακτικές αλήθειες, από τους επισήμους Βήματος της Βουλής και από τότε που συγκινήθηκε και δάκρυσε όλη η Ελλάδα, από τότε που επισημάνθηκαν οι ευθύνες και το χρέος των Ελληνικών Κυβερνήσεων, πέντε ολόκληροι μήνες. Και διερωτώμαι, ποιος αρμόδιος του Υπουργείου Εξωτερικών, ποιος Υπουργός, ποιος Πρωθυπουργός, ποιος υπεύθυνος ασχολήθηκε σοβαρά με τα προβλήματα των Βορειοηπειρωτών, τα οποία δυστυχώς, όπως έχουν εγκαταλείφει, όπως εξελίσσονται, με μαθηματική ακρίβεια σδημόνως σε αφανισμό και ξεριζώμα από τον τόπο τους, κάτω δυστυχώς από τα αδιάφορα βλέμματα μεγάλου μέρους της Πολιτικής, αλλά και της Πνευματικής μας Ηγεσίας.

Ποιός στ'αλήθεια ασχολείται σοβαρά και αποτελεσματικά με τα συνεχώς ουξανόμενα και πολλαπλασιαζόμενα προβλήματα σήμερα των Βορειοηπειρωτών; Αυτός, κύριε Υπουργέ, είναι και ο σκοτός της παρούσης επερωτήσεως μας. Να κρούσουμε δηλαδή, και να κρούσω και εγώ προσωπικά ως Ηπειρώτης Βουλευτής, κατά τον πλέον επίσημο και σοβαρό τρόπο, τον κώδωνα του κινδύνου και να προλάβουμε ένα συντελούμενο εθνικό έγκλημα στη Βόρειο Ήπειρο.

Τα αποτελέσματα των τελευταίων εκλογών στην Αλβανία, για τον εκεί Ελληνισμό είναι δραματικά και αποκαλυπτικά της τραγικότητας και της επικινδυνότητας της όλης κατάστασης και της εσφαλμένης, αν όχι, ανύπαρκτης, ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, για το εθνικό αυτό θέμα.

Θα γνωρίζετε ασφαλώς, Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι, ότι κατά τις εκλογές του 1992 ο Ελληνισμός της Βορείου Ήπειρου είχε κερδίσει τρεις Νομαρχίες, ένα Δήμο, δεκατρείς Επαρχίες και ιδιαίτερα υπήρξε μία μεγάλη συμμετοχή του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού που συμμετείχε τότε στις εκλογές. Αλλά ίδιως οι ψήφοι δύοι πήγαν προς μία κατεύθυνση, προς τη στήριξη των υποψηφίων των καταγομένων από το Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό. Το 1996 καμία Νομαρχία δεν κερδήθηκε ή μάλλον υπάρχει μία ελπίδα να δοθούν -να δοθούν κυριολεκτικά- μία ή δύο. Κανένας δήμος δεν κερδήθηκε και πολύ ολιγότερες επαρχίες.

Και το τραγικότερο και σοβαρότερο: Η συμμετοχή υπήρξε ελάχιστη και οι ψήφοι διασκορπίστηκαν προς πολλούς υποψηφίους. Το χειρότερο, όμως, είναι ότι υπήρξε -επαναλαμβάνω- μια μικρή συμμετοχή, αλλά ίδιως η Κυβέρνηση σας δεν τους βοήθησε, δεν τους στήριξε και -γιατί όχι- δεν τους ώθησε στο να μεταβούν στις πατρίδες τους και να στηρίξουν τους υποψηφίους νομάρχες, δημάρχους και επάρχους Βορειοηπειρώτες.

Σας χρείαζονται άλλες αποδείξεις, κύριε Υπουργέ, για να διαπιστωθεί ότι η εσφαλμένη πολιτική σας στο εθνικό αυτό θέμα, εδώ και τρία χρόνια, αλλά και πριν είναι καταστροφική; Θα χαρώ να μας δώσετε, ως Υπουργός, άλλα στοιχεία, αισιόδοξα, περισσότερο αισιόδοξα, εις τρόπον ώστε και εγώ ο οποίος βαθύτατα ανησυχώ και θλίβομαι να πεισθώ, διότι, πράγματι, καταγράφεται στο θλιβερό κατάλογο των χαμένων πατρίδων και μια ακόμα ελληνική πατρίδα, η Βόρειος Ήπειρος, όταν μάλιστα σήμερα η διεθνής κοινότητα εμφανίζεται να έχει δημοκρατικές και φιλελεύθερες ευαισθησίες.

Οι ευθύνες, ασφαλώς, ανήκουν σε πολλούς και για πολλά χρόνια. Και δεν δυσκολεύομαι να τις αναγνωρίσω, να τις επισημάνω και να τις υπογραμμίσω, αλλά, βέβαια, δεν είναι του παρόντος και δεν ωφελεί η υπόμνησή τους. Αυτό όμως που γίνεται εδώ και δύο-τρία χρόνια, είναι εθνικά εγκληματικά. Και αν συνεχιστεί η ίδια πολιτική της ενδοτικότητας, της υποχωρητικότητας και της αδιαφορίας, πολύ σύντομα, θα ολοκληρωθεί το εθνικό αυτό έγκλημα εις βάρος του συνόλου του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού. Και οφείλω έντονα να το επισημάνω από το Βήμα αυτό.

Είναι γνωστό και θέλω να το υπογραμμίσω, ότι υπάρχει πράγματα στη χώρα αυτή πολυπληθής Βορειοπειρατικός Ελληνισμός και μάλιστα διμερώς και διεθνώς αναγνωρισμένος, ως εθνική μειονότητα -και το υπογραμμίζω αυτό-που ασφαλώς είναι τελείως διαφορετικό ζήτημα από τις θρησκευτικές μειονότητες, ο οποίος Βορειοπειρατικός Ελληνισμός, βεβαίως είναι ένα ιδιαίτερα αξιόλογο μέρος του ευρύτερου Οικουμενικού Ελληνισμού, του οποίου η ιστορική, πολιτιστική και εθνική προσφορά στην Πατρίδα μας είναι τεράστια και τον οποίο η "Μητέρα Πατρίδα" έχει εθνικό και ιστορικό χρέος να στηρίξει και να προστατεύσει.

Αυτό βέβαια, σαφέστατα προκύπτει για όλον τον εκτός των συνόρων μας Ελληνισμό, και ασφαλώς και για τον Βορειοπειρατικό, και από το άρθρο 108 του Συντάγματός μας, όπου σαφέστατα αναφέρεται, ότι το Ελληνικό Κράτος μεριμνά για τη ζωή του, για τη διατήρηση των δεσμών του με τη "μητέρα Πατρίδα", για την παιδεία και την κοινωνική και επαγγελματική προσαγωγή των Ελλήνων που βρίσκονται και εργάζονται έξω από την Επικράτεια. 'Αρα, και Συνταγματικά η εκάστοτε κυβέρνηση έχει εθνικό χρέος να στηρίξει και να μεριμνά, με κάθε δυνατό και νόμιμο τρόπο και να βοηθήσει τους εκεί δοκιμαζόμενους αδελφούς μας Βορειοπειρώτες.

Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο, ότι η Βόρειος Ήπειρος, από την εποχή που οι μεγάλες δυνάμεις την προσάρτησαν στην Αλβανία, υφίσταται μια συστηματική και σκόπιμη πολιτική αφελληνισμού από την πλευρά του αλβανικού κράτους, ανεξάρτητα από τα καθεστώτα και το χαρακτήρα των κυβερνήσεων του, η οποία δυστυχώς συνεχίζεται και σήμερα. Χαρακτηριστική είναι η περιπέτεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας, της εποχής του Φανόλη που έπληξε κυρίως τους Ελληνορθόδοξους πληθυσμούς και το κλείσιμο των ελληνικών σχολείων το 1934, που όμως απέτυχε εξ αιτίας της ιστορικής αποφάσεως περί επαναλειτουργίας τους, υπό του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου της Χάγης. Άλλα η περίοδος που στάθηκε η πιο μαρτυρική και συγχρόνως τραγική για την τύχη του Βορειοπειρατικού Ελληνισμού, ήταν εκείνη της σαρανταπεντάχρονης στυγνής δικτατορίας του Εμβέρ Χότζα. Η αθεία, η φτώχεια, ο φόβος, η ανέχεια, ο τρόμος, επικράτησαν ασφαλώς σε όλη τη χώρα, που όμως έπληξαν περισσότερο τον Βορειοπειρατικό Ελληνισμό. Τείχη, ηλεκτροφόρα συρματοπλέγματα, πολεμιστρες ντροπτής -θα τις έχετε δει φαντάζομαι-υψώθηκαν για να φυλακίζουν το λαό και προπαντός τους 'Ελληνες Βορειοπειρώτες, που ζούσαν πάντοτε με την ελπίδα του λυτρωμού. Στο όνομα της Ελλάδας, χιλιάδες βασανιστηκαν, σύρθηκαν στις Φυλακές, υπέστησαν μεσαιωνικά μαρτύρια, γνώρισαν τη βαναυσότητα, και τις θηριωδίες της μισιτής "Σιγκουρίμ".

Υπέστησαν εξευτελισμούς και ταπεινώσεις για την ελληνική τους καταγωγή και την ορθόδοξη πίστη τους και πολλοί ξεψύχησαν, ψελίζοντας το όνομα της μάνας Πατρίδας, της Ελλάδας!

'Ομως, ο Βορειοπειρατικός Ελληνισμός, παρά τη στυγνή δουλεία, τον πολύχρονο αυστηρό αποκλεισμό του από κάθε τι το ελληνικό και χριστιανικό και τη σαρανταπεντάχρονη συστηματική αφομοιωτική διεργασία του καθεστώτος, βρήκε τη δύναμη, μέσα από απίστευτους κατατρεγμούς και στερήσεις, να κρατήσει όρθια την εθνική του συνείδηση και να διαφυλάξει τις παραδόσεις του και τη φυλετική του καταγωγή, όπως κρατούσε κρυφά και την ελληνική σημαία, μέσα στα πιο απόκρυφα μέρη του σπιτιού του.

Πράγματι, τα γεγονότα που είδαμε, μετά την αλλαγή του δικτατορικού καθεστώτος, απέδειξαν, πώς οι Βορειοπειρώτες και σπις πιο σκοτεινές και δύσκολες περιόδους της ζωής τους. κράτησαν το ελληνικό πνεύμα τους αδούλωτο και το εθνικό φρόνημά τους ακμαίο και προσανατολισμένο, με πίστη και με παραδειγματική αφοσίωση, στη μητέρα τους Ελλάδα.

Θα ήταν πολλές οι περιπτώσεις αξιοθαύμαστων μαρτυριών και ηρωισμού των Βορειοπειρώτων, ιδίως κατά τη σκληρή περίοδο του Ενβέρ Χότζα, που θα μπορούσα να τις αναφέρω, αλλά δεν μου το επιτρέπει ο χρόνος.

Χαρακτηριστική όμως περίπτωση, όπως και πολλές άλλες χιλιάδες, είναι εκείνη του ποιητή Βαγγέλη Βασιλείου από το χωριό Καλτσάτι των Αγίων Σαράντα, ο οποίος, όταν το 1946

φυλακίστηκε και το 1949 οδηγήθηκε στο αλβανικό δικαστήριο, για να δικαστεί με την ψευτοκατηγορία της δήθεν εσχάτης προδοσίας, επειδή θεωρήθηκε ως φιλελληνική η στάση και η συμπεριφορά του, σηκώθηκε θαρραλέα από το εδώλιο του κατηγορουμένου και βροντοφώναξε στον εισαγγελέα, αιψηφώντας ασφαλώς ακόμη και τα ισόβια ή τη θανατική ποινή:

"Λάθος, κύριε Εισαγγελέα. Είμαι Έλληνας σωστός και όχι μόνο φιλέλληνας. Φιλέλληνας μπορεί να είναι ένας Ιταλός ή κάποιος άλλος. Εγώ είμαι 'Έλληνας'!"

Το μέγα όμως ερώτημα, το οποίο άμεσα και αμείλικτα τίθεται για όλους μας, είναι τι κάνει η μητέρα Πατρίδα, η Μητροπολιτική Ελλάδα, για όλους αυτούς; Αλήθεια, αναλογιστηκε ποτέ η μητέρα Πατρίδα, πως θα βοηθήσει τους επί δέκα ή είκοσι χρόνια ή και περισσότερα, φυλακισθέντες και μαρτυρήσαντες Βορειοπειρώτες στο όνομα της μητέρας πατρίδος και της Ορθοδοξίας;

Θα πρέπει, όμως, να επισημανθεί η ιδιαίτερα μεγάλη προσφορά της Βορείου Ήπειρου στη μητέρα Πατρίδα και συγκεκριμένα αισθάνομαι την ανάγκη να υπογραμμίσω:

Πρώτον, τεράστια είναι η ανέκαθεν εθνική προσφορά της Βορείου Ήπειρου, ιδίως κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες του 1821 και 1912-1913, αλλά και κατά το 1940, όπου τα βορειοπειρατικά βουνά και οι κάμποι έγιναν τόποι θυσιών και θριάμβου, για τον ελληνικό μας Στρατό και τον απόλ ολαό μας και συντρίβης των φασιστικών ιταλικών στρατευμάτων του Μουσολίνι.

Και αποτελεί μέγα λάθος της Ελλάδας μας, όταν ομιλεί για "Αλβανικό 'Επος", γιατί πρόκειται για το "Βορειοπειρατικό και Ελληνικό 'Επος του 1940".

Δεύτερον, ιδιαίτερα μεγάλη είναι η ελληνική πολιτιστική προσφορά της Βορείου Ήπειρου, τόσο ως προς την αρχαία ελληνική ιστορία όσο και ως προς τη νεότερη με τα καθημερινά ανακαλυπτόμενα αξιοθαύμαστα ιστορικά ελληνικά μνημεία.

Τρίτον, και θέλω την ιδιαίτερη προσοχή σας εδώ και το υπογραμμίζω με όσο λιγότερη έμφαση για αυτονότους λόγους, επιτρέπει το Βήμα αυτό, το γεγονός και μόνο ότι σε μια ιδιαίτερα μεγάλη έκταση, σε βάθος και μάκρος, πέραν των συνόρων μας, όση διλαδά είναι η Βόρειος Ήπειρος, κατοικού βασικά άνθρωποι ελληνικής καταγωγής και ελληνικής συνειδησης, αντιλαμβάνεται κανείς τη μεγάλη σημασία και την τεράστια εθνική προσφορά.

Η ευθύνη δε του Ελληνικού Κράτους, για την με κάθε τρόπο στήριξη και προστασία των Βορειοπειρώτων στις πατρογονικές τους εστίες, γίνεται ακόμη μεγαλύτερη και περισσότερο επιτακτική, εκ του γεγονότος αυτού και μόνο, και δεν έχουμε παρά να αναλογιστούμε, τι θα γινόταν με τις ακριτικές μας περιοχές σε κάθε δύσκολη περίπτωση αλλά και σε περιόδους ειρηνικές, εάν αρέσως μετά τα σύνορά μας κατοικούσαν ακραφνείς και φανατισμένοι Αλβανοί ή Τσαμηδες και όχι Βορειοπειρώτες, που λατρεύουν και σέβονται με κάθε τρόπο τη μητέρα Πατρίδα;

Τέταρτον, το αποκορύφωμα και το μεγαλείο της εθνικής προσφοράς είναι οι μεγάλοι εθνικοί ευεργέτες, οι οποίοι κατάγονται από τη Βόρειο Ήπειρο, πολλοί εκ των οποίων είναι και Βλάχης καταγωγής, που χωρίς να θέλω ιδιαίτερα να το υπογραμμίσω, όμως, έχει μεγάλη εθνική σημασία γιατί στην Αλβανία κατοικούν περίπου διακόσιες χιλιάδες ελληνόφρονες Βλάχοι. Αναφέρω ενδεικτικά, προς γνώσιν της Βουλής των Ελλήνων και του Ελληνικού Λαού μερικά από τα κορυφαία ονόματα εθνικών ευεργετών εκ Βορείου Ήπειρου: Ευάγγελος και Κωνσταντίνος Ζάππας, αδελφοί Σίνα, Απόστολος Αρσάκης, Ιωάννης Μπάγκας, Χρηστάκης Ζωγράφος και άλλοι. Αλήθεια, ποιο άλλο τμήμα του Οικουμενικού Ελληνισμού προσέφερε τόσες θυσίες και τόσα αγαθά στη μητέρα Πατρίδα, όσο οι Βορειοπειρώτες; Ποιο άλλο τμήμα του Ελληνισμού μας προσέφερε και σήμερα πέντε από τους δέκα συνολικά Ολυμπιονίκες μας, με επικεφαλής τον Θρύλο, φοιβερό και ανεπανάληπτη Χειμαρρώπη Πύρρο Δήμα, που όλοι τους δύδασαν την ελληνική σημαία και την Ελλάδα διεθνώς;

Κι όμως, η Ελλάς αποδεικνύεται τον τελευταίο καιρό, επί των Κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ιδιάτερα και προκλητικά αχάριστη και επιλήσμων των υποχρεώσεων της έναντι των Βορειοηπειρωτών.

Εύλογα κατόπιν αυτών διερωτώμα: Τι είναι εκείνο για το οποίο δεν μπόρεσαν να κληθούν, έστω ως παρατηρητές, οι Βορειοηπειρώτες στο γνωστό Συμβούλιο του Απόδημου Ελληνισμού που έγινε στη Θεσσαλονίκη; Και μη μου ειπωθεί ως απάντηση, ότι δεν είναι απόδημοι. Πράγματι, δεν είναι απόδημοι οι Βορειοηπειρώτες, αλλά, όπως πολύ ορθά προσεκλήθησαν οι Κύπριοι ως παρατηρητές, έπρεπε να προσκληθούν και οι Βορειοηπειρώτες.

Ελπίζω, όμως, ότι αυτό θα αποκατασταθεί πολύ σύντομα από πλευράς του Υπουργείου σας.

Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Αλβανία συνεχίζεται ακόμα και σήμερα πέντε χρόνια μετά τις γνωστές μεταβολές που συντελέστηκαν-μία τραγική κατάσταση. Τα κυριότερα από τα δυσμενή αυτά γεγονότα που συντηρούν αυτήν την κατάσταση σήμερα, είναι τα εξής:

Πρώτον, σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής ζωής και με όλα τα μέσα, καλλιεργεί η Αλβανία στην Ελληνική Εθνική Μειονότητα το αισθήμα της ανασφάλειας, του μαρασμού και της περιθωριοποίησης, που την οδηγεί στην αβεβαιότητα, τη σύγχυση και διάλυση, με συνέπεια η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων Βορειοηπειρωτών, και εκ του λόγου αυτού, να αναζητεί πλέον τη σωτηρία και τη φυγή της στην Ελλάδα.

Δεύτερον, εφαρμόζει το συστηματικό και επιλεκτικό εποικισμό περιοχών -το πλέον επικίνδυνο- στις οποίες από αιώνων ζουν 'Ελληνες Βορειοηπειρώτες, φέροντας Αλβανούς των βορείων περιοχών της Αλβανίας, με σκοπό τη σταδιακή εθνολογική αλλοίωση του πληθυσμού της Βορείου Ήπειρου. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι περιπτώσεις της πόλεων των Αγίων Σαράντα, των Εξαμηλίων και της Τσούκας, όπου εγκαταστάθηκαν, ήδη, πολλές χιλιάδες οικογένειες Αλβανών από το βορρά.

Τρίτον, παρεμβάλλει εμπόδια στον Αρχιεπίσκοπο της Αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας, να επιτελέσει το έργο του και για λόγους ιδιαίτερης προσοχής και να μη δημιουργηθούν αδικαιολόγητα προβλήματα στον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο, στέκομαι μόνον εδώ, για το πολύ σοβαρό και οξύ αυτό θέμα.

Τέταρτον, αρνείται να επιστρέψει στα εκκλησιαστικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Μειονότητας τα περιουσιακά στοιχεία και ιδίως στα Μοναστήρια.

Πέμπτον, παρεμβάλλει εμπόδια στην πολιτική δραστηριότητα της μόνης οργάνωσης που εκπροσωπεί τη Μειονότητα, την "Ομόνοια".

Έκτον, απολύει από τον κρατικό μηχανισμό -στρατό, αστυνομία, δικαιοσύνη, διοίκηση- πολλούς Βορειοηπειρώτες, όπως επίσης δεν επιτρέπει την πρόσληψή τους.

Έβδομον, με νομοθετικά μέτρα περιορίζεται η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μόνο στις "μειονοτικές ζώνες".

Παράλληλα επιχειρείται να μετατραπούν σε αλβανικά ορισμένα ελληνικά σχολεία, με διάφορα προσχήματα, ενώ επιδιώκεται και η σταδιακή αντικατάσταση των ελληνικών μαθημάτων με αλβανικά.

Όγδοον, η Ελληνική Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν έκανε σκόπιμα μέχρι σήμερα, αλλά φαίνεται ότι δεν έχει και κάποιο συγκεκριμένο οικονομικό ή αναπτυξιακό πρόγραμμα για τη στήριξη των Βορειοηπειρωτών και της περιοχής τους στη Βόρειο Ήπειρο.

Ένατον, δεν ιδρύθηκε και δεν λειτουργεί το Ελληνικό Προξενείο της Κορυτσάς, που τόσο χρήσιμο είναι στην περιοχή εκείνη.

Δέκατον, δεν λειτουργούν ακόμη, περιέργεις, εδώ και τόσα χρόνια, τα τρία τελωνεία της Σαγιάδας, των Δρυμάδων και της Μέρτζανης, που επίσης είναι πολύ απαραίτητα και χρήσιμα, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Αλβανία.

Ενδέκατον, τέλος, ενώ στην Ελλάδα λειτουργούν και σήμερα ιδιωτικά αλβανικά σχολεία, δεν επιτρέπονται τέτοια ιδιωτικά σχολεία στη Βόρειο Ήπειρο και στην Αλβανία γενικότερα.

Αυτά είναι μερικά από τα πολύ σοβαρά και οξύτατα προβλήματα της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας, που βρίσκεται εκεί και που

οδηγούν μετά βεβαιότητος στο σταδιακό, αλλά δυστυχώς σύντομο, αφανισμό τους.

Γ' αυτό σας ελέγχουμε σήμερα και σας κατηγορούμε, κύριε Υπουργέ. Ιδίως, όμως, σας επερωτούμε να μας πείτε, ποιο είναι το πρόγραμμά σας για τη βοήθεια και τη στήριξη των βορειοηπειρωτών στις πατρογονικές τους εστίες.

Με όση καλή διάθεση και αντικειμενικότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να θέλει κανένας να προσεγγίσει τη συνολική πολιτική της παρούσης Ελληνικής Κυβέρνησης στο θέμα της Βορείου Ήπειρου και στα προβλήματα της εκεί Μειονότητας, δεν μπορεί να διακρίνει τα σημεία εκείνα που να τον πείθουν, ότι η Ελλάδα, πράγματι, στην παρούσα ιστορική συγκυρία, αντιμετωπίζει το μεγάλο αυτό εθνικό θέμα με την επιβαλλόμενη υπευθυνότητα και το αίσθημα ευθύνης. Αντίθετα, η εξωτερική σας πολιτική διακρίνεται από τρία αρνητικά στοιχεία:

Πρώτον, από την παντελή έλλειψη συγκροτημένου, σοβαρού και μακροχρόνιου εθνικού σχεδιασμού σε όλη την εξωτερική πολιτική, αλλά βεβαίως και για το βορειοηπειρωτικό ζήτημα.

Δεύτερον, από την πλήρη εγκατάλειψη του μαρτυρικού πληθυσμού της Βορείου Ήπειρου στην τύχη του και:

Τρίτον, την ευκαιριακή υποχωρητικότητα και ενδοτικότητα σε κάθε ειδικότερο θέμα που ανακύπτει και όχι μία σταθερή και με προσπτική εξωτερική πολιτική.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Η εθνική δε και πολιτική εγκατάλειψη των βορειοηπειρωτών από την Ελληνική Κυβέρνηση συμπληρώνεται και ολοκληρώνεται από την οικονομική, πολιτιστική και ψυχολογική εγκατάλειψη και αδιαφορία της έναντι των ομοεθνών μας.

Αυτό γίνεται φανερό, γιατί αν και πέρασαν έξι χρόνια από την εποχή των αλλαγών στην Αλβανία, τίποτε επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν έγινε στην πραγματικότητα στη Βόρειο Ήπειρο για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Βορειοηπειρωτών στον τόπο τους και για την οικονομική τους στήριξη, για να παραμείνουν εκεί, ενώ δεν σημειώθηκε και καμία σοβαρή και αποτελεσματική παρέμβαση προς την Αλβανία.

Αυτήν τη γενικευμένη αδιαφορία γι' αυτούς και τα προβλήματά τους βλέπουν οι Βορειοηπειρώτες και τους τσακίζει την ψυχή και τους θολώνει το νου και παίρνουν δυστυχώς τα μάτια τους και φεύγουν για την Ελλάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε, κύριε Φούσα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αυτό, όμως, εάν συνεχιστεί και ιδίως εάν ολοκληρωθεί, θα είναι ένα πρωτοφανές εθνικό έγκλημα και η ευθύνη σας τεράστια ως Κυβέρνηση.

Όλα τα εθνικά προβλήματά μας, όπως και το θέμα της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας της Βορείου Ήπειρου και της Αλβανίας γενικότερα, πρέπει ασφαλώς να επιλυθούν δια της διπλωματικής και μόνο οδού, αλλά αυτή θα πρέπει να είναι δυναμική, με πυγμή, και όχι υποχωρητική και ενδοτική, όπως δυστυχώς ήταν μέχρι σήμερα η πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκρότημα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο δεύτερος επερωτώντων είναι ο κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, ο οποίος έχει για πάντες λεπτά το λόγο.

Κάνω παράκληση, κύριοι συνάδελφοι, να είσαστε μέσα στο χρόνο σας.

Στον κ. Φούσα έδειξα μία ανοχή τεσσάρων λεπτών, καθ' ότι ήταν και ο πρώτος που έκανε την επερώτηση.

Ορίστε, κύριε Βεζδρεβάνη, έχετε το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, πριν τριάντα χρόνια, νεαρός τότε, κυκλοφόρησα το βιβλίο μου "Στην αλύτωρη βορειοηπειρωτική γη" και από τότε σήμερα ασχολούμαι με το Βορειοηπειρωτικό θέμα.

Αντιλαμβάνεσθε, λοιπόν, ότι στο διατιθέμενο πεντάλεπτο είναι αδύνατο να μπορέσει κανείς να τοποθετηθεί πάνω σ'

αυτό και να είναι εποικοδομητικός με την παρέμβασή του.

Αλλά, κύριε Πρόεδρε, αν αναδιφήσει κανές τα Πρακτικά της Βουλής από το 1981 έως το 1990, θα βρει πλήθος από ερωτήσεις, αναφορές, επερωτήσεις και ομιλίες του υποφαινομένου για το θέμα αυτό, τότε που και στην Ελληνική Βουλή ακόμη μετριόμασταν στα δάκτυλα του ενός χεριού εκείνοι που μπορέσαμε να λέμε, ότι πρόκειται περί Βορειοηπειρωτών στην Αλβανία και όχι μειονοτικών. Γιατί η Βόρειος Ήπειρος, είναι η Βόρειος Ήπειρος και όχι η Νότιος Αλβανία.

Δεν θα λησμονήσω, κύριε Υπουργέ, ότι από αυτήν ακριβώς τη θέση, ομιλώντας για τη μονομερή άρση του εμπολέμου, είχα πει στον κύριο Υπουργό των Εξωτερικών, ότι θα τα πληρώσει η Ελλάδα για τη συμπεριφορά και την πράξη αυτή. Ήδη τα βρίσκουμε μπροστά μας.

Τότε ελάχιστοι Έλληνες με τον Σεβαστιανό, τον αείμνηστο αυτόν ιεράρχη, κρατήσαμε το θέμα ανοικτό.

Από τότε που το τυραννικό καθεστώς των τυραννίσκων, των Τίρανων Εμβέρ Χότζα και Ραμίζ Αλία, που έδειξε το πρόσωπό του το απάνθρωπο για τον βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό, μπορέσαμε και μέσα από την Εθνική Αντιπροσωπεία, να δώσουμε αυτό που περίμεναν οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου, την ελπίδα. Και τη δώσαμε.

Από το 1990, όταν πλέον τα πράγματα μετεβλήθησαν στην Αλβανία και οι τύραννοι έπεσαν και ένας εκδημοκρατισμός άρχισε, εσιωπήσαμε -αν εξαιρέσω μόνο μία συνέντευξη που έδωσα πρόσφατα στο "3 X U" της Μελβούρνης, για το βορειοηπειρωτικό- μόνο και μόνο για να μην εμποδίσουμε τους χειρισμούς της Κυβερνήσεως.

Προσυπογράψαμε, κύριε Υπουργέ, τη συζητουμένη ερώτηση, γιατί τα πράγματα έφθασαν στο "μη παρ' έκει" για το βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό. Και σας εγκαλούμε για όλα αυτά που θα ανοίσετε τηλεγραφικά, γιατί ο χρόνος δεν μου επιτρέπει:

Πρώτων, η Βόρειος Ήπειρος, κύριε Υπουργέ και αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, "αδειάζει". Υπολογίζεται ότι το 1/4 των Βορειοηπειρωτών έφυγαν από τις πατρογονικές τους εστίες. Εξ αυτών, το 97% είναι ηλικίας μέχρι 45 ετών.

Δεύτερον, οι προσπάθειες της Ελληνικής Πολιτείας για οικονομική ενίσχυση, σταμάτησαν επί των ημερών των κυβερνήσεων των δικών σας, κύριε Υπουργέ, και ανάγκασε τους Βορειοηπειρώτες να φύγουν ομοθυμαδόν προς την Ελλάδα και προς άλλες κατευθύνσεις.

Τρίτον, οι ελληνικές επιχειρήσεις που εγκατεστάθησαν στη Βόρειο Ήπειρο και την εν γένει Αλβανία, ή φυτοζωούν ή χρεοκόπτησαν ή εγκατέλειψαν την περιοχή.

Τέταρτον, τα ελληνικά σχολεία αντί να αυξάνονται, μειώνονται και δεν μειώνονται, κύριε Υπουργέ, από το τυραννικό καθεστώς του Εμβέρ Χότζα και του Ραμίζ Αλία. Μειώνονται διότι εγκαταλείπουν τα ηπειρωτόπουλα τη Βόρειο Ήπειρο μαζί με τους γονείς τους.

Πέμπτον, οι περιουσίες των Βορειοηπειρωτών που εγκαταλείπουν τη Βόρειο Ήπειρο, καταλαμβάνονται από τους Αλβανούς και επέρχεται οσονούπω η εθνολογική αλλοίωση της περιοχής.

Και σαν επιστέγασμα όλων αυτών ήρθαν οι τελευταίες εκλογές, που το Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκπροσωπεί την εθνική μας μειονότητα στη Βόρειο Ήπειρο, έπαθε πραγματική πανωλεθρία. Αν εξαιρέσουμε ένα νομάρχη, τον οποίο εξέλεξαν αυτές τις ημέρες λόγω της αδυναμίας του Δημοκρατικού Κόμματος του Μπερίσα και των Σοσιαλιστών να τα βρούν, δεν θα είχαμε ούτε ένα νομάρχη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Εδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ).

Αυτή είναι η κατάσταση, κύριε Υπουργέ. Και τούτο διότι δεν κάνατε τίποτα για να ενισχύσετε το Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Βόρειο Ήπειρο, στην Αλβανία. Ενώ επί των ημερών των δικών μας -και το λέω υπεύθυνα, ως περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος τότε- από την Καλαμάτα μέχρι την 'Αρτα μπορέσαμε και στείλαμε οκτώμισυ χιλιάδες Βορειοηπειρώτες. Εσείς, κύριε Υπουργέ, δεν κάνατε τίποτα προς την κατεύθυνση

αυτή και ούτε καμία άλλη στήριξη δώσατε στον εκλογικό αγώνα του Κόμματος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Και φθάσαμε σ' αυτό το αποτέλεσμα.

Κύριε Υπουργέ, σας μεμφόρεθα και σας κατηγορούμε για απραξία, για αδιαφορία εγκληματική και καλείστε να δώσετε αυτήν τη στιγμή εξηγήσεις, γι' αυτή σας την αδιαφορία, στον Ελληνικό Λαό, στη Βουλή και προπάντων στους Βορειοηπειρώτες, οι οποίοι άρχισαν επί των ημερών σας να χάνουν την κάθε ελπίδα.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Γεώργιος Τρυφωνίδης έχει το λόγο.

ΤΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ: Η Κυβέρνηση με την πολιτική και τη γενικότερη συμπεριφορά της, προσφέρει στην Αντιπολίτευση πολλές ευκαιρίες με ποικιλία θεμάτων, για να της ασκήσει κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Η επιλογή του θέματος της αναπτυσσόμενης επερώτησης ως εκ τούτου, δεν είναι αποτέλεσμα στενότητας θεμάτων. Την επιλογή του θέματος υπαγόρευε η βαθιά θλίψη και ανησυχία, που πιστεύω ότι αισθάνθηκε ο κάθε Έλληνας, συνειδητοποιώντας το μήνυμα του αποτέλεσματος των πρόσφατων εκλογών τοπικής αυτοδιοίκησης στην Αλβανία και ειδικότερα στην περιοχή της Βορείου Ήπειρου. Το ερώτημα που αυθόρημα γεννιέται είναι: Μήπως άλλη μία χαρένη πατρίδα έρχεται σιγά-σιγά να προστεθεί στις τόσες άλλες;

Δεν έχω πρόθεση να μετατρέψω το θέμα σε στείρα κομματική αντιπαράθεση γύρω από ένα εθνικό ζήτημα. Θα ήταν όμως παράλειψή μου, σαν Έλληνας και ειδικότερα σαν Ηπειρώτης Βουλευτής, να μην εκφράσω ορισμένες σκέψεις και ανησυχίες μου.

Δεν δέχομαι κατ' αρχήν ότι το αποτέλεσμα των πρόσφατων εκλογών τοπικής αυτοδιοίκησης οφείλεται μονοσήμαντα στην αυταρχικότητα του καθεστώτος Μπερίσα. Εξ όσων μπορώ να υπολογίσω υπάρχει και δικό μας μερίδιο ευθύνης σαν Χώρας, μέσω της ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής. Πιστεύω ότι δεν διαφυλάξαμε και δεν τονώσαμε, στο βαθμό και με τον τρόπο που έπερπε τη δύναμη της έκβασης αυτού του στοιχείου, που πράγματι όλους τους Βορειοηπειρώτες τους ενώνει, του συνεκτικού ιστού της εθνικής υπόστασης και συνειδησης. Αντίθετα, τη μοναδικότητα και την κοινή έκφραση αυτού του ιστού τη διαβρώσαμε, υπηρετώντας μυωπικές κομματικές θεωρήσεις ή πρόσκαιρες απαιτήσεις επιβολής δικών μας κυβερνητικών επιλογών πιστεύοντας ότι η χρησιμοποίηση κομματικής και όχι εθνικής πλατφόρμας, θα έκανε ευκολότερη την υποποίησή τους.

Αυτή η τακτική οδήγησε στο να μην υπάρχει ενιαία γραμμή και έκφραση συγκεκριμένης στρατηγικής και στόχου, με αποτέλεσμα οι συμπατρίωτες μας να διασπαστούν, ακαθοδήγητοι, σε αλληλοσυγκρουόμενες επιλογές και θέσεις. Πολύ περισσότερο, που δεν υπήρχε ανάγκη καταφυγής σε κομματικές και παρεστικές τακτικές, γιατί η εθνική μας υπόσταση ήταν και είναι πολύ ισχυρή απέναντι στην Αλβανία.

Η μη χρησιμοποίηση της εθνικής διάστασης είναι ολέθριο σφάλμα τακτικής. Γιατί την υποβαθμίζουμε από μόνοι, μας κύριε Υπουργέ; Η Ελλάδα δεν έπαιξε και δεν παίζει ρόλο ασφαλιστικής δικλείδας στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της γείτονάς όλη αυτήν την περίοδο που η κοινωνία της Αλβανίας μεταβαίνει από τον κομμουνισμό και τη δικτατορία στην κοινωνία της αγοράς; Η Αλβανία εξάγει και δυστυχώς η Ελλάδα εισάγει αυτά τα κοινωνικά προβλήματα.

Μήπως η ελληνική οικονομία δεν αιμοδοτεί την οικονομία της γείτονας με 400 έως 500 δισεκατομμύρια δραχμές ετησίως, που στέλνουν στην Αλβανία οι νόμιμοι και οι παράνομοι μετανάστες στην Ελλάδα; Η Ελλάδα δεν είναι η μοναδική διέξοδος, το μοναδικό παράθυρο της Αλβανίας στη σύγχρονη εποχή, όταν γύρω της υπάρχουν τα προβλήματα της Βοσνίας, της Σερβίας, των Σκοπίων και η θάλασσα από την άλλη μεριά; Μόνο η Ελλάδα είναι το παράθυρο και η ελεύθερη επικοινωνία με τη Δύση. Η Ελλάδα δεν είναι η χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του NATO στην περιοχή;

Όλα αυτά τα πλεονεκτήματα, πώς τα χρησιμοποίησε η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Τι κέρδισε για τους Βορειοηπειρώ-

τες; Πώς έχουν υλοποιηθεί στην πράξη σε έργα οι συμφωνίες Παπούλια-Σερέκι στην Κέρκυρα το 1994 ή η φετεινή συμφωνία Πάγκαλου με τον Αλβανό ομόλογό του; Ποια τα αποτελέσματα του ταξιδιού του κ. Στεφανόπουλου, που εξελήφθη ως ελληνική προσπάθεια στήριξης του κ. Μπερίσα; Τι μέτρα πήρατε, ώστε να παραμείνουν οι συμπατριώτες μας στις εστίες τους;

Ούτε το απλούστερο δεν μπόρεσε να επιτύχει η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Να απαιτήσει να διδοθούν τίτλοι κυριότητος στους Βορειοπηρώτες, όπως δίδονται στους Αλβανούς της Βορείου Αλβανίας. Το καθεστώς Μπερίσα αποφέύγει να χορηγεί τίτλους κυριότητας για τις περιουσίες των Ελλήνων, για να εμποδίζονται να κτίσουν και έτσι να μην έχουν αντίστοιχη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Πώς χρησιμοποίησε ή πώς διέθεσε η Χώρα μας τα κονδύλια από το INTEREG το PHARE και από άλλα προγράμματα, ώστε να γίνουν έργα υποδομής και να αναπτυχθεί η υποδομή για να υπάρχουν συνθήκες που θα ευνοούν την παραμονή στη Βόρειο Ήπειρο; Γιατί η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν καταργεί τη βίζα για τους συμπατριώτες μας Βορειοπειρώτες, ώστε να μπαινοβγαίνουν ελεύθερα στη Χώρα μας; Με αίσθημα ελευθερίας στις μετακινήσεις τους και με συνθήκες ανάπτυξης στην περιοχή τους, θα παραμείνουν στις εστίες τους και άλλοι θα ξαναγυρίσουν πίσω. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος της Κυβέρνησης, της κάθε ελληνικής κυβέρνησης, ώστε οι Βορειοπειρώτες μέσα σε καθεστώς εγγύησης και εξασφάλισης των μειονοτικών τους δικαιωμάτων, σε δημοκρατική πολιτεία και σε περιβάλλον ανάπτυξης και προόδου, να γίνουν η πραγματική γέφυρα φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στον Ελληνικό και στον αλβανικό λαό. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος όλων μας, αλλιώς θα θρηνήσουμε άλλη μια χαμένη πατρίδα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Καραμπίνας έχει το λόγο.

'Οταν η ομιλία είναι διάρκειας κάτω των δέκα λεπτών, ομιλούμε από τη θέση μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Είναι η παρθενική μου ομιλία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν έχω αντίρρηση, αλλά ώσπου να ανεβείτε στο Βήμα πέρασε ήδη ένα λεπτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι καλύτερα να βλέπω τους συναδέλφους.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής της Κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε σχέση με το όλο πρόβλημα της ελληνικής μειονότητας της Βορείου Ήπειρου, πολιτικής που να προστατεύει και να πρωθεί τα συμφέροντα του Έθνους, είχε, ως ήταν αναμενόμενο, τα αρνητικά της αποτελέσματα και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρόνο.

Τα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών στην Αλβανία, με την παταγώδη αποτυχία των συνδυασμών της ομογένειας, είναι ο αψεύδης μάρτυς ανυπαρξίας πολιτικής. Κύριε Υπουργέ, δεν τους βοηθήσατε τους Βορειοπειρώτες στην προσπάθειά τους, τους εγκαταλείψατε στην τύχη τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την άποψη ότι στη χάραξη μιας εθνικής πολιτικής σε σχέση με το Βορειοπειρωτικό, δεν θα πρέπει να επηρεαζόμεθα από τις εξ ίδιων κρίσεις για τα αλλότρια και για να γίνω πιο σαφής, να καθοδηγούμεθα με γνώμονα τα δικά μας αυτονότητα, που απορρέουν από τα πιστεύω μας και την όλη δημοκρατική μας παιδεία.

Ο κ. Μπερίσα και οι Αλβανικές κυβερνήσεις, όπως μας έδειξαν μέχρι σήμερα με τις πράξεις τους και τη συμπεριφορά τους σε σχέση με τα δικαιώματα των Ελλήνων της Βορείου Ήπειρου, όχι μόνο δεν τα διευρύνουν, κάτι που όλοι εμείς θεωρούμε αυτονότητα, αλλά ακόμα στέρουν εκείνα τα δικαιώματα που οι Διεθνείς Οργανισμοί αναγνωρίζουν και η Διεθνής Κοινότητα επιτάσσει. Και αυτό γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διακατέχονται ακόμη από αντιδημοκρατική παιδεία και από ανελεύθερες αντιλήψεις.

Η προσπάθεια εκδημοκρατισμού τους είναι επιφανειακού χαρακτήρα και δεν είναι ικανή να ξεριζώσει τις γνωστές αντιλήψεις

τους. Εξ αυτού του λόγου, δεν μπορούμε να περιμένουμε ελπίζοντας, γιατί μέχρι τότε με την πολιτική τους εις βάρος της ελληνικής μειονότητας της Βορείου Ήπειρου, δεν θα μείνει κανείς Έλληνας στη Βόρειο Ήπειρο. Θα γευθούμε μια άλλη 'ιμβρο, Τένεδο, Κωνσταντινούπολη!'

Τους ισχυρισμούς μου, κύριε Υπουργέ, επιβεβαιώνουν γεγονότα στη Βόρειο Ήπειρο, καθώς και δηλώσεις κυβερνητικών στελεχών τους, περί διεκδικήσεων Ελλαδικού χώρου, που προκαλούν τον Ελληνισμό στο σύνολό του. Η Ελλάδα από τη γειτονική Αλβανία απαιτεί άμεσα το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ελλήνων της Βορείου Ήπειρου, όπως αυτά επιτάσσονται από τους Διεθνείς Οργανισμούς. Ας μας αποδείξουν ο κ. Μπερίσα και η αλβανική κυβέρνηση πις καλές τους προθέσεις και την προσήλωσή τους στους δημοκρατικούς κανόνες, την ειλικρινή τους διάθεση περί σταθερής πολιτικής φιλίας και καλής γειτονίας με την εφαρμογή των διεθνών κανόνων. Διαφορετικά, δεν μπορώ να κατανοήσω την απαίτησή τους για τα δικαιώματα της αλβανικής μειονότητας στο Κόσσοβο και αλλού, στη μορφή που διεκδικούνται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Ελληνικός Λαός στάθηκε δίπλα στον αλβανικό λαό και τον βοήθησε ουσιαστικά στην προσπάθειά του για εκδημοκρατισμό, πρόοδο και ευημερία. Εδειξε έστι τα αγνά του αισθήματα και την πίστη του στην πολιτική φιλίας και καλής γειτονίας, κάτι όμως που ως φαίνεται, έχει παρεδηγηθεί από την άλλη πλευρά και έχει εκληφθεί ως αδυναμία.

Γ'αυτούς τους λόγους, κύριε Υπουργέ, εκτιμώ ότι η πολιτική μας θα πρέπει να διαμορφωθεί, ώστε να γίνει κατανοητό στους "φίλους μας" Αλβανούς, ότι πρέπει να αποδίδουν τουλάχιστον τα ίσα. Προσωπικά εκτιμώ, ότι δεν έχει νόημα να απλώνει κανείς το χέρι του και ο άλλος να το δαγκώνει.

Η πολιτική του να κλείνουμε μέτωπα αβασάνιστα και ανιστόρητα, για λόγους σκοπιμοτήτων, με όποιο κόστος, σαν το πρόσφατο με τα αρνητικά εκλογικά αποτελέσματα και το όλο διαμορφωμένο κλίμα, δεν προστατεύει τα εθνικά μας συμφέροντα. Τα αποτελέσματα μιας τέτοιας πολιτικής, θα τα βρούμε αργότερα μπροστά μας συσσωρευμένα και σε χειρότερη μορφή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή πραγματικότητα, όπως αυτή διαμορφώθηκε από τα γεγονότα, επιβάλλει συγκεκριμένη πολιτική σε σχέση με το όλο πρόβλημα και όχι πολιτική περιπτωσιακού χαρακτήρα, κάτι που ακολουθείται από την Κυβέρνηση.

Όλοι συμφωνούμε, κυρίες και κύριοι, ότι οι Βορειοπειρώτες πρέπει να παραμείνουν στις πατρογονικές τους εστίες. Για να το επιτύχουμε όμως αυτό, πρέπει απαραίτητα να διευκολύνουμε την απρόσκοπη και ασφαλή διακίνηση των Βορειοπειρωτών μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας με βίζα διαρκείας, που είναι αίτημα των Βορειοπειρωτών, το οποίο δεν έχει ικανοποιήσει μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση.

Θα πρέπει να δοθεί άμεση λύση στο σχολικό πρόβλημα. Τα παιδιά των Ελλήνων της Βορείου Ήπειρου πρέπει να μάθουν τα ελληνικά γράμματα εκεί που γεννήθηκαν και μεγαλώνουν, αφού έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα δικά μας παιδιά, για να μην πω περισσότερα, καθόσον όλοι γνωρίζουμε ότι οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου είναι μειονότητα στον τόπο καταγωγής τους. Αυτό θα πρέπει να το δώσουμε να το καταλάβει η αλβανική κυβέρνηση, ώστε να πάψει να υπεκφύγει.

Βρισκόμαστε στον 20ό αιώνα. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ελλήνων της Βορείου Ήπειρου από μέρους της αλβανικής κυβέρνησης και η εφαρμογή των διεθνών κανόνων, είναι οι καλύτερες προϋποθέσεις για μια διαρκή πολιτική φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών.

Η δημιουργία ενιαίου οικονομικού χώρου μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, με ελεύθερη διακίνηση, υπηρετεί τα συμφέροντα των δύο χωρών. υπηρετεί την ανάπτυξη. Η πολιτική μας, προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να στοχεύει.

Κυρίες Υπουργέ, παρακαλώ την προσοχή σας. Ο Ελληνισμός για να επιζήσει, χρειάζεται άμεσα, πρακτικά και θεσμικά μέτρα, όπως οργάνωση βιβλιοθηκών, συγκρότηση μορφωτικών, αθλη-

τικών και λοιπών συλλόγων, έκδοση ελληνικής εφημερίδας, βραβεία σε Βορειοηπειρώτες μαθητές, αρχαιολογικές αποστολές, κατασκηνώσεις για Βορειοηπειρώτες, εορτασμό εθνικών επετείων, τραπέζικά δάνεια, διάδοση ελληνικού κινηματογράφου και ο πιθήποτε άλλο ενισχύει τον Ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου. Διότι η ενίσχυση της Βορείου Ηπείρου, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ισοδυναμεί με την ενίσχυση της Ελλάδας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, τα πρόσφατα απογοητευτικά εκλογικά αποτελέσματα στις νομαρχιακές και δημοτικές εκλογές στην Αλβανία, επιβεβαίωσαν με τον πιο αδιάφευστο τρόπο το ναιύαγιο της πολιτικής της Κυβέρνησης στη χώρα αυτή.

Η οδυνηρή εκλογική καταγραφή των αποτελεσμάτων αυτών, ήρθε να πιστοποιήσει αυτό που όλοι οι Έλληνες γνωρίζουμε και όλοι ομολογούμε, ότι η Ελληνική Πολιτεία δεν κατέφερε να ανταποκριθεί στο ύψιστο εθνικό, θητικό και ανθρωπιστικό χρέος όλων μας, να στηρίξει το Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό, ώστε να παραμείνει, να αναπτυχθεί και να ευημερήσει στις πατρογονικές εστίες του.

Αντ' αυτού, οι διακηρύξεις ότι οι Έλληνες της Αλβανίας θα καθίσταντο γέφυρα φιλίας με τη γειτονική χώρα, έμειναν γράμματα κενά περιεχομένου και η πολιτική της Ελληνικής Κυβέρνησης, ακούσιος συνεργός της συστηματικής επιχείρησης των Τίρανων να ξερίζωθει και να αφανισθεί το ελληνικό στοιχείο από την αλβανική επικράτεια.

Υπερβάλλουσα υπήρξε η χωρίς αντίκρυσμα και ανταπόδοση επίδειξη καλής θέλησης από την πλευρά της Ελληνικής Κυβέρνησης. Από την επίσκεψη του τότε Υπουργού Εξωτερικών κ. Παπούλια και την άρση του ελληνικού βέτο για την καταβολή της πρώτης δόσης της κοινοτικής βοήθειας προς την Αλβανία, ύψους 15 δισεκατομμυρίων ECU, μέχρι την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας τις παραμονές των αλβανικών εκλογών και τη σύναψη συμφώνου φιλίας. Σημειώτεον ότι το σύμφωνο φιλίας προβλέπει στο άρθρο 8, ότι η Ελληνική Δημοκρατία θα υποστηρίξει την ενσωμάτωση της Αλβανίας σε όλες τις πολιτικές, οικονομικές και στρατιωτικές δομές της Ευρώπης.

Αφθονούν μάλιστα οι καταγγελίες εκ μέρους Βορειοηπειρωτών, αλλά και στελέχων των αντιπολιτευομένων στην Αλβανία Κομμάτων, ότι η Ελληνική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση Σημίτη, ενίσχυσε με κάθε τρόπο και μέσο την επανεκλογή τους κυβερνώντος Κόμματος του κ. Μπερίσα, επανεκλογή που ως γνωστόν επετεύχθη, -όπως καταγέλουν πλείστοι διεθνείς οργανισμοί, αλλά και έντυπα διεθνώς κύρους, όπως ο "ECONOMIST", και υπήρξε αποτέλεσμα απροκάλυπτης βίας και νοθείας.

Είναι καταγγελίες, που αν αληθεύουν, θέτουν πελώρια ερωτηματικά και αναφορικά με τους στόχους της Ελληνικής Κυβέρνησης, σε σχέση με την Αλβανία, όπως επίσης -δυστυχώς- και για τις πιθανώς εξωγενείς επιρροές που δέχεται η Ελληνική Κυβέρνηση στη διαμόρφωση της πολιτικής της αυτής.

Έναντι αυτών και πολλών άλλων χειρονομιών διαλλακτικότητας, τι εξασφάλισε και τι έχει εξασφαλίσει η Ελληνική Κυβέρνηση για το μέλλον του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού και το σεβασμό των αναφέρετων δικαιωμάτων του, όπως ρητά προβλέπονται και προστατεύονται από το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες. Δυστυχώς, πέρα από ανούσιες και συχνά αφηρημένες φραστικές διαβεβαιώσεις, κανένα αποτέλεσμα δεν έχει επιτευχθεί. Η εικόνα τραγικής αποψήως των περιοχών που κατοικούνται προαιωνίως από Έλληνες καθημερινά επιδεινώνεται και το καθεστώς των Τίρανων συνεχίζει αδιατάρακτα τη μεθοδική πολιτική αφελληνισμού τους. Ακόμα και τις ανελλημένες δεσμεύσεις του σε σχέση με τα ελληνικά σχολεία, τη διδαχή της ελληνικής γλώσσας, την απόδοση της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας, την ίδρυση του Προξενείου της

Κορυτσάς και την εύρυθμη λειτουργία των υπολοίπων υπαρχόντων ήδη προξενίων παρεμποδίζει, κωλυσιεργεί και με διάφορες εν αμαρτίαις προφάσεις και διοικητικά προσκομματα καθυστερεί.

Κύριε Πρόεδρε, ο ομιλών δεν υποστηρίζει -και δε νομίζω ότι κανένας εχέφρων Έλληνας υποστηρίζει- ότι θα έπρεπε να υιοθετήθει πολιτική αντιπαλότητας προς την Αλβανία. Πιστεύω ότι η Ελλάδα πρέπει να είναι -και πρέπει καθημερινά να αποδεικνύει ότι είναι- και ο πρωτοπόρος στις προσπάθειες για σταθεροποίηση στη Βαλκανική καθώς επίσης και ο πρωταγωνιστής στην εμπέδωση σχέσεων καλής γειτονίας, αρμονικής συνύπαρξης με όλους τους λαούς και ακόμα επ' αμοιβαία αφελεία συνεργασίας μαζί τους στον ευαίσθητο αυτό χώρο της Νοτιανατολικής Ευρώπης. Η παραδοχή όμως αυτή δεν μπορεί να οδηγεί -όπως φαίνεται ότι καμία φορά δυστυχώς οδηγεί- στο άλλο άκρο. Δηλαδή, εκείνο της παθητικής αποδοχής τετελεσμένων γεγονότων καταστροφικών για τον μείζονα ελληνισμό που υπαγορεύονται από τη φοβία να μη θηγούν τα κακώς κείμενα, να μην προκαλέσουμε δυσμενή σχόλια τρίτων, να μη μας προσάψουμε κακώς νοούμενες εθνικιστικές διαθέσεις.

Γιατί η νοοτροπία αυτή και ακόμα χειρότερα η ανάλογη με αυτή συμπεριφορά είναι συμπλεγματική και νοσηρή. Θυμίζει εκείνα που καλά είναι να μη θυμάται κανένας μας, τις αιτιάσεις των υποπιθέμενων δήθεν προοδευτικών κύκλων των περασμένων δεκαετιών, ότι οποιαδήποτε αναφορά σε θέμα εθνικής ευαισθησίας ήταν περίπου συνώνυμη με αντιδραστική ή φασιστική νοοτροπία. Νοοτροπία νοσηρή, διότι καταλήγει να γινόμαστε άβουλοι και ανημποροι θεατές και αποδέκτες βάναυσης προσβολής απαράγραπτων εθνικών δικαίων και ζωτικών εθνικών συμφερόντων.

Κανένας δεν ισχυρίζεται ότι πρέπει να έχουμε κακές σχέσεις με την Αλβανία, ούτε βέβαια ότι πρέπει να εμφορείται η πολιτική μας από επιθετικότητα εναντίον άλλων κρατών. Η επίμονη, όμως, αμετακίνητη και έμπρακτη εμμονή μας στο σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι χρέος όλων μας, και επιτρέψει μου να πω υπόθεση συλλογικής και ατομικής ευθύνης όλων, της κάθε μας και του καθένα μας ξεχωριστά.

Πρέπει, επιπλέον, η Κυβέρνηση να αποδείξει στην πράξη, ότι έχει τη βούληση αποτελεσματικά να στηρίξει το βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό, απαιτώντας από το καθεστώς των Τίρανων να σεβάστει τα δικαιώματά του, εξαρτώντας την καλή διάθεση της Ελλάδος από την έμπρακτη απόδειξη της αμοιβαιότητας από την Αλβανία, στην οποία και έχει από πολλούς μετατεθεί το βάρος της απόδειξης, αναλαμβάνοντας διεθνείς πρωτοβουλίες πίεσης προς την Αλβανία να συμμορφωθεί με τα διεθνώς παραδεκτά και ενισχύοντας αποφασιστικά στην πράξη την οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη των Ελλήνων Βορειοηπειρωτών, αλλά και των πολυάριθμων βλαχόφωνων Ελλήνων της Αλβανίας.

Η πολιτική που ακολούθησε μέχρι τώρα η Κυβέρνηση απέτυχε. Υπήρξε άτολμη, αποστασματική, αδιέξοδη και αναποτελεσματική. Ο κίνδυνος να υποστεί ο Ελληνισμός μία ακόμα συρρίκνωση οφειλόμενη σε κυβερνητική ανεπάρκεια είναι ορατός και άμεσος. Σας κρούομε το καμπανάκι του κινδύνου, πριν είναι οριστικά αργά, πριν η εθνική ζημία αποβή αμετάκλητη και πριν η Κυβέρνηση επωμισθεί τη βαρύτατη αυτή ευθύνη αποκλειστικά από μόνη της.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των επερωτώντων κυρίων συναδέλφων.

Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μιλτιάδης Έβερτ έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΈΒΕΡΤ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα ήθελα σε καμιά περίπτωση να υποβαθμίσω την παρουσία του κυρίου Υφυπουργού Εξωτερικών στην Αίθουσα, αλλά πιστεύω ότι είναι εθνικά απαράδεκτα να απουσιάζει από μία τόσο σημαντική συζήτηση και ο Πρωθυπουργός, αλλά και ο Υπουργός Εξωτερικών. Διότι αντιλαμβάνεσθε, ότι τη σημερινή συζήτηση την παρακολούθισ

πολύ καλά και οι Αλβανοί και οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι και κάθε ενδιαφερόμενος και η απουσία αυτή φανερώνει το βαθμό, αν θέλετε, της αδιαφορίας για το μεγάλο αυτό εθνικό θέμα. Θεωρώ απαράδεκτη εθνικά την απουσία του Πρωθυπουργού και του Υπουργού των Εξωτερικών, χωρίς σε καμιά περίπτωση να πιστεύω ότι η παρουσία του Υφυπουργού δεν είναι αναγκαία και σημαντική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν συζητάμε εθνικά θέματα δεν είναι ευκαιρία απλώς και μόνο για να ασκήσουμε, εμείς, τα Κόμματα της Αντιπολίτευσης, κριτική προς την πλευρά της Κυβερνήσεως. Ταυτόχρονα πρέπει να κάνουμε προτάσεις και ταυτόχρονα πρέπει όλοι μας να αναλογισθούμε τα σφάλματα και τις παραλείψεις που γίνονται στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής.

Και θα έλεγα με θλίψη, ότι ο αναποτελεσματικός, ο αποσπασματικός τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα εξωτερικά θέματα, είναι πέρα ως πέρα επικίνδυνος για την Πατρίδα μας. Τρέχουμε κάθε φορά πίσω από τα γεγονότα στην αρχή με ενθουσιασμό. Τους δίδουμε προτεραιότητα, τα αναβαθμίζουμε, απασχολούμε την παγκόσμια κοινή γνώμη μ' αυτά τα συγκεκριμένα θέματα. Στη συνέχεια, ορισμένες ενδεχομένων μαζιμαλιστικές θέσεις μας υποχρωύον, επέρχεται η απογοήτευση, επέρχεται η κόπωση του Λαού. Τα ξεχνούμε αυτά τα θέματα και πρέπει να συμβεί κάποιο έκτακτο γεγονός για να τα ξαναθυμηθούμε.

Αυτό σημαίνει ότι, η εξωτερική μας πολιτική σε κάθε συγκεκριμένο θέμα δεν έχει σταθερότητα, δεν έχει διάρκεια και γι' αυτόν το λόγο, δεν είναι αποτελεσματική. Γι' αυτό πιστεύουμε βαθύτατα, ότι τελικά θα έπρεπε να ασκείται μια ενιαία, εθνική εξωτερική και αμυντική πολιτική, πέρα και πάνω από τα Κόμματα, που να χαρακτηρίζεται από τη διαχρονικότητα, όπως κάνουν όλα τα μεγάλα κράτη.

Είναι βέβαιο ότι η Ελλάδα αιφνιδιάστηκε, μετά από την πτώση του Κομμουνισμού στην Ανατολική Ευρώπη και την πρώην Σοβιετική Ένωση. Δεν ήμασταν το πρώτο Κράτος, το πρώτο Έθνος, το οποίο αιφνιδιάστηκε. Αιφνιδιάστηκαν και μεγάλες δυνάμεις, ακόμα θα σας έλεγα και η Δυτική Γερμανία, όλοι οι Ευρωπαίοι και οι Αμερικανοί και οι Τούρκοι. Άλλα είδατε με ποια ταχύτητα και με ποια προσαρμοστικότητα ήρθαν πλέον να χαράζουν μια καινούρια στρατηγική που να ανταποκρίνεται στις καινούριες περιστάσεις.

Εμείς τι κάναμε πέρα από όλα αυτά; Και δεν μιλώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μόνο για τα τρία χρόνια της Κυβερνήσεως του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. Μίλω και για τα τρία χρόνια της κυβερνήσεως της Νέας Δημοκρατίας, από το 1990 και πέρα. Αντιμετωπίσαμε τα θέματα ένα προς ένα, χωρίς να τα συνδέσουμε μεταξύ τους, χωρίς να τα ιεραρχήσουμε, με συνέπεια να υφιστάμεθα ήπτες, όχι από μια Τουρκία των 60 εκατομμυρίων κατοίκων, αλλά από τα Σκόπια και από τη γειτονική Αλβανία. Και αυτό είναι ντροπή μας.

Ξεκίνησε το Κυπριακό. Προτεραιότητα τεράστια, διαδηλώσεις σ' όλες τις πόλεις. Ασχολήθηκε ο Ελληνισμός, πόσες φορές προσφύγαμε στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών γι' αυτό το θέμα. Συνδέσαμε όλη την εξωτερική πολιτική μας, για να βοηθήσουμε την υπόθεση της μαρτυρικής Κύπρου και μετά επήλθε η λησμονία, για να φέρουμε προ ημερών να υπάρχουν τρεις ήρωες Κύπριοι, για να αφυπνήσουν ξανά τον Ελληνισμό πάνω στο θέμα της μαρτυρικής Κύπρου.

Θα σας υπενθυμίσω τις διαδηλώσεις για τα Σκόπια για την υπόθεση της σημαίας της "Μακεδονίας" και του σφετερισμού του ονόματος και τις διαδοχικές φάσεις με τις οποίες έχει εγκαταληφθεί το θέμα. Ποιος συζητάει σήμερα γι' αυτό; Και έπρεπε τάχα να φτάσουμε στο θέμα της Αλβανίας στις δημοτικές εκλογές, να δούμε το αποτέλεσμα των εκλογών, για να αρχίσει πάλι το εθνικό ξύπνημα, για το τι θα γίνει με τον Ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου, για να το ξεχάσουμε πάλι σε λίγο καιρό;

Σημαίνει αυτό ιστορική μνήμη και αποφασιστικότητα στην αντιμετώπιση των εθνικών μας προβλημάτων; Ασφαλώς όχι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ήταν πλέον προχωρημένο το θέμα των Σκοπίων, σε μια συζήτηση που είχαμε προ ημερησίας

διατάξεως, σε μια αναμέτρηση με τον Παπανδρέου, είχα πει από το βήμα αυτό ότι, πρέπει στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής να δώσουμε προτεραιότητες. Είχα πει: Ποιες είναι οι προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής;

Πρώτον, η διαφύλαξη της εθνικής ακεραιότητος και της ανεξαρτησίας της Χώρας, που σημαίνει το πρόβλημα έναντι της Τουρκίας.

Δεύτερον, η διαφύλαξη του ελληνικού στοιχείου, του Ελληνισμού, όπου και αν βρίσκεται, που σημαίνει Κύπρος, που σημαίνει και Βόρειος Ήπειρος, Ελληνισμός της Αλβανίας. Και από εκεί και πέρα, ασφαλώς, η προστασία των συμβόλων και των εθνικών μας ονομάτων.

Ξέσπασε σάλος, διότι τότε θέλαμε να το ξεχάσουμε αυτό ως κυρίαρχο θέμα, βάζαμε στην άκρη τον Ελληνισμό της Αλβανίας και το πρόβλημα της Κύπρου και όλη η προσοχή ήταν στραμμένη στο Σκοπιανό. Ποιοι σωστά. Άλλα, όπως ιεραρχεί τα προβλήματά του κάθε άνθρωπος -κάθε οικογένεια, κάθε κοινωνία-έτσι και ένα έθνος πρέπει να ιεραρχεί τα προβλήματά του. Και πιστεύω ότι, στις πρώτες ιεραρχήσεις που πρέπει να έχουμε, είναι το θέμα του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου.

Είναι δεδομένο ότι η Κύπρος βρίσκεται μακριά, υπάρχουν στρατηγικά προβλήματα, υπάρχουν αδυναμίες στην οικονομική συνεργασία που θα έπρεπε να αναπτυχθεί, και εν πάσῃ περιπτώσει, υπάρχουν στρατηγικά μειονεκτήματα. Εδώ έχουμε έναν Ελληνισμό πάνω στα σύνορά μας και δεν μπορούμε να τον διαφυλάξουμε;

Διαστυχώς, η εξωτερική πολιτική, η οποία ασκήθηκε από τις κυβερνήσεις του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. τα τρία τελευταία χρόνια υπήρξε τραγελαφική και δεν θεωρώ σκόπιμο να μπω στη δεκαετία του '80 σε καμία περίπτωση. Θα αναφερθώ, όμως, σε δύο χαρακτηριστικά γεγονότα, διότι εδώ πρέπει να βγάλουμε συμπεράσματα, για το πώς ασκείται τελικά η εξωτερική πολιτική, με την ασυνέπεια, την προχειρότητα, την επιπολαίστητα.

Διαστυχώς, δεν είναι εδώ ο κ. Πάγκαλος, αλλά θέλω να του τα διαμηνύσετε αυτά που θα σας πω. Έρχεται η Κυβέρνηση του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., μετά τις εκλογές του 1993, με Υπουργό Εξωτερικών τον κ. Πάγκαλο και υφίζει τους Γερμανούς και τον Υπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας. Απαράδεκτη συμπεριφορά, κατά την άποψή μου. Πιο απαράδεκτο είναι, όμως, το γεγονός ότι έχεται μετά από λίγο καιρό και ζητά συγγνώμη και γελοιοποιεί έτσι την Πατρίδα μας. Αυτά είναι δείγματα της εξωτερικής πολιτικής. Γιατί τα αναφέρω και πηγαίνω τόσα μακριά; Διότι με έκπληξη είδα προ ημερών την Κυβέρνηση της οποίας ο Πρωθυπουργός από αυτό το Βήμα ευχαριστούσε τους Αμερικανούς, την επομένη της τραγωδίας στα Ίμια, να έρχεται προχθές και ο κ. Πάγκαλος και ο Υπουργός Παιδείας να υφίζουν πλέον αυτούς, τους οποίους προχθές ευχαριστούσαν.

Υπάρχει συνέπεια, συνέχεια στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής; Και αν δεν μπορούμε εμείς μεταξύ μας και μεταξύ σας εσείς στην Κυβέρνηση να καταλάβετε το τι ακριβώς συμβαίνει και βρίσκεστε μεταξύ σας σε σύγκρουση, για τι moratorium θα υπάρχει στο Αιγαίο μεταξύ του Υφυπουργού και του Υπουργού, τότε πως είναι δυνατόν να μας καταλάβουν οι ξένοι και να αντηφθούν τη σοβαρότητα με την οποία πρέπει να αντιμετωπίζονται τα εθνικά μας θέματα;

Θα πάσω τα εθνικά θέματα, τα οποία μας απασχόλησαν, ένα προς ένα.

Σταθήκαμε απέναντι στην Τουρκία με υποχωρήσεις, εισπράξαμε προκλήσεις και νέες διεκδικήσεις, ένταση και κατάληψη ελληνικού εδάφους. Δώσαμε τη δυνατότητα στην Τουρκία να έρθει να ανοίξει τους δρόμους που χρειαζόταν προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και αυτήν τη δυνατότητα της τη δώσαμε χωρίς να έχουμε την παραμικρή διαβεβαίωση ότι θα υπάρξει μία δίκαιη και βιώσιμη λύση για το Κυπριακό. Η υποχωρητικότητα στο θέμα της Τουρκίας είναι μοναδική. Ξεκίνησαν από την κατάληψη μιας βραχονησίδος, διεκδικού εκατό βραχονησίδες, αποζητούν όλο το καθεστώς του Αιγαίου. Και ήρθε προχθές ο κύριος Πρωθυπουργός να μας πει ούτε λίγο ούτε

πολύ, ότι θα συζητήσουμε το θέμα της υφαλοκρηπίδος με βάση τα έξι μίλια. Παραπομάι λέει των δώδεκα μιλίων.

Αυτή είναι η πορεία των τριών τελευταίων ετών στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Στο θέμα των Σκοπίων. Παρά τις επισημάνσεις της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως προχωρήσατε στο μικρό πακέτο. Στερήσατε την Ελλάδα από τα διαπραγματευτικά της όπλα και τα Σκόπια από το ένα αναγκαίο κίνητρο το οποίο θα έπρεπε να είχε η κυβέρνηση των Σκοπίων για να πείσει το Σκοπιανό λαό για να υποχωρήσει. Και τώρα συζητούνται διάφορες λύσεις είτε της τριπλής ονομασίας είτε του να έρθει το Συμβούλιο Ασφαλείας να δώσει αυτό όνομα, γιατί φοβάται να αναλάβει τις ευθύνες η Κυβέρνηση.

'Ερχομαι στο τρίτο μεγάλο ζωτικό θέμα, το θέμα των Ελλήνων της Αλβανίας. Την εγκαταλείψατε πολιτικά τη μειονότητα με τη σάση σας και τις παρεμβάσεις σας την οδηγήσατε σε διάσπαση και την αποδυναμώσατε. Δεν υπάρχει κατεύθυνση. Και το βασικό ερώτημα το οποίο θέτω είναι: Θέλουμε κόμμα ή μειονοτικό πολιτικό σχηματισμό στη Βόρειο Ήπειρο; Είναι μεγάλο το ερώτημα. Αντιμετωπίζεται αυτό το θέμα ή το αφήνουμε στην τύχη του και το αφήνουμε να βουλιάξει; Διότι η ύπαρξή του ή η μη ύπαρξή του έχει και πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Εδώ, όμως, δε γίνεται καμία κίνηση προς καμία κατεύθυνση, με συνέπεια να εμφανίζεται ότι το ελληνικό στοιχείο φθίνει όχι από πλευράς ψήφων, αλλά από πλευράς αποτελεσματικότητας και πιέσεων.

Είναι γεγονός, ότι η Κυβέρνηση δεν έπραξε τίποτα για να μπορέσουν αθρώσ να μεταφερθούν Έλληνες της Αλβανίας για να ψηφίσουν στις δημοτικές εκλογές. Δεν είναι κάτι το οποίο θα έπρεπε κατέχοχην να μας ενδιαφέρει: Εγώ σας λέω, ότι το θέμα των δημοτικών εκλογών Α' και Β' βαθμού είτε νομαρχιακών είτε δημοτικών έχει πολύ μεγαλύτερη πολιτική σημασία για τον Ελληνισμό της Βορείου Ήπειρου από τι όχι από πλευράς ψήφων, αλλά από πλευράς αποτελεσματικότητας και πιέσεων.

Πώς αύριο θα μπορέσει η Ελληνική Κυβέρνηση, στην Ευρώπη στην Αμερική να έρθει να υποστηρίξει τις ελληνικές θέσεις και την ελληνική μειονότητα, όταν στατιστικό στοιχείο θα είναι το στοιχείο της αδιαφορίας; Δεν υπήρχε κανένα ουσιαστικό πρόγραμμα συγκράτησης των Ελλήνων της Αλβανίας στις πατρογονικές τους εστίες. Έχετε πάει, κύριε Υφυπουργέ, στην Αλβανία;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υφυπ. Εξωτερικών): Οχι.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Οχι. Σας συμβουλεύω να πάτε. Εγώ έχω πάει εννιά φορές.

'Οταν έχουμε εγκαταλείψει αυτήν την υποδομή η οποία υπάρχει, τα χωριά, το Αργυρόκαστρο, τις πόλεις, που αν υπήρχε η παραμικρή βοήθεια θα έδινε μια ζωντανιά, έχουμε εγκαταλείψει αυτήν την υποδομή είκοσι - τριάντα χιλιόμετρα από τα σύνορά μας. Είναι βέβαιο, ότι οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου θα εγκαταλείψουν τις περιοχές αυτές. Δεν υπήρχε σε καμία περίπτωση ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα αναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων της Αλβανίας. Θα μπορούσαμε να πιέσουμε την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκήσει ένα πρόγραμμα οικονομικό προς αυτήν την κατεύθυνση και να το συνδέσει με τις ελληνικές περιοχές, με τη δική μας την Ήπειρο.

Οι συνοριακοί διόδοι που έχουν κατ' επανάληψη εξαγγελθεί, δεν έχουν πρωθηθεί. Για να περάσετε στους Αγίους Σαράντα, που θα ήταν το ευκολότερο των πραγμάτων από την Ήπειρο, πρέπει να κάνετε ολόκληρη διαδρομή μέσα από τα βουνά.

Με τζπ έκανα τρεισήμιστη ώρες, για να φάσω σε ένα μειονοτικό ελληνικό χωριό, το οποίο απέχει με τα πόδια από τα σύνορά μας, πάνω στο βουνό της Μουργκάνας, περίπου είκοσι λεπτά. Και αυτό, γιατί δεν έχουν ανοίξει οι διόδοι. Και περιμένετε να μή φύγουν οι κάτοικοι απ' αυτές τις περιοχές;

Η σχέση μας με την Αλβανία, πολύ σωστά σας είπε ο κ. Κώστας Καραμανής, χρείαζεται επιθετική οικονομική πολιτική, για να μπορέσουν να ξεφύγουν κι αυτοί από τη βία. Ενδεχομένως έχουν

εδαφικές διεκδικήσεις κατά της Ελλάδος, τις οποίες δεν έχει η Ελλάδα. Η ασφάλεια των υφισταμένων συνόρων πρέπει να είναι η ελληνική πολιτική.

Ποια είναι η πολιτική αυτή: Εμπορικές ανταλλαγές, παρά το γεγονός ότι όλος ο χώρος της Βορείου Ήπειρου είναι υπό την επιδραση της ελληνικής δραχμής. Είναι χώρος ισχύος της δραχμής και ανησυχούν οι Αλβανοί γι' αυτό το γεγονός. Και όμως τράπεζες ελληνικές, κρατικές, δεν έχουν πάει, παρά τώρα πηγαίνουν, ενώ θα έπρεπε να ήταν οι πρώτες που θα άνοιγαν υποκαταστήματα στο Αργυρόκαστρο, στους Αγίους Σαράντα, για να δώσουν ζωή οικονομική. Και έχει φθάσει η Ιταλία να έχει πολλαπλάσια οικονομικά οφέλη από την Αλβανία και συναλλαγές, απ' ότι έχει η ίδια η Ελλάδα.

Όσον αφορά την εκπαίδευση, θα σας πω κάτι τραγικό. Δεν ελήφθη καμιά ουσιαστική προσπάθεια. Δεν έγιναν μειονοτικά ελληνικά σχολεία στις περιοχές, που έπρεπε να γίνουν. Έγιναν ελληνόφωνες τάξεις στα αλβανικά σχολεία. Μεγάλη διαφορά το ένα από το άλλο. Και ζέρετε ποιο είναι το αίσθημα αυτών των παιδιών;

'Οταν είχα πάει στη Δερβιτσάνη, μπήκα μέσα στην τάξη που υπήρχαν μαθήτες του δημοτικού με μία δασκάλα. 'Οταν τους ρώτησα αν ζέρουν κανένα τραγούδι, μου απάντησαν όλοι με μία φωνή "ναι, ζέρουμε". Τότε τους ρώτησα αν ζέρουν το "όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι" να το τραγουδήσουν. Και η απάντηση ήταν πάλι με μια φωνή "ναι". 'Οταν τους είπα να το τραγουδήσουν, άρχισαν όλα τα παιδιά μαζί το "σε γνωρίζω από την κόψη". Τραγούδησαν τον Εθνικό μας Ύμνο. Αυτή είναι η αντίληψη αυτών των παιδιών της τάξης των επτά, οκτώ, εννέα και δέκα χρονών. Έτσι έχουν μεγαλώσει. Και υποχρέωθηκαν τότε στη συνέχεια να τους πω αν ζέρουν να τραγουδήσουν και τον αλβανικό ύμνο, για να μην εκτεθεί η δασκάλα και τα παιδιά, διότι εγώ θα έφευγα και αυτά θα έμεναν. Και τον τραγούδησαν άλλα αντ' άλλων.

Αλλά αυτό είναι το αίσθημα των μικρών αυτών παιδιών. Είχαν μάθει τον Εθνικό Ύμνο και κανένα άλλο τραγούδι. Και εγκαταλείπουμε αυτά τα παιδιά;

Πέραν τούτου, η Εκκλησία έχει εγκαταλειφθεί. Θα σβήσει η Ορθοδοξία στην Αλβανία. Ο Καθολικισμός ενισχύεται δι' όλων των μέσων και εγκαταλείπεται η Ορθόδοξη Εκκλησία, διότι δεν αφήνεται να αξιοποιηθεί η περιουσία της, διότι υπάρχει το θέμα της ανανεώσεως του Κλήρου.

Ξέρετε ποιο ήταν το υπ' αριθμ. ένα πρόβλημα που έχουν στην Ήπειρο; Ζητάνε να δώσουμε ένα τζπ στους παπάδες. Διότι ένας παπάς χρειάζεται να πάει να λειτουργήσει την Κυριακή σε πέντε - έξι χωριά και θέλει ένα αυτοκίνητο για μεταφορικό μέσο. Τόσο απλά πράγματα ζητάνε και η Ελληνική Πολιτεία δεν έρχεται να τα προσφέρει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χρειάστηκε να μπω σε ορισμένες λεπτομέρειες, για να σας δείξω τη διάσταση αυτού του προβλήματος. Ισως δεν έπρεπε να το κάνω, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα και οφείλετε να τη γνωρίζετε, κύριε Υφυπουργέ.

Το κυριαρχού θέμα είναι η βίζα και μάλιστα η πολλαπλή βίζα, διότι ο Έλληνας Βορειοπειρώτης φοβάται να γυρίσει πίσω, διότι δε γνωρίζει εάν ξαναπορέσει να γυρίσει για να βρει δουλειά στην Πατρίδα. Του χρειάζεται η πολλαπλή βίζα.

Τελειώνοντας, θέλω να πω, ότι όσο βαστάει το πρόβλημα της Βοσνίας και δεν έχει ολοκληρωθεί, ενδεχομένως προβλήματα να μην έχουμε στο Κοσυφοπέδιο. Έτσι και τελειώσει εκεί η διαδικασία, να είστε πολύ ανησυχού, ότι είναι δυνατόν οι Αλβανοί να δημιουργήσουν προβλήματα στο Κοσυφοπέδιο. Και αυτό θα σημάνει τότε προβλήματα και στην Ελληνική μειονότητα. Για όνομα του Θεού, να μη βρεθούμε για άλλη μια φορά απρετούμαστο. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Υφυπουργός Εξωτερικών Κ. Ροζάκης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υφυπ. Εξωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

'Ακουσα με πολλή προσοχή τις απόψεις των επερωτώντων, όπως και του Αρχηγού της Νέας Δημοκρατίας. Θα ήθελα να ξεκινήσω με τη συμφωνία μου σε πάρα πολλές από τις παρατηρήσεις οι οποίες ακούστηκαν στην Αίθουσα αυτή στη μιάμιση ώρα που προηγήθηκε.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο ελληνισμός της Αλβανίας, όχι μόνο είναι ένα από τα πιο ζωντανά κύτταρα αυτού του Τόπου, αλλά είναι ένα από τα κύτταρα εκείνα, τα οποία θα πρέπει να εξακολουθήσουμε να προστατεύουμε και να υποστηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις. Νομίζω, ότι ακούστηκε από πολλές πλευρές αυτό. Δε θα επιμενω, λοιπόν, σε μια περιγραφή του είδους της μειονότητας η οποία βρίσκεται στην άλλη μεριά των συνόρων μας. Θα προσπαθήσω απλώς να σκιαγραφήσω στο μέτρο του δυνατού, όλα εκείνα τα πράγματα τα οποία έχουν γίνει στα χρόνια που πέρασαν, όπως επίσης, να δώσω και μια γενική περιγραφή, εάν είναι δυνατόν, των λόγων οι οποίοι έχουν οδηγήσει σε ορισμένες εξελίξεις τέτοιες, όπως περιγράφηκαν από τη μεριά των ομιλητών.

Το πρώτο βασικό θέμα είναι ότι, δυστυχώς, ένα μεγάλο μέρος του Ελληνισμού της Αλβανίας έχει μετακινηθεί προς την Ελλάδα. Αυτό είναι δεδομένο. Άλλα αυτό, λίγο-πολύ είναι το αποτέλεσμα μιας ιστορικής πραγματικότητας, την οποία δε θα μπορούσαμε να αποφύγουμε από τη σπιγμή που καταρρέει το σοσιαλιστικό καθεστώς στην Αλβανία, από τη σπιγμή δηλαδή που δημιουργούνται για τον Ελληνισμό της Αλβανίας δυνατότητες επιβίωσης και παραμονής σε μια χώρα, η οποία ασυγκρίτως είναι ανώτερη από το επίπεδο της Αλβανίας, στη σημερινή της κατάσταση. Είναι, δηλαδή, ένα από τα μεγάλα πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα αυτή η μετακίνηση και δεν οφείλεται ούτε στην πολιτική του Π.Α.Σ.Ο.Κ., ούτε σε οποιαδήποτε κομματική πολιτική. Οφείλεται σε μια νομοτελειακή, εάν θέλετε, κατάσταση, στο γεγονός δηλαδή ότι αναμφίβολα πληθυσμοί οι οποίοι πένονται ή υστερούν στον τόπο που βρίσκονται, επιδιώκουν να αναζητήσουν την τύχη τους αλλού. Και δεν είναι μόνο ο Ελληνισμός της Αλβανίας εκείνος ο οποίος μετακινείται από την Αλβανία στην Ελλάδα. Είναι και ένα μεγάλο μέρος του Αλβανικού πληθυσμού, των γηγενών Αλβανών, οι οποίοι στη διάρκεια αυτής της πενταετίας έχουν μετακινηθεί σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα. Είναι δηλαδή η αναζήτηση της καλύτερης τύχης το πρόβλημα. Και για να μπορέσει κανείς ν' απαντήσει με τρόπο αποτελεσματικό σ' αυτό το μεγάλο κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα, θα πρέπει να δώσει ριζικές λύσεις και όχι απλά μόνο μια προσπάθεια συγκυριακής κάλυψης των ζητημάτων που γεννιούνται.

Τι εννοώ ριζικές λύσεις; Εδώ μπαίνουμε στο μεγάλο ζήτημα της ανάγκης να αναπτυχθεί από τη μεριά της Ελλάδος μια σύγχρονη Βαλκανική πολιτική η οποία να επιδιώξει τουλάχιστον για τα όμορα, τα γειτονικά κράτη, τη δυνατότητα να αναπτυχθούν στα επόμενα χρόνια σε τέτοιο βαθμό και σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να επιτευχθούν πάραλληλα μια σειρά από θετικά αποτελέσματα. Τόσο δηλαδή το αποτέλεσμα της επικράτησης της ειρήνης και της ασφάλειας στις περιοχές αυτές, πράγμα το οποίο ακόμα είναι εξαιρετικά ευαίσθητο, εύθραυστο και κινητικό, όσο και το πρόβλημα της οικονομικής ανάπτυξης ως προϋπόθεση βελτίωσης των καταστάσεων που ισχύουν στο εσωτερικό των χωρών αυτών, αλλά και ως προϋπόθεση να αναπτυχθούν με την Ελλάδα οι υγείες οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις, οι οποίες μόνο έτοι -και το τονίζω αυτό- θα μπορέσουν να ξεπεράσουν τη συγκυριακότητα των σχέσεων που σήμερα αναπτύσσονται στη Βαλκανική και στις σχέσεις της Ελλάδας με τις γειτονικές της χώρες.

Και η Κυβέρνηση το έχει αντιληφθεί και έχει επιστρατεύσει μία σειρά από ανθρώπους και μια σειρά από σκέψεις, οι οποίες κατατείνουν, όλες, σε έναν κοινό παρανομαστή. Εάν θέλουμε μία διαφορετική Βαλκανική, θέλουμε πρώτα απ' όλα μια Βαλκανική θεσμών και δημοκρατίας. Θέλουμε, δηλαδή με άλλα λόγια, μια πολιτική και πολιτειακή υποδομή, η οποία να επιτρέψει την ανάπτυξη όλων των άλλων σχέσεων οι οποίες και στο εσωτερικό και στο διεθνές πεδίο είναι απαραίτητες. Εάν δεν υπάρξει δημοκρατία, εάν δεν υπάρξει η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εάν δεν υπάρξουν κανόνες του παιχνιδιού, η δυνατότητα μονίμων, καλά ριζωμένων διεθνών σχέσεων των

χωρών αυτών με οποιαδήποτε χώρα του κόσμου, θα παραπάιουν σταθερά στο επίπεδο συγκυριακών διασυνδέσεων.

'Αρα, πρώτοι μέλημα της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να βοηθήσει -και θα βοηθήσει και καταστρώνεται πρόγραμμα σ' αυτήν την κατεύθυνση- στην εγκαθίδρυση θεσμών, στην εγκαθίδρυση των βασικών θεμελιακών προϋποθέσεων για την επικράτηση της δημοκρατίας.

Δεύτερο στοιχείο, η οικονομική ανάπτυξη, βεβαίως, και η κοινωνική αντίστοιχη της. Και εδώ ορισμένα πράγματα μπορούν να γίνουν. Δεν μπορούν να γίνουν τόσα όσα στο πρώτο σκέλος από τη μεριά της Ελλάδας. Γνωρίζετε πολύ καλά, καλύτερα από μένα, ότι η Ελλάδα αυτήν τη σπιγμή δε διαθέτει τα οικονομικά και τεχνικά εκείνα μέσα, τα οποία θα βελτίωναν σημαντικά την κατάσταση των Βαλκανικών κρατών. Εξ αλλού και άλλα κράτη του κόσμου έχουν παρεισφρύσει μέσα σ' αυτήν την περιοχή και επιδιώκουν κι εκείνα να βοηθήσουν, με τον τρόπο τους, για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Παρ' όλα αυτά, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα παραμένει μια μικρή δύναμη, η οποία, όμως, συνδέεται με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά αποκτά ένα ειδικό βάρος, παρ' όλα αυτά, πιστεύω, ότι είναι δυνατόν να αναπτυχθεί και σ' αυτή την κατεύθυνση μια σταθερή πολιτική.

Και σ' αυτό το στάδιο βρισκόμαστε, δηλαδή στο στάδιο ενός προγραμματισμού, μιας συνολικής βαλκανικής πολιτικής στα θέματα θεσμών, οικονομίας και κοινωνίας.

'Ερχομαι τώρα σε ειδικότερα ζητήματα, τα οποία λίγο πολύ αποτελούν και το κέντρο της συγκεκριμένης επερώτησης.

Πρώτα απ' όλα η επερώτηση ξεκινά από μία διαπίστωση, ότι στις δημοτικές εκλογές που προηγήθηκαν στην Αλβανία, δεν έχουμε καμία απολύτως επιτυχία ή αν θέλετε το Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν έχει καμία επιτυχία, διότι δεν εξέλεξε κανένα.

Πρώτα απ' όλα, το μείζον ζήτημα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι το πόσο απέτυχαν ή επέτυχαν οι Έλληνες οι οποίοι πολιτεύτηκαν σ' αυτή την περίπτωση. Αυτό μας αφορά και νομίζω και η σύνδεση που έγινε στην επερώτηση με το πρόβλημα της επιτυχίας ή της αποτυχίας του Κόμματος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι συνυφασμένο με το ύπατο πρόβλημα: Υπήρχε Ελληνισμός ο οποίος εξελέγη; Υπήρχε δυνατότητα να εκπροσωπηθεί ο Ελληνισμός της Αλβανίας σ' αυτές τις συγκεκριμένες τοπικές εκλογές; Η απάντηση είναι: Ναι. Η απάντηση δεν είναι τόσο απαισιόδοξη όσο δείχνει το σκεπτικό της συγκεκριμένης επερώτησης.

'Έχω εδώ τα στοιχεία. Έχουμε από πλευράς εκλογής Νομαρχών στο Αργυρόκαστρο τον Ιωάννη Ντάκο, της Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στους Αγίους Σαράντα, τον Θωμά Παπαγκίκια, ο οποίος εξελέγη στο Δημοκρατικό Κόμμα, Έλληνα. Δεν έχει σημασία αν εξελέγη σε διαφορετικό Κόμμα, εξ αλλού...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Στο δεύτερο γύρο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υφυπ. Εξωτερικών): Εξελέγη.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Ως αντινομάρχης στους Αγίους Σαράντα, εξελέγη ο κ. Κωνσταντίνος Μπάρκας με την Ένωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ως επάρχους, στην επαρχία Πλωγωνίου, έχουμε τον κ. Οικονόμου, της Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ενώ στην επαρχία Μεσοποτάμου τον κ. Μποζιώνη, Ανεξάρτητο.

Τέλος, από πλευράς δημάρχων, στη Χειμάρα εξελέγη ο κ. Ανέστης Δημογιάννης, που ανήκε στο Δημοκρατικό Κόμμα.

Παρατηρούμε, από τον κατάλογο που σας ανέγγιωσα, ότι υπάρχει μία διάχυση του Ελληνισμού σε άλλους χώρους, πλην του Κόμματος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κάτι που είναι πολύ σοβαρό κοινωνικό φαινόμενο και αξίζει να το μελετήσουμε, αλλά που καταδεικνύει ότι σε αυτές τις εκλογές άρχισε να διαμορφώνεται μια διαφορετική προσέγγιση του ελληνικού εκλογικού σώματος, -διότι οι άνθρωποι αυτοί εξελέγησαν, με κατ' εξοχήν ελληνικές ψήφους- προς άλλα κόμματα, για λόγους διαφορετικούς. Ερευνητέο είναι, γιατί συνέβη αυτό.

'Ερχομαι σε ορισμένα στατιστικά στοιχεία, σε σχέση με τις εκλογές, τα οποία μπορούν να μας βοηθήσουν. Επιστρέφω σε στατιστικά στοιχεία, που αφορούν το Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχουμε τρία συγκριτικά στοιχεία, για να μπορέσουμε να τα αντιμετωπίσουμε.

Το πρώτο είναι, οι βουλευτικές εκλογές του 1992, στις οποίες έχουμε 2,9% υπέρ του Κόμματος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο εκλέγει δύο Βουλευτές. Στις εκλογές του 1996 το αποτέλεσμα είναι εντυπωσιακά διαφορετικό. Φθάνουμε στο 4,04% του εκλογικού σώματος και μιλάω για το συγκεκριμένο κόμμα που εκλέγει τρεις Βουλευτές. Στις δημοτικές εκλογές έχουμε 2,50%, δηλαδή μία μείωση, σε σχέση με τις βουλευτικές εκλογές, η οποία κατανέμεται στο 2,45% για αυτούς που εκλέγουν τους δημάρχους και αποτελούν τα δημοτικά συμβούλια και 2,39% για τους νομαρχιακούς συμβούλους.

Από αυτήν τη στατιστική αντιμετώπιση διαπιστώνουμε ότι στην περίοδο υπό κατηγορία, περίοδο στην οποία βρίσκεται στην κυβέρνηση το Π.Α.Σ.Ο.Κ. και αποδίδεται στο Π.Α.Σ.Ο.Κ. η μείωση του συγκεκριμένου ποσοστού, έχουμε βουλευτικές εκλογές με 4,04%, άρα μιά άνοδο, σε σχέση με τις εκλογές του 1992, της τάξης του 1% και κάτι και έχουμε μία πτώση στις δημοτικές εκλογές. Το αποδεχόμαστε. Άλλα δύο παρατηρήσεις, που μπορούν να δικαιολογήσουν αυτήν τη διαφοροποίηση.

Πρώτον, είναι διαφορετικός ο χαρακτήρας των εκλογών. Νομίζω ότι ο Πρόεδρός σας θεωρήσε ότι οι δημοτικές εκλογές είναι μεγαλύτερης βαρύτητας από τις βουλευτικές εκλογές. Αυτό μπορεί να είναι αλήθεια. Μπορεί, τελικά, ακριβώς επειδή ο Ελληνισμός στρίζεται σε μεγάλο ποσοστό στη μικρή κλειστή κοινωνία στην οποία ζει, να είναι πολυτυπότερος ο παράγοντας ο τοπικός, παρά ο βουλευτικός. Μπορεί. Είναι υπόθεση εργασίας. Αυτό δεν είναι αποδειγμένο από την ίδια την αντίληψη και τη σύλληψη του Ελληνισμού της Αλβανίας. Δηλαδή, αν ένα κριτήριο με τη σοβαρότητα των εκλογών είναι ο αθρώ της συμμετοχής, τότε αυτό το αθρώ πάσχει από το γεγονός ότι ο Ελληνισμός, στη φάση των βουλευτικών έσπευσε να ψηφίσει, ενώ στη φάση των νομαρχιακών και τοπικών εκλογών, δεν έσπευσε να ψηφίσει.

Από τα στοιχεία που έχουμε αυτήν τη στιγμή, στην περίπτωση των εκλογών, που είναι τοπικές, οι Έλληνες Αλβανοί, οι οποίοι έφυγαν από την Ελλάδα, μετακινούμενοι προς το εκλογικό τους κέντρο, είναι σαφώς λιγότεροι σε αριθμό. Και δεν υπήρξε καμία διαφοροποίηση, ως προς τη συμπεριφορά της Ελληνικής Κυβέρνησης, ανάμεσα στην πρώτη περίοδο και στη δεύτερη, ώστε να πει κανείς ότι, επιδείξαμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις βουλευτικές και το εξαφανίσαμε ή το μειώσαμε στις τοπικές εκλογές. 'Όχι. Το ενδιαφέρον, που επεδείχθη, με διακριτικότητα, πάντα από την Ελληνική Κυβέρνηση, τόσο στις βουλευτικές όσο και στις τοπικές εκλογές, ήταν το ίδιο.

Και ο βαθμός κινητοποίησης ο οποίος υπήρξε στην περίοδο αυτή -μιλάμε για την ίδια χρονιά- ήταν ακριβώς ο αυτός. Και μάλιστα μπορώ να πω ότι ακριβώς επειδή βρισκόμαστε σε μια περίοδο βελτίωσης των σχέσεων με την Αλβανία -και το γνωρίζετε πολύ καλά αυτό- αναμφίβολα υπήρχαμε εξαιρετικά προσεκτικοί τόσο στις βουλευτικές όσο και στις τοπικές εκλογές στο θέμα του πώς θα βοηθηθεί το Ελληνικό στοιχείο να ψηφίσει ελεύθερα.

'Ένα δεύτερο στοιχείο το οποίο υπαινίχθηκα λίγο πριν, κατά τη διάρκεια μιας άλλης σειράς αναλυτικής μου προσέγγισης, είναι η ένταση που παρουσιάζεται στις διαρροές προς τα μεγάλα κόμματα. Δηλαδή, αν υπάρχει ένα δίδαγμα πρόσθετο στα όσα ήδη ελέχθησαν είναι ότι αρχίζει βαθιμαία μια μετακίνηση των προτιμήσεων του εκλογικού σώματος από το ένα και μοναδικό κόμμα, το οποίο ήταν η παλαιά προτίμηση του Ελληνισμού - αναφέρομα στο κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων- σε κόμματα περισσότερα του ενός. Και νομίζω ότι αυτό είναι εύλογο και πάλι.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική 'Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ)

Δηλαδή, δε βλέπω κάτι το παράδοξο στο γεγονός, ότι ενισχύονται

κόμματα τα οποία δείχνουν ότι αποκτούν μεγαλύτερη ισχύ μέσα στο Κοινοβούλιο άρα, σε τελευταία ανάλυση μπορούν να προστατεύσουν με μεγαλύτερη πειστικότητα, και ίσως και υποστήριξη, ορισμένα αιτήματα ανθρώπων, οι οποίοι ασφαλώς μένουν στον τόπο τους και θέλουν ακριβώς να έχουν αυτού του είδους τη βοήθεια.

'Ερχομαι στο αιμέσως επόμενο βήμα το οποίο εθίγη στη συγκεκριμένη συζήτηση, αλλά και παρουσιάζεται μέσα στο κείμενο της επερώτησης.

Μιλούμε για τη συρρίκνωση του Ελληνισμού και την απραξία της Ελληνικής Κυβέρνησης απέναντι σ' αυτήν τη διαφανόμενη μείωση του αριθμού των Ελλήνων. Το ότι υπάρχει η μετακίνηση το έχω παραδεχθεί, αλλά το έχω εντάξει στη φυσική νομοτέλεια της αναζήτησης μιας άλλης ζωής, το όραμα, ανεξάρτητα αν επιτυγχάνεται το όραμα αυτού κάθε φορά. 'Όμως, η ελληνική πολιτική είναι σταθερά προστλωμένη στο να διατηρήσει τον Ελληνισμό, χωρίς φυσικά καταστατικά μέτρα τα οποία απάδουν σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα, η οποία εν πάσῃ περιπτώσει παραδέχεται την ελεύθερη μετακίνηση και εγκατάσταση των ανθρώπων. Υπάρχει, λοιπόν, μια πολιτική η οποία επιδιώκει να συγκρατήσει στο εσωτερικό της Αλβανίας τον Ελληνισμό. Πώς γίνεται αυτό; Υπάρχει μια σειρά βεβαίως από προσπάθειες οι οποίες καταβάλλονται.

Θα αναφερθώ πρώτα απ' όλα σε ορισμένα πολύ απτά μέτρα τα οποία έχουν ληφθεί και τα οποία είναι δεδομένα και υπαρκτά, όχι προγραμματιζόμενα. Είναι πρώτα απ' όλα η δαπάνη του Εθνικού Ιδρύματος Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλινοστούντων Ομογενών Ελλήνων. Από το 1991 έως το 1995 υπήρξε μια έξοδος από τον ελληνικό χώρο 4 δισεκατομμυρίων δραχμών προς τις περιοχές της Αλβανίας οι οποίες έχουν Ελληνισμό, με το σκοπό βεβαίως πι: Να δημιουργηθούν έργα υποδομής τα οποία θα επιτρέψουν και θα καταστήσουν θελκτική την παρουσία του Ελληνισμού στις περιοχές εκείνες. Διότι βασική μας αρχή είναι η δημιουργία εκείνων των υποδομών που θα αποτρέψει τη διάθεση των πληθυσμών να μετακινηθούν. Να βρουν δηλαδή σιγά-σιγά στον τόπο που βρίσκονται όλες εκείνες τις απαραίτητες υποδομές που θα τις αναζητούσαν κάπου αλλού. Το 1996 μόνο -και αιτού είναι πολύ χαρακτηριστικό- δαπανώνται 2 δισ. δραχμές. Παράλληλα σε έργα υποδομής και σε εργασίες Ελλάδας και Αλβανίας, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέσα στο πρόγραμμα PHARE INTERREG έχουν αρχίσει έργα τα οποία περιλαμβάνουν το άνοιγμα των διόδων της Σαγιάδας, της Μέρτζιανης και των Δρυμάδων, το δρόμο Ιωαννίνων-Αργυροκάστρου-Τιράνων που ήταν ένας σύγχρονος αυτοκινητόδρομος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Που είναι αυτά;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (ΥΦΥΠ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ): Επίσης, αυτήν τη στιγμή υπάρχει μια πολύ συγκεκριμένη πολιτική για βίζες πενταετούς διάρκειας -αυτό το αναφέρω γιατί νομίζω ειπώθηκε από τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας, ότι δεν υπήρχε πολιτική βίζας- και η οποία είναι απάντηση στο πάγιο αίτημα της "Ομονοίας" για το θέμα της βίζας και η οποία άρχισε να λειτουργεί αποτελεσματικά από τον Ιούνιο του 1995. Απέναντι σε μια πολιτική η οποία επέτρέπει στο παρελθόν ουσιαστικά τη λαθραία διακίνηση των πληθυσμών και σε τελευταία ανάλυση τη δημιουργία μιας ανασφάλειας ως προς την τύχη του ανθρώπου ο οποίος θα έμπαινε στο ελληνικό έδαφος χωρίς να ξέρει αν βγαίνοντας μπορεί ποτέ να ξαναμπεί, αρχίζει να καθιερώνεται μια καινούρια αντίληψη πραγμάτων, η οποία στηρίζεται σε μια βίζα πολλών ετών και φυσικά πολλαπλών ταξιδίων, τα οποία επιτρέπουν μια τελείως διαφορετική αντίληψη των πραγμάτων.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο χρόνος δεν επιτρέπει μια πραγματικά ενδελεχή προσέγγιση των επιμέρους μεγεθών, αναφορικά με τις δραστηριότητες του Ιδρύματος της βοήθειας προς τον αλβανικό ελληνικό πληθυσμό, θα καταχωρίσουμε στα Πρακτικά μια σειρά από στοιχεία τα οποία θα βοηθήσουν και τους ανθρώπους οι οποίοι αυτήν τη στιγμή έχουν συγκεκριμένα προβλήματα γύρω από την ακριβή πολιτική την οποία ακολουθούμε.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Χ. Ροζάκης καταθέτει στα Πρακτικά τα προαναφερθέντα στοιχεία, τα οποία έχουν ως εξής:

"ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΙΥΑΑΠΟΕ ΣΕ ΑΛΒΑΝΙΑ"

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (Πίνακες 1, 2 και 3)

1. Ολοκληρωθέντα:	284.640.842 δρχ.
2. Σε εξέλιξη:	275.856.000 δρχ.
Σύνολο:	560.496.842 δρχ.
3. Σε αναμονή απαντήσεως:	797.620.000 δρχ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Πίνακας 4 και 5)

1. Ολοκληρωθέντες δραστηριότητες:	220.363.536 δρχ.
2. Δραστηριότητες σε εξέλιξη:	19.930.366 δρχ.
3. Διαπανεπιστηματική συνεργασία :	15.000.000 δρχ.

Σύνολο: 255.293.902 δρχ.

ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (Πίνακες 6, 7 και 8)

1. Στήριξη επαγγελμάτων:	28.508.251 δρχ.
2. Δάνεια/Υλικά προς διάθεση :	29.479.768 δρχ.
3. Οχήματα:	2.640.000 δρχ.

Σύνολο : 60.628.019 δρχ.

ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (Πίνακας 9)

1. Διάθεση σπόρων/λιπασμάτων/φαρμάκων:	26.101.000 δρχ.
2. Κτηνιατρικά φάρμακα:	2.996.400 δρχ.
3. Διάθεση σπόρων (σε εξέλιξη):	210.000.000 δρχ.

Σύνολο: 239.097.400 δρχ.

ΕΚΔΟΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ (Πίνακας 10)

Εφημερίδες "Φωνή Ομόνοιας" και Λαϊκό Βήμα": 4.881.000 δρχ.
ΔΙΑΦΟΡΑ (Πίνακας 11)

1. Τρακτέρ, μετασχ/στές, ιματισμός κ.λπ. :	26.316.716 δρχ.
2. Είδη σε διαδικασία προώθησης:	2.610.000 δρχ.
Σύνολο:	28.926.716 δρχ.

δρχ.

ΝΟΣΟΚΟΜΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ (Πίνακας 12)

1. Παραδόσεις:	7.605.285 δρχ.
2. Υπό παράδοση :	15.613.655 δρχ.

Σύνολο: 23.218.940 δρχ.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΟΥΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 1996 : 1.172.542.819 δρχ.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ : 812.620.000 δρχ."

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Τους Βουλευτές λέτε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηλ. Εξωτερικών): 'Όχι, όχι μόνο τους Βουλευτές. Οποιονδήποτε αυτήν τη στιγμή αμφισβητεί την οποιοδήποτε θεωρητική εξέλιξη η οποία έχει επελθεί στο χώρο των σχέσεων μας με την Αλβανία και ειδικότερα στην προσπάθειά μας να βοηθήσουμε το ελληνικό στοιχείο.

Σ' αυτό το σημείο ήθελα να πω για το ζήτημα της βελτίωσης των πολιτικών σχέσεων. Μπορεί ενδεχομένως ορισμένοι από τους κυρίους Βουλευτές να αμφισβητούν τη σκοπιμότητα αυτής της βελτίωσης, να θεωρούν δηλαδή ότι παραχώρησαν περισσότερα απ' ότι κέρδισαν. Είναι πιθανόν να υπάρχει μια τέτοια άποψη. Η δική μας, όμως, θέση είναι, ότι εάν δεν βελτιωθεί συνολικά το κλίμα των Ελληνοαλβανικών σχέσεων, η δυνατότητα που υπάρχει στο να αντλήσει απ' αυτήν τη βελτίωση ορισμένα οφέλη ο Ελληνισμός που παραμένει εκεί, μικράνει αντί να μεγαλώνει. Η προσωπική μου άποψη -και νομίζω και η άποψη της Κυβέρνησης- είναι, ότι βελτιωμένες θέσεις προς την κατεύθυνση αυτή οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια και στη δυνατότητα να βελτιωθούν οι θέσεις του Ελληνισμού. Ιδιαίτερα, αν λάβετε υπόψη σας ότι η Ελλάδα δεν είναι μια οποιαδήποτε χώρα, είναι μια θελκτική χώρα, η οποία ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η μόνη στην περιοχή η οποία πραγματικά διασυνδέεται με την Αλβανία από πλευράς γεωγραφικής -και η Ιταλία αν και χώρα

γειτονική, παρόλα αυτά παραμένει απομακρυσμένη σε σχέση με την Ελλάδα- και ως εκ τούτου, αυτή η πολιτική βελτίωση δεν ηχεί στα αυτά των Αλβανών απλά και μόνο ως μια βελτίωση σχέσεων δύο ομόρους κρατών. Ήχει και ως ένα δέλεαρ μιας περαιτέρω βελτίωσης των σχέσεων της Αλβανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και αυτό πρέπει να το καλλιεργήσουμε και να το υποστηρίξουμε.

Έρχομαι σε ένα άλλο σημείο το οποίο δεν αναφέρεται άμεσα στην επερώτηση, αλλά ακούστηκε επανειλημμένα και νομίζω και από τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας. Είναι το θέμα το εκταπιδευτικό.

Στο θέμα το εκπαίδευτικό η αλβανική κυβέρνηση ανακοίνωσε στις 5.8.96 την ίδρυση ελληνικών τάξεων στο Αργυρόκαστρο, στο Δέλβινο και στους Αγίους Σαράντα.

Με την απόφαση αυτή, για πρώτη φορά, ύστερα από πενήντα χρόνια, διευρύνεται ουσιαστικά το εκπαίδευτικό δικαίωμα της μειονότητας και συμπεριλαμβάνονται στη μέχρι τώρα καθορισμένη μειονοτική περιοχή οι τρεις μεγάλες πόλεις που μας εφοριύν άμεσα.

Βεβαίως, την απόφαση αυτήν την χαιρέτησε τόσο η Ελληνική Κυβέρνηση, αλλά και η "Ομόνοια", όπως και άλλα στελέχη της μειονότητας. Με την απόφαση αυτή η αλβανική κυβέρνηση, υλοποιεί τα υποσχημένα κατά την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας στα Τίρανα.

Το τονίζω και αυτό γιατί, φυσικά, αναφέρθηκε από κύριο Βουλευτή ότι δεν υπήρξε κανένα αποτέλεσμα από την επίσκεψη του Στεφανόπουλου.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Εννοείτε την προεκλογική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ, μη διακόπτετε κύριε συνάδελφε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηλ. Εξωτερικών): Ήταν ένα πάγιο αίτημα της ελληνικής πλευράς μετά την επίσκεψη του Προέδρου και έλυνε ένα σημαντικό εμπόδιο στην εξέλιξη των διεθνών σχέσεων.

Ηδη λειτουργούν αυτήν τη στιγμή τρεις τάξεις. Η πρώτη τάξη στην πόλη του Αργυροκάστρου άρχισε να λειτουργεί στις 16 Σεπτεμβρίου με τράντα ένα μαθητές. Η πρώτη τάξη στην πόλη των Αγίων Σαράντα λειτούργησε στις 16 Σεπτεμβρίου με είκοσι εννέα μαθητές και η πρώτη τάξη στην πόλη του Δέλβινου στις 28 Σεπτεμβρίου με είκοσι μαθητές. Είναι δηλαδή αυτήν τη στιγμή τρεις σχολικές μονάδες, οι οποίες με τικανοποιητικό αριθμό μαθητών αρχίζουν τη ζωή τους.

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι Βουλευτές, ότι απέναντι στην πλήρη αντιπαρέξια μιας οποιασδήποτε εκπαίδευτικής πολιτικής, το βήμα το οποίο έχει επιτελεσθεί πρέπει να θεωρηθεί σημαντικό.

Πρέπει δε, να προσθέσουμε ότι η αλβανική κυβέρνηση αποφάσισε προσφάτως τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και κατά το δεύτερο έτος των μεσαίων σχολείων Δερβιτσάνης, Βουλιαράπι, Λιβαδιάς και Αλίκου. Έχουμε, δηλαδή, μία ακόμα περαιτέρω εξέλιξη την οποία η Ελληνική Κυβέρνηση κρίνει τικανοποιητική.

Θα ήθελα προτού τελειώσω να αναφερθώ λίγο και στο ζήτημα της Εκκλησίας που με πολύ μεγάλη προσοχή πρέπει να το προσεγγίσουμε.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία αυτήν τη στιγμή επιτελεί ένα μείζον έργο. Βρίσκεται υπό την καθοδήγηση ενός ιεράρχου...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Η Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη της Αλβανίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηλ. Εξωτερικών): ... ο οποίος είναι γενικώς αναγνωρισμένος.

Νομίζω, ότι θα πρέπει να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού αυτήν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Και η Ελληνική Κυβέρνηση με πολύ σεβασμό για το έργο του ιεράρχου, παρακολουθεί εκ τους αύγενγυς τις εξελίξεις αυτές.

Φυσικά, θα μου επιτρέψετε στο σημείο αυτό να μην είμαι περισσότερο αναλυτικός, εφ' όσον βεβαίως βρισκόμαστε σε μία περίοδο όπου αναμφίβολα η Ορθόδοξη Εκκλησία καταβάλλει μία μεγάλη προσπάθεια και έχει ήδη πετύχει πάρα πολλά αποτελέσματα, όχι μόνο για να ικανοποιήσει το πλήρωμα, να ικανοποιήσει την εκκλησιαστική σκοτειά, αλλά και να επιτύχει ένα πολύ σημαντικό κοινωνικό και πολιτιστικό έργο στην Αλβανία υπέρ των Ορθόδοξων Αλβανών.

Νομίζω ότι αυτά ήταν τα πράγματα τα οποία θα ήθελα να θέσω στη Βουλή. Είμαι ανοικτός, βεβαίως, σε οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση.

Εκείνο που πραγματικά αποτελεί το καίριο ερώτημα και με το οποίο καταλήγω, είναι το ερώτημα: Θέλουμε τον Ελληνισμό της Αλβανίας να βρίσκεται στη χώρα του; Είναι αναμφίβολο ότι τον θέλουμε πίσω και ότι η κάθε πολιτική η οποία αναπτύσσεται, πρωτίστως πρέπει να κατευθύνεται στην ικανοποίηση αυτής της απάντησης. Όχι, δηλαδή, να ικανοποιεί ενδεχομένως ορισμένες συγκυριακές δυνατότητες του Ελληνισμού, να βρίσκεται ανέτος μέσα στο ελληνικό έδαφος. Σεβόμαστε τον Ελληνισμό, ο οποίος μοχθεί και εργάζεται στο ελληνικό έδαφος. Άλλα, παράλληλα, η κυρίως πολιτική μας κατατείνει στη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων που θα οδηγήσει τον Ελληνισμό εκουσίως να επιστρέψει στον τόπο καταγωγής του, όχι μόνο γιατί είναι η πατρίδα του εκεί, όχι μόνο γιατί αισθάνεται ότι είναι ριζωμένος με το χώρα αυτό, αλλά γιατί μόνο τότε ο Ελληνισμός ο οποίος υπάρχει, θα διατηρηθεί και θα μπορέσει να προκόψει και να προχωρήσει μαζί με τους υπόλοιπους Αλβανούς, για τους οποίους και εμείς ευχόμαστε τις μεγαλύτερες δυνατές επιτυχίες.

Σας ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ. Κ. ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Πρόεδρε, ζητήσατε το λόγο. Στις επερωτήσεις, όμως, τηρείται κάποια σειρά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ. Κ.ΚΙ.): Το ξέρω κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας και Γιαννάκου έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΕΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε συνάδελφε, ευθύς αμέσως θα πω πως ασφαλώς και η πρόθεση της Νέας Δημοκρατίας και των επερωτώντων, δεν είναι να θέσουν εν αμφιβόλω το γεγονός ότι οι καλές ελληνοαλβανικές σχέσεις, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λειτουργήσουν υπέρ της ελληνικής μειονότητας στη Βόρειο Ήπειρο και στην Αλβανία γενικότερα. Δεν τίθεται δηλαδή θέμα, όποτε πρόκειται να τεθεί, ότι είναι δυνατόν να θέσουμε ιδεολογικό ζήτημα περί κακών σχέσεων με την Αλβανία για να ενισχυθεί η ελληνική μειονότητα, οι Βορειοπειρώτες.

Επομένως, οι προθέσεις είναι ίδιες. Το ζήτημα είναι πώς υπηρετούνταν αυτές οι καλές σχέσεις, αν δηλαδή μπορούμε να τις υπηρετήσουμε καλύτερα, επ' αφελεία της μειονότητας και αν αυτό μπορεί να γίνει επ' αφελεία γενικότερα και του αλβανικού, αλλά και του Ελληνικού Λαού εδώ στην Ελλάδα.

Πρέπει να πούμε και να επαναλάβουμε ότι η Ελλάδα πιστεύει στην ειρήνη και στην ασφάλεια στην περιοχή, κύριε Υφυπουργέ. Η Νέα Δημοκρατία μάλιστα ειδικότερα, έχει υποβάλει πολύ συγκεκριμένες προτάσεις για το πώς θα έπρεπε να γίνει ο χειρισμός αυτής της υπόθεσης για την ειρήνη και την ασφάλεια στα Βαλκάνια, για το πι σημαίνει αναγνώριση των διεθνών συμφωνιών, των συμφωνιών του Ελσίνκι κ.ο.κ.

Επομένως, αν εξασφαλισθεί μια τέτοια υπόθεση στα Βαλκάνια - ειρήνη, ανάπτυξη, συνεργασία- και φυσικά οικονομική και κοινωνική πρόοδος και των χωρών αυτών και υπάρχει ένα σύστημα ελεύθερης διακίνησης, τότε υπηρετείται πολύ καλύτερα αυτή η υπόθεση. Όμως, μέχρις ότου επιτευχθεί αυτό, μέχρις ότου δηλαδή οι ρυθμοί εκδημοκρατισμού ουσία επιτευχθούν, μπορεί να έχει χαθεί αυτή η υπόθεση, η οποία σε τελευταία ανάλυση δε χρειάζεται πάρα πολλά πράγματα -ισώς χρειάζεται περισσότερα χρήματα από όσα έχουμε προϋπολογίσει- για να υπηρετηθεί.

Το ερώτημα, κύριε Υφυπουργέ, είναι το εξής: Υπάρχει συντονισμός μεταξύ κυβερνητικών και μη κυβερνητικών δραστηριοτήτων για την υπόθεση αυτή; Αφού ο τελικός στόχος, όπως δεχθήκατε, είναι να μπορούν οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου, να γυρίσουν στις πατρογονικές τους εστίες, αλλά ταυτόχρονα να έχουν τη δυνατότητα να εργάζονται στην Ελλάδα, υπάρχει κεντρικός συντονισμός που δίνει αυτήν τη δυνατότητα και διευκολύνει αυτήν την υπόθεση, δημιουργώντας προϋποθέσεις για την ελεύθερη διακίνηση;

Μιλήσατε για τη βίζα. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι βίζες

πενταετούς διάρκειας είναι μία θετική κίνηση. Όμως, κύριε Υφυπουργέ, δε χρειάζεται να τονίσω εγώ εδώ στη Βουλή, τι γίνεται πραγματικά με τις βίζες, όχι μόνο πενταετούς διάρκειας, αλλά και με τις απλές.

Είναι αποφασισμένο το Υπουργείο Εξωτερικών να ξεκαθαρίσει αυτήν την υπόθεση, που κυκλοφορεί στις εφημερίδες, στα δημοσιογραφικά γραφεία και περνάει από το ένα αυτί στο άλλο μέσα στην ίδια τη Βουλή:

Τι σημαίνει σε κόστος η βίζα για τους Βορειοπειρώτες και αληθεύει αυτό που λέγεται, αν διατίθενται πολλά από τα χρήματα που κερδίζουν εδώ, για να έχουν την ευτυχία να πάνε και να έρθουν πίσω, να δουν τα παιδιά τους -που πιθανόν έχουν μείνει- τους γέροντες γονείς τους:

Η ελεύθερη διακίνηση, λοιπόν, δεν είναι μόνο η βίζα. Είναι και η πρακτική δυνατότητα να μπορεί να υλοποιηθεί η ελεύθερη διακίνηση.

Τι συμβαίνει, κύριε Υφυπουργέ, με τις ελληνικές τράπεζες που εγκαταστάθηκαν εκεί και τα δάνεια; Είναι αλήθεια ή όχι, πως έχουν παγώσει τα δάνεια προς προϋπάρχουσες επιχειρήσεις ή και επιχειρήσεις που πρόκειται να γίνουν μικρομεσαίες, μικτές ή μη; Αν αυτό είναι αλήθεια, πώς πρωθείται η οικονομική ανάπτυξη των συγκεκριμένων περιοχών; Πως αντιμετωπίζεται η ελεύθερη διασυνοριακή επικοινωνία, κύριε Υφυπουργέ, ουσία;

Δε θα σας ζητούσα να μας πείτε τι πρόκειται να γίνει στο μέλλον ή τι θα σχεδιάζατε ή πώς θα βλέπαμε αυτήν την υπόθεση ανάλογα με το πώς τη βλέπουν άλλες χώρες, π.χ. πώς βλέπει η Ουγγαρία αυτήν την υπόθεση, για μία μειονότητα χιλίων οκτακοσίων χιλιάδων ανθρώπων στη Ρουμανία. Γνωρίζουμε όλοι καλά ότι τα προβλήματα των μειονοτήτων πραγματικά υπήρχαν βόμβα στα θεμέλια της Ευρώπης. Άλλα υπήρχαν ακριβώς, διότι δεν υπηρετήθηκαν οι στόχοι της πραγματικής λειτουργίας της Δημοκρατίας υπέρ των μειονοτήτων και υπέρ του δικαιωμάτος τους για να διατηρούν εξίσου τις πολιτιστικές τους αρχές, τη γλώσσα, τη θρησκεία, και να ενσωματώνονται ολόπλευρα στην κοινωνία στην οποία ζουν.

Γιατί εγώ θα σας πω το αντίστροφο ακριβώς απ' αυτό που ισχυρίζονται μερικοί. Δηλαδή, ότι η μειονότητα και κάθε μειονότητα έχει δικαίωμα να διατηρεί όλα τα πολιτιστικά εκπαιδευτικά, εθνολογικά και θρησκευτικά στοιχεία. Έχει, όμως, εξ ίσου δικαίωμα να συμμετέχει ολόπλευρα στο πολιτικό σύστημα με τους ίδιους κανόνες και με τις ίδιες αρχές. Γ' αυτό πήραμε αφορμή από την υπόθεση των εκλογών. Συμμετέχει το ελληνικό στοιχείο επί ίσοις όροις στο πολιτικό σύστημα στην Αλβανία και πόση σημασία έχει αυτό για τη μακροπρόθεσμη παραμονή τους εκεί;

Είναι φανερό ότι δε συμμετέχει. Και βεβαίως θα δεχτώ την άποψη σας, ότι η ελληνική ευημερία είναι ο μεγάλος εχθρός μακροπρόθεσμα. Ίσως να είναι και ο μεγάλος φίλος. Ασφαλώς και είναι ελκυστική η Ελλάδα, ασφαλώς είμαστε οικονομικός παράδεισος σε σχέση με όσα λειτουργούν γύρω μας, αλλά τι προβλέπουμε να γίνει; Υπάρχει καμάτι χώρα στον κόσμο που με βάση αυτόν τον ισχυρισμό θα ήθελε να καλέσει τη μειονότητα να γυρίσει στην Ελλάδα και να μη γυρίσει στις πατρογονικές της εστίες; Όχι και δεν είναι το παρόντος να ερμηνεύσουμε γιατί.

Μακροπρόθεσμες πολιτικές, αλλά και καθημερινές απλές πολιτικές κοινωνικού χαρακτήρα θέλουν τους ανθρώπους να μπορούν να ζήσουν στον τόπο τους έστω και αν ανήκουν σε μία διεθνώς αναγνωρισμένη μειονότητα, την ελληνική μειονότητα της Αλβανίας. Και ασφαλώς όλοι γνωρίζουμε, τι μπορεί να φοβάται η αλβανική κυβερνηση, όχι μόνο η σημερινή αλλά και οι προηγούμενες. Παρά ταύτα έχουμε τη δυνατότητα, κύριε Υφυπουργέ, να στηρίξουμε και την ίδια την Αλβανία, υπό τον όρο η μειονότητα να αποτελεί προτεραιότητα στις σχέσεις μας. Αυτό το έχει ανάγκη η Αλβανία. Στη διεθνή πολιτική όλα είναι δούναι και λαβείν και συμφέροντα, ψυχρά συμφέροντα.

Εγώ δε θα το θέσω στη βάση κανενός συναισθηματισμού. Η Αλβανία μας έχει ανάγκη και μπορούμε να κάνουμε πολλά. Εμείς έχουμε ανάγκη να ευημερεί η δική μας μειονότητα εκεί,

να έχει δυνατότητα ελεύθερης διακίνησης, να μην αισθάνεται φόβο, να μπορεί να επανέλθει για να ψηφίσει, να ασκήσει το εκλογικό της δικαίωμα. Όλα αυτά μπορούν να επιτευχθούν μόνο με μια πολύ συγκεκριμένη στρατηγική πολιτική που δεν βλέπω να υπάρχει.

Υπάρχουν αποσπασματικές ενέργειες. Υπάρχουν καλές προθέσεις που δεν τις αμφισβητεί κανείς. Ούτε πιστεύω, ότι εσείς, κύριε Υφυπουργέ, θεωρείτε, πως όταν φθάσουμε να υπηρετήσουμε το στόχο της γενικότερης ασφάλειας και συνεργασίας στην περιοχή τότε αυτομάτως θα τακτοποιηθεί και το ζήτημα. Τότε μπορεί να μην υπάρχει καν ζήτημα.

Κατά συνέπεια συγκεκριμένη στρατηγική, συγκεκριμένος συντονισμός κυβερνητικών και μη φορέων, προσπάθεια ενεργοποίησης των Ελλήνων επιχειρηματιών έτσι όπως δεν το έχει κάνει σε άλλες περιπτώσεις η Ελλάδα. Το κάνουν, όμως, όλες οι χώρες γιατί πέρα από τα οικονομικά οφέλη υπάρχει πάντα και η εθνική σκοπιμότητα. Και δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι δεν υπάρχουν επιχειρηματίες που θέλουν να υπηρετήσουν αυτήν την εθνική, αλλά και συμφέρουσα βαλκανική σκοπιμότητα, γιατί δε θα την έβλεπα κάτω από μια εθνική αποκλειστική σκοπιά.

Τα ζητήματα λοιπόν είναι τρία: 'Όπως είπα το δικαίωμα, η ολόπλευρη συμμετοχή στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και θρησκευτική ζωή, σε όλα όσα συνιστούν έναν πολίτη της Αλβανίας που συμβαίνει να έχει ελληνική καταγωγή. Αυτό γι' αυτούς πρέπει να αποτελεί πλεονέκτημα και όχι συγκριτικό μειονέκτημα και για κείνη τη χώρα και γι' αυτή εδώ.

Δεύτερο ζήτημα είναι, πώς στηρίζουμε τις περιοχές. Δεν αρκεί μόνο η εκπαίδευση. Είναι καλό το βήμα με τα σχολεία. Αλλά τι σημαίνει αυτό και για τη μέση και για την ανώτερη εκπαίδευση;

Τρίτο ζήτημα είναι αυτό της θρησκείας. Παρά το ότι δε θίγεται στην επερώτηση είναι ζήτημα γενικότερης ελευθερίας. Ασφαλώς η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας έχει και πρέπει να έχει διευρυμένο ελληνικό και αλβανικό ακροατήριο. Αυτό αποτελεί έναν έμμεσο δεσμό με την Ελλάδα. Σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί παρέμβαση της Ελλάδος στα εσωτερικά της Αλβανίας. Ούτε και εμείς ζητάμε, κάνοντας την επερώτηση, να ψηφίζουν με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο οι Έλληνες της Αλβανίας. Ζητάμε απλώς να έχουν το ίδιο δικαίωμα, να ψηφίζουν ό, τι θέλουν και όπως θέλουν, αλλά να βλέπουμε όλο και περισσότερους Έλληνες, γιατί είναι σημαντικό στοιχείο και πολιτιστικά και εθνολογικά, να παίζουν ρόλο στη ζωή αυτής της Χώρας για την καλύτερη ανάπτυξη σχέσεων στα Βαλκάνια και μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Μήπως θα έπρεπε να μιλήσει ο κ. Σφυρίου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Σφυρίου έχει το δικαίωμα της επιλογής. Μπορεί να το ασκήσει κατά βούληση. Μπορεί να αποφασίσει και να μη μιλήσει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Θα ζητήσω να μιλήσω την ώρα που νοιμίζω ότι πρέπει να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Εν πάσῃ περιπτώσει υπάρχει μία γενική αρχή την οποία τηρούμε εδώ στη Βουλή. Υπάρχει κάποια σειρά, που ακολουθούμε.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Θα μιλήσω όταν θέλω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δε θα σας παρακαλέσω, κύριε Κόρακα. Βλέπω ότι είσθε γραμμένος για να μιλήσετε μ' αυτήν τη σειρά.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα χαίρομαι που ακούω σήμερα και τη Νέα Δημοκρατία και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. να συμφωνούν με την άποψη ότι επιτέλους οι συμπατριώτες μας Βορειοηπειρώτες πρέπει να μείνουν στον

τόπο τους.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ:....

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Φούσα, εγώ δε θα σας διακόψω. Σας βεβαιώνω γι' αυτό.

Πάντως, κύριε Πρόεδρε, αισθάνομαι την υποχρέωση να θυμίσω στους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας ότι την εποχή των μεγάλων αγκαλιών και των μεγάλων χειρονομιών προς τους συμπατριώτες μας Βορειοηπειρώτες για να έρθουν εδώ, παρέλειψαν να πάρουν στοιχειώδη μέτρα υποδοχής αυτών των ανθρώπων. Η έλλειψη αυτών των στοιχειωδών μέτρων υποδοχής αλλά και της διαμόρφωσης κατάλληλων συνθηκών για να μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι που ζήσουν αξιοπρεπώς εδώ, παρακολούθησε, κύριε Υπουργέ, επί σειρά ετών και την πλοιαρίκη πρακτική του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Και βεβαίως οι συμπατριώτες μας Βορειοηπειρώτες έρχονται με κάποιες βίζες πενταετούς διάρκειας, όπως μας είπατε και είναι θετικό ότι είναι μακρύς ο χρόνος ισχύος αυτών των αδειών. 'Ομως νομίζω ότι δε σας διαφεύγει, κύριε Υφυπουργέ, κάτω από ποιες απαράδεκτες συνθήκες ζουν αυτοί οι άνθρωποι στην Πατρίδα -και αναφέρομαι για την μητροπολιτική Ελλάδα- αναφάσιστοι, αντικείμενο εκμετάλλευσης του οποίουσδήποτε εργοδότη, να οδηγούνται στα δικαστήρια και να διατάσσεται η διοικητική τους απέλαση, να μην εφαρμόζεται ούτε καν η εγκύλιος του Υπουργού Εργασίας κ. Σκουλαρίκη -πρέπει να τιμήσω την εγκύλιο αυτής με την οποία ζητούσε από τις αρμόδιες υπηρεσίες να εξομοιωθούν οι Βορειοηπειρώτες με τους παλινοστούντες από την τέως Σοβιετική Ένωση συμπατριώτες μας στην Ελλάδα. Είναι υποδοχή αυτή και αντιμετώπιση των συμπατριώτων μας, για τους οποίους όλοι χάρκωνται δάκρυα και εκφωνούμε λόγους για την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων τους στην Αλβανία, όταν εμείς εδώ δεν μπορούμε να τους προστατεύουμε και να τους εξασφαλίσουμε στοιχειώδεις συνθήκες ανθρώπινης ζωής;

Απέφυγε η κα Κουτσίκου -και αντιλαμβάνομαι γιατί απέφυγε- να αναφερθεί στις βίζες. Εγώ δε θα αποφύγω τον πειρασμό και θα μιλήσω ευθέως. Ξέρετε, κύριε Υφυπουργέ, πόσο στοιχίζουν αυτές οι περίφημες βίζες στην Αλβανία: Από 200.000 έως 300.000 δραχμές. 'Ενας συνάδελφος συμπληρώνει λέγοντας ότι αυτήν τη στιγμή στοιχίζουν 400.000 δραχμές. Δεν είχα ακούσει αυτό το ποσό. Με ντροπή ακούω ότι έχει φθάσει και 400.000 δραχμές.

Τι μέτρα θα λάβετε προκειμένου να κατοχυρώσετε το αδιάβλητο στη διαδικασία χορήγησης της βίζας είτε αυτή είναι πενταετής είτε για μικρότερο χρονικό διάστημα;

Αυτά είναι τα ζητήματα τα οποία ενδιαφέρουν τους Βορειοηπειρώτες οι οποίοι -συμφωνώ μαζί σας- περνάνε πολλές φορές ξυπόλητοι τη Μουργκάνα για να έρθουν εδώ και εξασφαλίσουν ανθρώπινες συνθήκες ζωής, για να επιβιώσουν, με άλλα λόγια.

Πρέπει κατά συνέπεια να τους εξασφαλίσουμε τη δυνατότητα μίας αμφιδρομης επικοινωνίας με τη γενέτειρα τους, να βρίσκονται εδώ, να εργάζονται, προστατεύονται ούμως από το νόμο και όχι αντικείμενα εκμετάλλευσης του οποιουδήποτε τυχοδιώκτη, για να μπορούν εν συνεχείᾳ, σε διαστήματα χρονικά που αυτοί επιλέγουν, να μετακινούνται και να πηγαίνουν στην πατρίδα τους.

Βεβαίως, κύριε Υφυπουργέ, συμφωνώ απόλυτα με την άποψη σας, ότι εμάς μας ενδιαφέρει ο ουσιαστικός εκδημοκρατισμός στο εσωτερικό της Αλβανίας, γιατί αυτό είναι ένα μέγεθος που υπηρετεί και τις καλύτερες συνθήκες ζωής των Βορειοηπειρωτών εκεί, αλλά και τη γενικότερη θέση της Ελλάδας μέσα στα Βαλκάνια.

Κανείς δεν μπορεί να έχει αντίρρηση, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, όταν πρωθείται η αποκλιμάκωση των εντάσεων με την Αλβανία και η δημιουργία στενότερων σχέσεων συνεργασίας με όλες τις Βαλκανικές χώρες, προκειμένου να κλείνουν μέτωπα και να μπορούμε αποτελεσματικότερα να αντιμετωπίζουμε τις κλιμακούμενες εντάσεις εκ μέρους της Τουρκίας.

Πρέπει όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να συνεννοηθούμε για μερικά πράγματα. Εγώ, κύριοι συνάδελφοι, άκουσα έντρομος τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. 'Εβερτ, να μας καλεί -λέει- να συνεννοηθούμε τι Κόμμα των

Βορειοπειρωτών θέλουμε μέσα στην Αλβανία. Ελπίζω να μη μας ακούει κανείς έξω από αυτήν την Αίθουσα.

Με ποιο δικαίωμα, κύριοι συνάδελφοι, θα χειραγωγήσουμε εμείς τις πολιτικές επιλογές των συμπατριωτών μας στη Βόρειο Ήπειρο; Ποια συνθήκη και ποιο διεθνές δίκαιο το δικαιολογεί αυτό; Θα αρνηθούμε το δικαίωμα της πολιτικής τους επιλογής να ανήκουν στο οποιοδήποτε Κόμμα αυτοί επιλέγουν μέσα στην Αλβανία;

Αυτά είναι επικίνδυνα πράγματα, κύριοι συνάδελφοι, και γίνονται ακόμη πιο επικίνδυνα, αν συγκριθούν και ενδεχομένως κάποιοι μπορεί να θελήσουν και να τα συγκρίνουν και να τα συμψηφίσουν με πρακτικές, οι οποίες πρωθυπότητα από την Άγκυρα. Για σκεψείτε, λοιπόν, τα δύο μέτρα και σταθμά, που μπορεί κάποιοι να τα επισείουν ως μομφή κατά της Ελλάδος, όταν λέγονται ή διατυπώνονται σκέψεις για τέτοιους χειρισμούς.

Θα κάνετε λάθος, κύριε Υφυπουργέ, αν θελήσετε να χειραγωγήσετε τους συμπατριώτες μας, για να επιλέξουν της μιας ή της άλλης μορφής Κόμμα εκεί όπου ζουν. Εκείνο το οποίο πρέπει να κάνετε και έχετε υποχρέωση, είναι συστηματικά να αντιμετωπίσετε τα προβλήματά τους, όταν έρχονται εδώ, να αγωνιστείτε και εσείς και εμείς, ο καθένας με το δικό του μέτρο ευθύνης, για να εξασφαλιστεί, στο πλαίσιο του Διεθνούς Δικαίου, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των ατομικών ελευθεριών, στη δυναμική τους βέβαια έκφραση, είτε αφορούν κοινωνικά δικαιώματα είτε αφορούν θρησκευτικά δικαιώματα.

Θα πρέπει να αφήσουμε, κύριοι συνάδελφοι, τον Αρχιεπίσκοπο, τον κ. Αναστάσιο, να πορεύεται με τον τρόπο που ο ίδιος πορεύεται. Και είναι αυτός, που με πάρα πολύ προσεκτικό τρόπο μας ειδοποίησε εδώ και καιρό "αφήστε τους συμπατριώτες να ζήσουν εδώ στη Βόρειο Ήπειρο". Δε χρειάζεται να υπάρχει ανάμειξη από την Αθήνα στα εκκλησιαστικά ζητήματα της Βορείου Ήπειρου, όταν υπάρχει εκεί ο Ιεράρχης, ο Αρχιεπίσκοπος κ. Αναστάσιος, ο οποίος πιστεύει ότι με τον καλύτερο τρόπο επιτελεί το καθήκον του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα τελειώσω επισημαίνοντας ότι και η Νέα Δημοκρατία και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. κινήθηκαν στον ίδιο ολισθηρό δρόμο, αναφορικά με την προτίμηση που έδειξαν σε κάποιο Κόμμα στις βουλευτικές εκλογές στην Αλβανία.

Κύριε Υφυπουργέ, μας εγκαλούν οι συμπατριώτες μας, αλλά μας εγκαλεί ως χώρα και ο δημοκρατικός λαός της Αλβανίας για το ότι στις πρόσφατες εκλογές, δεν αναφέρομαι στις εκλογές για τις νομαρχίες και τις κοινότητες, με έναν έμμεσο αλλά σαφή τρόπο, η Ελληνική Κυβέρνηση, η Ελληνική Πολιτεία έδειξε προτίμηση υπέρ του κ. Μπερίσα, την ώρα μάλιστα που στη φυλακή βρίσκεται ένας δημοκρατικός πολιτικός αρχηγός, ο Φάτος Νάνο. Τα μέλη του Κόμματός του είναι ουσιαστικά υπό διώγμα.

Κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε να είμαστε αντικειμενικοί, οφείλουμε να είμαστε και ειλικρινείς.

Και η Νέα Δημοκρατία, κύριοι συνάδελφοι, έδειξε τότε το ενδιαφέρον της και στήριξε τον Μπερίσα. Θυμηθείτε τα φορτηγά με τα σημαιάκια και το άλλο προπαγανδιστικό υλικό που έστελνε η Νέα Δημοκρατία για να στηρίξει τον προεκλογικό αγώνα του Μπερίσα. Δε γίνεται εξωτερική πολιτική έτσι.

Εμείς, κύριε Υφυπουργέ -και τελείωνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- πιστεύουμε ότι αποτελεσματική εξωτερική πολιτική είναι αυτή η οποία έχει αρχή, μέση, στόχο και διεκδίκηση. Και θα συμφωνήσουμε σε μία εξωτερική πολιτική, η οποία διαμορφώνει συνθήκες αποκλιμάκωσης των εντάσεων στα Βαλκάνια, στηρίζει και υπηρετεί σχέσεις συνεργασίας σε επίπεδο φιλίας, πολιτισμού, οικονομίας σε ολόκληρη τη Βαλκανική. Και βεβαίως θα στηρίξουμε την όποια πολιτική υπερασπίζεται -και επιμένω στη διατύπωση- το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών των Βορειοπειρωτών, αλλά πάντοτε στο πλαίσιο του Διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών. Ο, τιδήποτε έξω από αυτό είναι ένας επικίνδυνος δρόμος, είναι ένας δρόμος που μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλους που επιβούλευνται τη θέση της Χώρας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, οι Υπουργοί Ανάπτυξης, Μεταφορών-Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης κατέθεσαν σχέδιο νόμου: "Τροποποίηση του νόμου 711/1977 περί τουριστικών λεωφορείων".

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Τσοβόλας έχει λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σε μία περίοδο κρίσιμη για όλα τα εθνικά μας θέματα, μία περίοδο επίσης κρίσιμη για τον Ελληνισμό απανταχού της γης. Παρακολουθούμε με κομμένη την ανάσα, θα έλεγα, ως Έλληνες πολιτού, ως Έλληνες πολίτες, αλλά και ο Ελληνισμός την κινητικότητα που παρουσιάζουν οι μεγάλες δυνάμεις και στην Ενωμένη Ευρώπη, αλλά και στη Δύση συνολικά, οι οποίες πίεζουν προκειμένου να πρωοθίσουν τα σχέδια τους για συρρίκνωση της Ελλάδας, του Ελληνισμού και του Ελληνικού Έθνους, προσπαθώντας να υπηρετήσουν έτσι τα γεωπολιτικά, αλλά και τα στρατηγικά, οικονομικά επίσης, σχέδιά τους στην περιοχή των Βαλκανίων, της Μέσης Ανατολής, αλλά και γενικότερα στην Ανατολική Ευρώπη μετά την κατάσταση που δημιουργήθηκε με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Όταν αυτή η διαπιστωση είναι κοινή και μόνο όσοι δε θέλουν να δουν την πραγματικότητα δεν την βλέπουν, τότε δεν απομένει τίποτε άλλο για την Ελλάδα, για το Ελληνικό Έθνος, για τον Ελληνισμό, παρά μόνο η χάραξη μιας εθνικής στρατηγικής ενότητας του Ελληνισμού και του Ελληνικού Λαού με τη συμμετοχή όλων των Κομμάτων στην Ελλάδα. Η χάραξη, όμως, της εθνικής στρατηγικής ενότητας του Ελληνικού Λαού και του Ελληνισμού προϋποθέτει -όπως έχω τονίσει και στις προγραμματικές δηλώσεις, εκθέτοντας τις απόψεις του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.-ότι τα Κόμματα σε ηγετικό επίπεδο, που θα συμμετάσχουν στη διαμόρφωση αυτής της εθνικής πολιτικής, δε θα έχουν εξαρτήσεις από αυτές τις δυνάμεις που έχουν συμφέροντα αντίθετα προς τα συμφέροντα του ελληνισμού, του Ελληνικού Έθνους και της Ελλάδας.

Πώς, όμως, είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε όποιο Κόμμα και αν ανήκετε, να χαραχθεί αυτή η εθνική στρατηγική ενότητας του Ελληνικού Λαού και του Ελληνισμού, αλλά και μια εξωτερική πολιτική, που θα προβάλει ως ασπίδα αποτελεσματική, για να μην επιτρέψουμε την περαιτέρω προώθηση των σχεδίων συρρίκνωσης της ελλάδας και του Ελληνικού Έθνους, όταν η ίδια η Κυβέρνηση μέσα στους κόλπους της δεν έχει ενιαία στρατηγική, δεν έχει ενιαία εξωτερική πολιτική.

Ημουν μάρτυρας προχθές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, που προσκλήθηκαν και παρέστην και άκουσαν ομιλούντα τον πρώην Υπουργό Εθνικής Άμυνας και σημερινό Υπουργό Παιδείας, να λέσι α τα τελείως αντίθετα, απ' αυτά που το πρωί εδώ στη Βουλή ακούσαμε να λέσι ο Πρωθυπουργός.

Εγώ μάλιστα χάρηκα πάρα πολύ, γιατί είδα τον επιτρίπτημα Υπουργό Εθνικής Άμυνας της Κυβέρνησης του Π.Α.Σ.Ο.Κ., να λέσι αυτά, που την από ένα μήνα, ομιλώντας ο υποφανόμενος στις προγραμματικές δηλώσεις έλεγα, αναπτύσσοντας μια συγκεκριμένη εξωτερική πολιτική, που πρέπει να ακολουθήσει η Ελλάδα.

Επίσης την επόμενη μέρα ακούσαμε το σημερινό Υπουργό Εθνικής Άμυνας από την Κύπρο να λέσι τα τελείως διαφορετικά, απ' ότι λέσι ο κύριος Πρωθυπουργός και επίσης, τον Υπουργό Εξωτερικών να λέσι τα αντίθετα από τον Υφυπουργό Εξωτερικών και την Κυβέρνηση και να επισημάνει τον κίνδυνο από την ανάθεση σε διαιτησία του Κυπριακού, του Αιγαίου, σ' εκείνους που πρωθυπουργός σχέδια για συρρίκνωση της Ελλάδας και του Ελληνικού Έθνους.

Χρειάζεται, κατά συνέπεια, χάραξη εθνικής στρατηγικής ενότητας του Ελληνικού Λαού και του Ελληνισμού. Άλλα πρώτα πρέπει να ξεκαθαρίσει τη θέση της η Κυβέρνηση, που παραπαίει σε κρίσιμες για τα εθνικά μας θέματα στιγμές.

Αυτό ο δείχνει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Δείχνει ότι τα μέλη της Κυβέρνησης, αλλά και τα μέλη της Κοινοβουλευ-

τικής Ομάδας του ίδιου του ΠΑΣΟΚ βλέπουν ότι αυτή η Κυβέρνηση είναι θνησιγενής, αφού διαπιστώνουν ή διαισθάνονται ότι αυτή η Κυβέρνηση κάνει χειρισμούς στα εθνικά θέματα, που θα την οδηγήσουν σε καταστάσεις που δεν επιτρέπουν πλέον, σ' αυτούς που θέλουν να παίξουν ηγετικό ρόλο μελλοντικά, μετά τον κ. Σημίτη, να εμφανίζονται ευπρόσωπα στο Λαό, στηρίζοντας τις επιλογές της Κυβέρνησης πάνω στα εθνικά θέματα και την εξωτερική πολιτική.

Γι' αυτό καλούμε την Κυβέρνηση, όσο δεν είναι ακόμα πάρα πολύ αργά, να σκεφθεί, από εδώ και πέρα τουλάχιστον, τους χειρισμούς, όταν οι πιέσεις θα είναι πιο μεγάλες και κυρίως από την 1η Γενάρη του 1997, όταν πλέον επίσημα η Αμερικανική Κυβέρνηση θα μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά της, μετά τις εκλογές που προηγήθηκαν.

Γιατί οι Υπουργοί της Κυβέρνησης, αλλά και οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που διαπιστώνουν κάποια πράγματα, αλλά για προσωπικούς τοπικούς λόγους, -κάνοντας προσωπικούς πολιτικούς υπολογισμούς, αδιαφορώντας για τις συνέπειες που έχει αυτό για την Ελλάδα, το Ελληνικό Έθνος και τον Ελληνισμό- και παρά τις διαπιστώσεις και τις προσωπικές φραστικές διαφοροποιήσεις, θα στηρίξουν αυτές τις επιλογές της Κυβέρνησης με την ψήφο τους, αλλά και συμμετέχοντας στην Κυβέρνηση, θα καταγγελθούν, τουλάχιστον από μας, ως διπλά συνένοχοι και συνυπεύθυνοι, διότι εκ προθέσεως, αφού διαπιστώνουν ότι αυτή η εξωτερική πολιτική είναι αντίθετη προς τα εθνικά συμφέροντα, θα στηρίξουν αυτές τις επιλογές ή ως Βουλευτές θα ψηφίσουν αυτές τις επιλογές.

Το σταματώ εδώ. Είναι η πρώτη δόση μετά από αυτό που ζήσαμε, διότι αυτό είναι λαϊκισμός, αυτό είναι επικινδυνή πολιτική, σ' αυτές τις κρίσιμες στιγμές, που περνάει η Ελλάδα, το Έθνος και ο Ελληνισμός. Και ασφαλώς μέσα στα πλαίσια αυτής της εθνικής στρατηγικής, που πρέπει να χαραχθεί, είναι και το θέμα με τον Ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου και με τον Ελληνισμό της Αλβανίας.

Για να μπορέσει να υπάρξει αξιοποίηση, με την καλή έννοια, του Ελληνισμού απανταχού της γης, άρα και του Ελληνισμού της Αλβανίας, θα πρέπει η μητέρα Ελλάδα, μέσα από αυτήν τη χάραξη της εθνικής στρατηγικής, να πειθεί καθημερινά με την εξωτερική πολιτική που θα εφαρμόζει, ότι προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα του Ελληνισμού, με βάση τις διεθνείς συμβάσεις, με βάση τη ΔΑΣΕ, και με βάση το Διεθνές Δίκαιο. Τέτοιο, όμως, δεν εμφανίζουν οι κυβερνήσεις, έναντι του Ελληνισμού της Αλβανίας.

Ξέρουμε τα προβλήματα με τα σχολεία. Πότε στέλνονται τα βιβλία από την Ελλάδα εκεί;

Δεύτερον, δε μιλάμε ουσιαστικά για ελληνικά σχολεία. Τονίστηκε αυτό από τους προηγούμενους ομιλητές.

Τρίτον, όσον αφορά για τη βίζα δεν είναι έτσι, κύριε Υφυπουργέ. Έχω άμεση αντίληψη. Είναι πρόβλημα του Ελληνισμού, όταν έρχεται εδώ και πρέπει να ξαναπάτε πίσω. Διότι κάποιοι στα Προξενεία, για να ανανεώσουν τη βίζα, για να επανέλθουν, τους δημιουργούν τεράστια προβλήματα. Τα θέματα δεν είναι μόνο θεωρητικά. Είναι πρακτικά. Και αυτό αποτρέπει από την επάνοδο, έστω και προσωρινά. Διότι η επάνοδος η προσωρινή, δημιουργεί προϋποθέσεις για επαναφορά μελλοντικά στα πάτρια εδάφη. Και το λέω αυτό με πόνο ψυχής και ως Ηπειρώτης, που παρακολουθώ από κοντά, χρόνια τώρα το θέμα, όπως και οι άλλοι Ηπειρώτες συνάδελφοι, όλων των Κομμάτων, πέραν του ότι είναι θέμα εθνικό που έχει σχέση με τον Ελληνισμό και την Ελλάδα.

Επίσης μετά το 1990 -για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους- τότε Υπουργός Εξωτερικών της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας κ. Σαμαράς, επεσκέφθηκε την Αλβανία και τους είπε "ελάτε μέσα" στα αδέλφια μας, στον Ελληνισμό της Αλβανίας, σε αντίθεση με αυτήν την πολιτική που ακούστηκε σήμερα από τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας, κ. Έβερτ, να αναπτύσσεται, αναγνωρίζοντας τα λάθη που έγιναν από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μετά το 1990 και που διευκόλυναν έτσι τα σχέδια των Αμερικανών για επιβολή στα Βαλκάνια, άρα και στην Αλβανία. Επίσης, διευκόλυναν να αναπτύχθει το μουσουλμανικό

τόξο με την καθοδήγηση της Τουρκίας στην περιοχή.

Δε θα επαναλάβω αυτά, που τόνισε ο κ. Κουβέλης πριν, ποιος στήριξε την Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη, ποιος την Αλβανία τότε, ποιος τη Βουλγαρία, αυτούς που στη συνέχεια έσπασαν τη συνεργασία που είχε αναπτυχθεί με την Ελλάδα και ακολούθησαν μια πολιτική που ευνοούσε την ανάπτυξη του μουσουλμανικού αυτού τόξου.

Και δε φθάνει αυτό, αλλά εδώ που ήρθαν οι 'Ελληνες της Αλβανίας τους μεταχειρίστηκε η Πατρίδα κατά τρόπο απαραδέκτο και τους μεταχειρίζεται και σήμερα, αντί να τους διευκολύνει, ώστε να κατανοήσουν -που το κατανοούν- ότι κάποια προβλήματα πρέπει να λυθούν με άλλο τρόπο, που δεν μπορεί να αναπτυχθεί εδώ μέσα στη Βουλή, αν θέλουμε να κάνουμε σοβαρή και υπεύθυνη τοποθέτηση στην εξωτερική πολιτική, για τα εθνικά θέματα. Άλλα θα έπρεπε τουλάχιστον να τα δει τώρα η Κυβέρνηση.

Να διευκολύνεται ο Ελληνισμός όταν έρχεται εδώ, με ποικίλους τρόπους υπάρχουν, και όχι να τους φέρετε πολλές φορές, όπως αυτούς οι οποίοι έρχονται στην Ελλάδα ως λαθρομετανάστες.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να πω ότι πρέπει να καθίσουμε να δούμε σοβαρά το πρόβλημα του Ελληνισμού της Αλβανίας. Και κυρίως, αν θέλουμε να το δούμε σοβαρά, μεταξύ των άλλων μέτρων που πρέπει να πάρουμε, εμείς απ' το ΔΗΚΚΙ, θεωρούμε ότι είναι βασικό να δώσουμε προτεραιότητα στην ανάπτυξη της Βόρειας Ηπείρου που είναι στο όριο αυτής της γραμμής, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις σε συνδυασμό με μια Βαλκανική πολιτική που να διαμορφώνει κανόνες συνεργασίας, φιλίας με τις χώρες των Βαλκανίων, αλλά και οικονομικής ανάπτυξης με προτεραιότητα στις περιοχές που είναι ο Ελληνισμός. Μπορούμε να το κάνουμε και χωρίς να το λέμε, όταν ξέρουμε τι κάνει στα κρυφά η Τουρκία, σε άλλο πρόβλημα και σε άλλους πληθυσμούς. Και εμείς κάνουμε ότι δεν καταλαβαίνουμε, όταν πρόκειται για τον Ελληνισμό της Αλβανίας και για τα δικαιώματα που πρέπει να αποδοθούν.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΔΗ.Κ.ΚΙ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, συζητιέται σήμερα στη Βουλή μια επερώτηση που αναφέρεται σ'ένα θέμα πραγματικά λεπτό θα λέγαμε και που πρέπει να αντιμετωπίζεται σίγουρα με διαίτερη προσοχή. Ακόμα περισσότερο όταν αναφέρεται σε μειονότητά μας που κατοικεί σε όμορη χώρα. Σωστά φυσικά και η Κυβέρνηση και όλοι μας διαπιστώνουμε ότι υπάρχει μια συνεχής συρρίκνωση των ελληνικής καταγωγής Αλβανών πολιτών στην Αλβανία. Διαπιστώνουμε όλοι ότι αυτό συμβαίνει γιατί δεκάδες χιλιάδες, ίσως και εκατοντάδες τα τελευταία χρόνια έχουν ελθει στην Ελλάδα. Όμως, λυπάμαι αλλά δε διαπίστωσα την παραμικρή διάθεση αυτοκριτής από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, για την κατάσταση αυτή. Ακόμη περισσότερο που η μαζική φυγή έγινε επί των ημερών της. Ακόμα όλοι ακούμε στ'αυτά που τον τότε Υπουργό Εξωτερικών τον κ. Σαμαρά στην επίσκεψη στην Αλβανία, να καλεί τους ελληνικής καταγωγής Αλβανούς πολίτες να έλθουν στην Ελλάδα και ότι η Πατρίδα τους θα τους αναμένει με ανοικτές αγκαλιές.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Τάνκς θέλατε;

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε συνάδελφε, δεν είναι τόσο μακρινά, είναι πολύ πρόσφατα αυτά τα γεγονότα. Αρχείο εφημερίδων υπάρχει, κασέτες υπάρχουν, μπορείτε να πάτε να τα ζητήσετε και να τα δείτε, εάν η μνήμη σας δε σας βοηθά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Μην κάνετε προσωπικές αναφορές σε συναδέλφους, για να μη δημιουργούνται ζητήματα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Αναφέρθηκα σε κάποιους συνάδελφο που με διέκοψε, κύριε Πρόεδρε, και τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ναι, έχετε δίκιο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ:...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Φούσα, σας παρακαλώ!

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Εσείς είπατε και το όνομα, εγώ δεν είχα πει όνομα.

Θυμάμαι, λοιπόν, σε μια συζήτηση που είχαμε σε ένα κανάλι, όταν το είπα αυτό, μου απάντησε ο συνομιλητής μου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ότι το κάναμε αυτό, διότι δεν πιστέψαμε ποτέ ότι ο Αλία θα άνοιγε τα σύνορα. Δηλαδή εξωτερική πολιτική με μπλόφα. Φυσικά, δε μας είπατε τίποτα για το ποιον βοηθήσατε, τους πανηγυρισμούς σας σταν κέρδισες ο Μπερίσα, όταν ανέτρεψε τον τύραννο Αλία. Ένας Μπερίσα που κατέβηκε στις εκλογές, όχι με την Αλβανική σημαία, αλλά με την Αμερικανική σημαία και σεις, παρ'όλα αυτά, τον βοηθήσατε με όλα τα μέσα.

Αυτά όμως, αν θέλουμε να μας παίρνουν στα σοβαρά, πρέπει να τα θυμόμαστε και να λέμε, ναι, ήταν λάθος.

Επίσης, δε μας είπατε και εσείς και η Κυβέρνηση, πώς υποδεχθήκατε αυτούς τους ανθρώπους, εδώ, ότι συμβάλλατε και συμβάλλετε και μέχρι σήμερα, κύριε Υπουργέ, αυτοί οι άνθρωποι να αποτελούν αντικείμενο της ποιοτυπίας, της ποιοτητού που εκμετάλλευσης. Ζούμε ένα άθλιο, σύγχρονο δουλεμπόριο, γενικά για όλους τους αλλοδαπούς που έρχονται στη Χώρα μας, αλλά ακόμα πιο προκλητικά γι' αυτούς για τους οποίους τόσα δάκρυα χύνονται πράγματι. Ξέρω περιπτώσεις τέτοιων ανθρώπων που είναι εδώ 5, 6 χρόνια, έχουν επιχείρηση, πληρώνουν ΦΠΑ και όλες τις υποχρεώσεις τους και δεν έχουν άδεια παραμονής. Τραγελαφικές καταστάσεις.

Επίσης, το ίδιο συμβαίνει και με άλλους ομοεθνείς μας, που ήθλαν από άλλες χώρες. Και εκεί την ίδια πολιτική ακολουθήσατε. Ξεσκόωσατε τους Έλληνες του Πόντου να έλθουν στη μητέρα Ελλάδα. 'Ηλθαν και τους κλείσατε σε στρατόπεδα συγκέντρωσης ουσιαστικά. Τους μετατρέψατε σε ανθρώπους οι οποίοι ντρέπονται να δουν τον εαυτό τους στον καθρέφτη. Μιλάμε με πάρα πολλούς απ' αυτούς, σε ζητιάνους, κυριολεκτικά, σε μικροπωλητές, που ήταν άνθρωποι με σπουδές, με επάγγελμα, μπορεί να μη ζούσαν στην πολυτέλεια που τους προσφέρατε εσείς εδώ, στα καταγγία, αλλά εν πάσῃ περιπτώσει, είχαν την αξιοπρέπεια. Γ' αυτά δε θα μας πείτε τίποτα; Ούτε η Νέα Δημοκρατία, ούτε η Κυβέρνηση;

Και βεβαίως, είναι σωστό ότι χωρίς σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, χωρίς σεβασμό των δημοκρατικών ελευθεριών δεν μπορεί να υπάρξουν και σωστές, στέρεες, φιλειρηνικές διεθνείς σχέσεις. Είναι ένα ζήτημα που κανείς δεν μπορεί να το αμφισβητήσει.

Εδώ, όμως, πρέπει να σημειώσουμε ότι τόσο η λογική της Νέας Δημοκρατίας, αλλά σε ένα βαθμό και της Κυβέρνησης, διαπιστέονται από μία λογική, που θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί χωρίς κόπο ως επέμβαση στα εσωτερικά άλλης χώρας. Είπε για παράδειγμα -και αναφέρθηκε από προηγούμενο ομιλητή- ο κ. Εβρετ, ότι πρέπει να δούμε τι Κόμμα θέλουμε στην Αλβανία, στη Βόρειο Ήπειρο. Προς Θεού! Εγώ θα σας πω ειλικρινά ότι είναι δικαίωμα των ομοεθνών μας στην Αλβανία να επιλέξουν το Κόμμα της αρεσκείας τους και κανένας απ' έξω δεν έχει το δικαίωμα να τους επιβάλει τι Κόμμα θα κάνουν ή να ενισχύει συγκεκριμένα Κόμματα. Άλλως, να δέχεσθε την επέμβαση στα εσωτερικά και να μη διαμαρτύρεσθε όταν άλλες δυνάμεις κάνουν το ίδιο στην Πατρίδα μας. Να το δέχεσθε σαν κανόνα ρύθμισης των διεθνών σχέσων και των διακρατικών σχέσεων.

Επίσης, η Κυβέρνηση έκανε απολογισμό εδώ. Είπε, εδώ κερδίσαμε στις εκλογές, εκεί χάσαμε, εκεί ανεβήκαμε, εκεί πέσαμε κ.λπ., σαν να μίλαγε για τα αποτελέσματα που έφερε στις εκλογές κάποιο Κόμμα εδώ στην Ελλάδα. Είναι τέτοια ζητήματα που νομίζω ότι χρειάζονται προσοχή.

Αν προχωρήσουμε σε τέτοια μέτρα που προτείνει η Νέα Δημοκρατία στην επερώτησή της, τότε θα δώσουμε, φοβάμαι πολύ, βάσιμα την εντύπωση επέμβασης στα εσωτερικά άλλης χώρας και θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι, όπως τόνισα, για το ποια θα είναι η στάση η δική μας, με αντεστραμμένους φυσικά τους όρους με τη μουσουλμανική μειονότητα. Τι θα λέγατε για παράδειγμα, κύριοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, αν στο τουρκικό κοινοβούλιο συζητήσατε μία επερώτηση, όπως η δική σας, για τη μουσουλμανική μειονότητα στην Ελλάδα;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Είναι άλλο πράγμα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Βλέπετε, τα δικά μας είναι σύκα και των

άλλων καρύδια.

Κύριε Φούσα, δεν περίμενα διαφορετική αντίδραση από εσάς. Όπως είναι οι Έλληνες μουσουλμάνοι στη Χώρα μας, το ίδιο είναι και οι χριστιανοί ελληνικής καταγωγής, Αλβανοί πολίτες στην Αλβανία. Άλλα, όταν πρόκειται για δική μας μειονότητα, κοπτόμαστε.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Είναι φοβερά αυτά, κύριε συνάδελφε, που λέτε.

Είναι απαράδεκτα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Συγκινούμαι για τη δημοκρατική σας ευαίσθησία, κύριε Βεζδρεβάνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Βεζδρεβάνη, σας παρακαλώ.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Μιλάμε για εθνική μειονότητα και όχι για θρησκευτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ! Να μη γράφονται οι διακοπές, κανενός.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Μιλάμε, κύριε Πρόεδρε, για στάση απέναντι στις μειονότητες και πρέπει να διατυπώσουμε ορισμένες βασικές αρχές. Αυτό προσπαθώ να σας πω, αλλά εσείς είστε δογματικά προσηλωμένοι στα δύο μέτρα και δύο σταθμά, αμετανότητοι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Στη Θράκη οι μουσουλμάνοι γενούν μέχρι 15 παιδιά ενώ οι Βορειοηπειρώτες ελάχιστα. Αυτό σημαίνει ότι η διαβίωσή τους είναι πολύ καλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η σειρά σας τώρα να διακόψετε κύριε Καραμπίνα: Ο ένας μετά τον άλλο! Να μη σταματάτε καθόλου τις διακοπές. Σταματήστε επιτέλους!

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Πιστεύω επίσης, ότι αυτή η ιστορία για τις τράπεζες...

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: .....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριε Βεζδρεβάνη.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Προδότες είμαστε, κύριε Βεζδρεβάνη! Πέστε το άλλη μια φορά. Μας το έχετε πει επανειλημμένα. Και είσαστε εσείς οι πατριώτες που καταντήσατε τα πράγματα εκεί που βρισκόμαστε για να έρχεστε σήμερα και να ρίχνετε κροκοδείλια δάκρυα για τα εγκλήματα που κάνατε. Μη με προκαλείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Κόρακα, σας παρακαλώ. Να απευθύνεστε στο Προεδρείο για να μην προκαλείτε παρεμβάσεις.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να τους επαναφέρετε στην τάξη και παρακαλώ επίσης να μου κρατήσετε το χρόνο.

Επίσης, πιστεύω ότι εσείς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Κόρακα, παρακαλώ να απευθύνεστε στο Προεδρείο. Να εφαρμόσουμε τον Κανονισμό. Όταν ομιλούν από τη θέση τους οι Βουλευτές, απευθύνονται στο Προεδρείο. Σας παρακαλώ!

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Βεβαίως.

Κύριε Πρόεδρε, όταν μιλούν οι επερωτώντες για οικονομική ουσιαστική διείσδυση, για εγκατάσταση τραπεζών κ.λπ., μιλούν περισσότερο για το πώς θα μπορέσουν να εκμεταλλευτούν περισσότερο μια γειτονική χώρα. Αυτό και στη Βουλγαρία και στην Αλβανία και στη Ρουμανία κ.λπ. Και εμείς είμαστε αντίθετοι με αυτού του είδους τις πολιτικές.

Επίσης, πιστεύουμε ότι η στάση μας απέναντι στη μειονότητα και στη γειτονική χώρα που τη φιλοξενεί δεν πρέπει να είναι αλαζονική ούτε στάση επικυρίαρχου. Επιβάλλεται, λοιπόν, σταθερή στάση απέναντι στις μειονότητες και θα θέλαμε να διατυπώσουμε άλλη μια φορά το εξής τρίπτυχο. Η χώρα που φιλοξενεί τη μειονότητα να εξασφαλίζει σ' αυτήν τη μειονότητα πλήρη ισοτιμία με τους υπόλοιπους πολίτες...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Οι Βορειοηπειρώτες φιλοξενούν τους Αλβανούς κύριε Κόρακα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: ...ισοτιμία υποχρεώσεων και δικαιωμάτων με τους άλλους πολίτες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε συνάδελφε, με

συγχωρείτε πάρα πολύ. Πιστεύω ότι το ρήμα που χρησιμοποιήσατε "φιλοξενεί" μάλλον θα πρέπει να το αλλάξετε. Σας παρακαλώ, πάρα πολύ. Δες φιλοξενούνται οι Βορειοηπειρώτες στην Αλβανία. Μένουν στην πατρίδα τους, στις προγονικές τους εστίες.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Σύμφωνοι. Δεν έχω καμία αντίρρηση, κύριε Πρόεδρε, να το αλλάξω. Ας πούμε η χώρα στην οποία παραμένει, ζει η μειονότητα. Αυτό το λέω για όλες τις χώρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η πατρίδα στην οποία μένει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Σύμφωνοι. Μιλάω για όλες τις χώρες που έχουν μειονότητες. Διατυπώνω γενικές θέσεις για τα θέματα των μειονοτήτων.

Η χώρα, λοιπόν, προέλευσης της μειονότητας πρέπει να χρησιμοποιεί τη μειονότητα σαν ένα γεφύρι ειρήνης και φιλίας με τη χώρα εκείνη στην οποία κατοικεί η μειονότητα. Και όχι σαν ένα παράγοντα εντάσης των σχέσεων ή επιβολής εκβιασμών κ.λπ. Και φυσικά θα πρέπει ταυτόχρονα να εξασφαλίζονται όπως είπα τα δικαιώματα κ.λπ.

Επίσης, θα ήθελα να πω -τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- ότι για τη συγκεκριμένη μειονότητα πρέπει να πέσουμε την Αλβανική Κυβέρνηση, αλλά και τους διεθνείς οργανισμούς -εδώ πρέπει να καταγγείλουμε την υποκρισία τους, εντάξαντε την Αλβανία στο Συμβούλιο της Ευρώπης παρά τις επιφυλάξεις που διετύπωσε μόνο η Αριστερά στο Συμβούλιο της Ευρώπης την εντάξαντε με πανηγυρισμούς και πανηγυρικούς λόγους- για το δικαίωμα να λένε ότι είναι ελληνικής καταγωγής για το δικαίωμα εκμάθησης της γλώσσας και της ιστορίας της χώρας καταγωγής τους, τον πολιτισμό να εκφράζουν την πολιτιστική τους ταυτότητα, να έχουν τη θρησκεία τους, δικαίωμα ισότιμης συμμετοχής στη δημόσια ζωή της χώρας στην οποία ζουν. Και εδώ δεν είχε την ειλικρίνεια κανένας από τους αγορητές της Νέας Δημοκρατίας να αναγνωρίσει ότι επί καθεστώτος Χότζα, με το οποίο δε συμφωνώ, όπως ξέρετε, το δικαίωμα αυτό ήταν εξασφαλισμένο.

Απόδειξη οι διακόσιοι πενήντα ανώτατοι αξιωματικοί που απελύθησαν από το καθεστώς Μπερίσα και ήταν ελληνικής καταγωγής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Τελειώσατε, κύριε Κόρακα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Και τα ζητήματα αυτά πρέπει να λύνονται μόνο ειρηνικά με σχέσεις καλής γειτονίας και φυσικά εξασφάλιση όλων των υποχρεώσεων ισότιμα με τους άλλους πολίτες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ, κύριε Κόρακα, τελειώσατε.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Επίσης, θα ήθελα μια απάντηση από την Κυβέρνηση, τι απέγινε τελικά εκείνη η εθνικιστική προβοκατόρικη οργάνωση ΜΑΒΗ, η οποία είχε κάνει την επιχείρηση στην Επισκοπή.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Υπάρχει απαλλακτικό βούλευμα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Γιατί ο κ.Βαλυράκης μας απάντησε ότι δεν την έχει υπόψη του.

Εσείς ήσασταν συνήγορος;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ, κύριε Κόρακα, τελειώσατε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Όχι, δεν ήμουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Φούσα, σας παρακαλώ πολύ. Σε δέκα λεπτά έχετε το λόγο.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, κ.Σφυρίου έχει το λόγο.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Θα ήθελα, αγαπητοί συνάδελφοι, να ξεκινήσω με μια παρατήρηση. Τα θέματα που συζητάμε απόψε, ασφαλώς δεν πρωθυπόνται μέσα σε κλίμα τέτοιας έντασης και αντιπαράθεσης. Υπήρξαν στιγμές στη σημερινή συνεδρίαση (οι τελευταίες ήταν η αποκορύφωση), αλλά υπήρξαν και άλλες κορώνες κατά τις τοποθετήσεις ορισμένων συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας-που δε βοηθούν να υπάρξει το αναγκαίο κλίμα εθνικής συνεννόησης. Γιατί τέσσερα χρόνια πριν από το 2000,

εκείνο που έχει περισσότερο από κάθε τι άλλο ανάγκη η Χώρα μας, είναι να υπάρξει εθνική συνεννόηση στο επίπεδο των πολιτικών ηγεσιών και να διαμορφώνουμε κλίμα εθνικής ομοψυχίας στην κοινωνική βάση. Αυτό είναι απαίτηση όλου του Ελληνισμού και νομίζω ότι θα πρέπει με αυτό το κριτήριο και με συναίσθηση ευθύνης να μιλούμε στο Κοινοβούλιο.

Θέλω μάλιστα με την ευκαιρία να πω, ότι για να γίνουν αυτά χρειάζεται να αποφεύγονται πις άκρες κορώνες, τις οποίες δεν απέφυγαν σήμερα ούτε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ούτε ο κ.Τσοβόλας. Ο κ.Τσοβόλας μάλιστα μίλησε για μια θνητογενή Κυβέρνηση, μίλησε για συνενόχους που απεργάζονται δεινά κατά των εθνικών συμφερόντων και άλλα πολλά. Δεν νομίζω ότι με τέτοιες κορώνες και με τέτοιο κλίμα, μπορούμε να συνεννοθούμε. 'Όπως και αυτά που είπε ο κ.Έβερτ που μας τα έχει πει και στο παρελθόν. Μίλησε πάλι σήμερα για τραγωδία, παλαιότερα είχε μιλήσει για προδοσία και για Γουδί. Ε, δεν είναι δυνατόν 4 χρόνια πριν από το 2000, αγάπητοι συνάδελφοι, να μιλούμε με τέτοιες κορώνες στα εθνικά ζητήματα. Νομίζω ότι είναι στοιχειώδης υποχρέωσή μας να συνδιαλεγόμαστε μέσα σε κλίμα εθνικής συνεννόησης.'

Θα ήθελα να ξεκινήσω, κύριε Πρόεδρε, κάνοντας μια αναφορά πρώτα-πρώτα στα εκλογικά ζητήματα, διότι υπήρξαν αντιφάσεις της Ν.Δ. Η κα. Γιαννάκου είπε, δε θα υποδείξουμε. Να ψηφίζουν όποιον θέλουν και ότι θέλουν. Προφανώς. Την ίδια στιγμή όμως άλλοι επερωτώντες Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, (ακόμη και ο Πρόεδρος της) μίλησαν για το πώς θα γίνεται συγκεκριμένη κομματική καθοδήγηση.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Δεν είπε έτσι.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Περίπου. Ετοι το κατάλαβα εγώ. Ελπίζω να το κατάλαβα λάθος. Θέλω όμως να ξεκαθαρίσουμε ένα ζητήμα, κύριοι συνάδελφοι. Εμείς αν μιλήσαμε (και μίλησε και ο Υπουργός και αναφέρθηκε σε ποσοστά) αναφέρομαστε στο Κόμμα της Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κ'αυτό γιατί η Επερώτηση βάζει ζητήμα των συγκρίσεων ποσοστών. Και επειδή μιλούμε για τις πρόσφατες δημοτικές εκλογές, πρέπει να πούμε ότι αυτό το Κόμμα στις εθνικές εκλογές της Αλβανίας του '96 πήρε ένα ποσοστό 4,04%. Ήταν το '92 2,9% και έφθασε τώρα στο 2,5%. Εάν προβληματιστούμε και κάνουμε μια σοβαρή ανάλυση των εκλογικών αποτελεσμάτων, θα διαπιστώσουμε ότι υπήρξαν υποψήφιοι που εντάχθηκαν στο δημοκρατικό Κόμμα, υπήρξαν υποψήφιοι οι οποίοι υποστήριξαν άλλες παρατάξεις προσκείμενες στο σοσιαλιστικό κόμμα κλπ.. Θα δείτε ότι υπήρξε μια διασπορά των ψήφων. Δεν μπορούμε, λοιπόν, ξαφνικά, γιατί υπήρξε αυτό το αποτέλεσμα στη γειτονική Αλβανία, να κάνουμε επερώτηση και να κατακεραυνώνετε την Κυβέρνηση, περίπου για εθνική μειοδοσία, με τις κορώνες τις οποίες ακούσαμε απόψε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Μην κάνετε λάθος. Είπαμε γιατί δεν πήγαν οι Βορειοηπειρώτες. Μην τα μπερδεύετε.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Ναι, εντάξει. Κύριε συνάδελφε, θα μου επιτρέψετε να συνεχίσω.

Θέλω βέβαια να πω, ότι ασφαλώς αποκρούουμε και την κατηγορία που διατυπώθηκε τόσο από τη Νέα Δημοκρατία, όσο και από τον Συνασπισμό, όπι

τάχα η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η Κυβέρνηση με Πρωθυπουργό τον Κώστα Σημίτη, με τον άλφα ή βήτα τρόπο, ευνόησε την εκλογή του Μπερίσα.

Αυτό το αποκρούουμε. Δεν αληθεύει ασφαλώς αυτός ο υπαινιγμός ή η ευθεία βολή, την οποία απευθύνατε.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ετοι λένε στην Αλβανία.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Μιλάμε στο Εθνικό Κοινοβούλιο, κύριε Κουβέλη, και δε νομίζω ότι είναι επιχειρηματολογία αυτή.

Θα μου επιτρέψετε να αναφέρθω και σε ορισμένα άλλα ζητήματα, σε σχέση με το κατά πόσο υποστήριχθηκε από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ η ελληνική μειονότητα της Αλβανίας και μάλιστα, πάλι μιλώντας με επιχειρήματα, τα οποία αντιφάσκουν μεταξύ τους.

Είπε ο κ. Βεζδρεβάνης ότι πληρώνουμε τώρα τη μονομερή άρση του εμπολέμου. Δηλαδή ήθελε να είμαστε ακόμη, υπό το κλίμα του εμπολέμου. Και είπε ο κ. Κώστας Καραμανλής,

ότι κανείς δε θέλει να μην έχουμε καλές σχέσεις με την Αλβανία.

Αυτές οι αντιφάσεις ασφαλώς δεν μπορούν να αφήσουν κανέναν από εμάς να βγάλει συμπεράσματα, για το τι πολιτική, (σ' αυτό το ζήτημα) πρεσβεύει η Νέα Δημοκρατία.

Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη, ασφαλώς είναι πολλά αυτά, τα οποία επιβάλλεται να γίνουν, στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Βεβαίως είναι πολλά εκείνα, τα οποία έχουν ήδη σχεδιαστεί από την πλευρά της Ελληνικής Πολιτείας, γιατί είναι μια από τις βασικότερες επιλογές, της εθνικής μας πολιτικής, η στενότερη σύνδεσή τους και η επάνοδός τους στις πατρογονικές εστίες των Ελλήνων της Αλβανίας.

Εδώ υπάρχει μία αντίφαση, σ' αυτά που υποστηρίζατε. Από τη μία λέτε ότι πρέπει να επανέλθουν στις πατρογονικές εστίες και από την άλλη λέτε αφήστε ελεύθερη, χωρίς κανέναν περιορισμό τη διακίνηση, χωρίς βίζα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αυτή είναι η θέση της Κυβέρνησής σας;

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Όχι. Ενημερώνω, κύριε συνάδελφε, ότι μέχρι αυτήν την ώρα έχουν δοθεί περίπου σαράντα πέντε χιλιάδες, πενταετούς διάρκειας, εγκρίσεις. Αυτές δεν είναι η βίζα, που σε κάθε ταξίδι πρέπει να θεωρείται. Άλλα εκδίδεται το διαβατήριο, που είναι πενταετούς διάρκειας και η είσοδος και η έξοδος γίνεται χωρίς να χρειάζεται κάθε φορά έκδοση βίζας. Αυτός που έχει πενταετή θεώρηση στο διαβατήριό του έχει δικαιώματα εξάμηνης παραμονής.

Νομίζουμε σ' ό,τι αυτή η πολιτική, για τη διακίνηση, συνιστά ένα θετικό μέτρο, όπως ομολογήθηκε και από ορισμένους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης.

Σε ό,τι αφορά την επενδυτική δραστηρότητα, πρέπει να κάνουμε γνωστό, ότι εκτός από την προώθηση έργων υποδομής, στην οποία αναφέρθηκε ο Υπουργός, κατά την πρωτολογία του και, που δεν έχω ούτε το χρόνο, αλλά ούτε υπάρχει ανάγκη να κάνω λεπτομερή αναφορά.

Εκτός από τις επενδυτικές δραστηριότητες του δημόσιου τομέα, πρέπει να γνωρίζουμε όλοι (και το γνωρίζουμε, όπως είναι φυσικό), ότι έχει γίνει επέκταση των κινήτρων, για την ιδρυση και λειτουργία διωτικών επενδύσεων στην περιοχή, με κίνητρα, τα οποία παρέχει η Ελληνική Πολιτεία.

Εδώ θα ήθελα να καταθέσω στην Εθνική Αντιπροσωπεία, έναν πίνακα που δείχνει, τουλάχιστον μέχρι της 30-6-96, το ύψος των πραγματοποιηθείσων επενδύσεων στην περιοχή.

Ανέρχονται, από την ισχύ του ν.1892/90 μέχρι 30.6.96 περίπου στα 11, 9 δισ. δραχμές, (ο συνολικός προϋπολογισμός). Θα ήθελα ακόμα να ενημερώσω την Εθνική Αντιπροσωπεία πώς ήδη για το δεύτερο εξάμηνο του 1996 έχουν κατατεθεί σαράντα επτά επενδυτικά σχέδια, ιδρυσης βιομηχανικών συνολικού προϋπολογισμού 4.898 δισ., περίπου 5 δηλαδή δισ. δραχμών. Και θα παρακαλέσω να καταχωρισθούν και αυτά στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κ. Σφυρίου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο Αρχείο της Στενογραφικής Υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου).

Επομένως, μπορεί κανείς να δει με συγκεκριμένα στοιχεία, ποια είναι η πολιτική που ασκήθηκε και ασκείται αυτήν την περίοδο από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, για να μπορέσει να στηριχθεί η ελληνική μειονότητα στην Αλβανία. Δεν ισχυρίζεται κανείς ότι δεν υπάρχουν σοβαρότατα προβλήματα. Πράγματι υπάρχουν. Και δεν ισχυρίζεται κανείς ότι δεν έχουν γίνει και λάθη. Βεβαίως η αυτοκριτική χρειάζεται. Οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης αναφέρθηκαν στα χρόνια εκείνα της Νέας Δημοκρατίας. 'Ομως όταν καταθέτει μια τέτοια επερώτηση η Νέα Δημοκρατία, θα πρέπει τουλάχιστον να αναλογισθεί, ποια ήταν η πολιτική υποστήριξης την οποία έκανε εκείνη όταν κυβερνούσε και πώς την έκανε. Τότε που επιτέθηκε σφοδρότατα στην τότε Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, όταν προχώρησε στην άρση του εμπολέμου; 'Οταν παρότρυνε ο τότε Υπουργός Εξωτερικών για μαζική είσοδο των Βορειοηπειρωτών στην Ελλάδα; 'Οταν υποβοήθησε την εκλογή

του Μπερίσα; Και με τι τρόπους βοήθησε;

Υπάρχουν πολλά για τα οποία πρέπει να κάνουμε την αυτοκριτική μας και πρέπει να συνεδριάσουμε όχι στο επίπεδο της Ολομέλειας για την δημιουργία των εντυπώσεων. Άλλα να συνεδριάσουμε στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου, όλα τα πολιτικά Κόμματα, χωρίς κορώνες, μέσα σε πνεύμα εθνικής συνεννόησης και εκεί να μπορέσουμε να βρούμε εκείνες τις θέσεις που πλησιάζει η μία την άλλη εκεί διαμορφώνεται το πλαίσιο της εθνικής συνεννόησης και της εθνικής στρατηγικής. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κα Γιαννάκου έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, δε θέλω μόνο να κάνω ένα σχόλιο για τον Υφυπουργό, αλλά θέλω να πω ότι εκπλήσσομαι σήμερα: Επερωτάται η Κυβέρνηση, δεν επερωτάται η Αντιπολίτευση, για το τι κάνει ή δεν κάνει.

Δεύτερον, τα σχόλια που έγιναν περί της βοηθείας ή όχι: 'Όταν γινόταν η αλλαγή από ένα ολοκληρωτικό καθεστώς προς τη Δημοκρατία, ναι, αυτοί που εξέφραζαν τις δημοκρατικές δυνάμεις εκείνη τη στιγμή, βοηθήθηκαν από όλους τους ηγέτες της Ευρώπης. Και αυτή είναι η αλήθεια.'

'Έγιναν σχόλια για το τι υπήρχε πριν και τι υπάρχει τώρα. Δε νομίζω ότι είναι δυνατόν σε αυτό το Κοινοβούλιο, εν Δημοκρατία, να τίθεται εν αμφιβόλῳ από την αρχή η Δημοκρατία, έναντι ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος, κύριε Κόρακα.'

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Αυτό σήμερα τι είναι; Δημοκρατικό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Κόρακα, σας παρακαλώ.

Κυρία Γιαννάκου, σας παρακαλώ, μην αναφέρεσθε σε συγκεκριμένους συναδέλφους. Σχολιάστε εκείνα τα οποία είπαν. Σας παρακαλώ!

ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, η Αλβανία είναι μία χώρα που βγήκε από τον ολοκληρωτισμό πριν από πολύ λίγα χρόνια και κανείς φυσικά δεν απαιτεί ή δεν έχει την αφέλεια να νομίζει ότι μπορεί να είναι ίδια με την Ελληνική Δημοκρατία, τη Γαλλική Δημοκρατία ή τη Δημοκρατία του Ήνωμένου Βασιλείου. Ούτε εμείς επιθυμούμε και δεν είχε καμία τέτοια πρόθεση η ερώτηση, να θέσουμε ζητήματα που έχουν σχέση με κατευθύνομην ψήφο. Ούτε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας εννοούσε αυτό. Εννοούσε τις διάφορες παλινωδίες και σκέψεις που μπορεί να γίνονται. Εμείς θέλουμε -και αυτή ήταν η πρόθεσή μας και ο λόγος που έγινε η επερώτηση- να συμμετέχει ολόπλευρα όπως είπα στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική ζωή, στο πολιτικό σύστημα η μειονότητα. Αυτό είναι που έχει σημασία. Υπό ποια μορφή και σχήμα θα συμμετέχει, μέσω ποιων Κομμάτων θα συμμετέχει, είναι δικός της λογαριασμός. Και κατ' αυτήν την έννοια μας ενδιαφέρει η προώθηση των δημοκρατικών διαδικασιών έπειτα τέρατρώ στην Αλβανία. Και νομίζω πως αυτός πρέπει να είναι ένας ενδιμέσος στόχος για την Ελληνική Κυβέρνηση και τα ελληνικά πολιτικά Κόμματα. Και ο στόχος αυτός υπηρετείται με την οικονομική στήριξη και τις επενδύσεις.'

Ο στόχος αυτός υπηρετείται με τις καλές σχέσεις, αλλά υπηρετείται με τη λογική του ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα, που είναι πολύ δυνατότερη στα Βαλκάνια, μπορεί να προσφέρει στην Αλβανία και έναντι αυτού η Αλβανία μπορεί να κάνει περισσότερα βήματα.

Τόνισα από το Βήμα, ότι η εξωτερική πολιτική πέρα απ' όλα τα άλλα, είναι συμφέροντα και τα συμφέροντα σημαίνουν ότι δίνεις κάτι και παίρνεις κάτι άλλο. Εμείς θεωρούμε προϋπόθεση και κρίκο συνεργασίας με την Αλβανία, την άνθηση της Ελληνικής Μειονότητας εκεί, αλλά και τη δυνατότητα της να έχει πρόσβαση εδώ, κύριε Σφυρίου, γιατί είναι και αυτό σημαντικό. Γιατό πήραμε αυτήν τη θέση. Ποιος μπορεί να υποστηρίξει ότι αν κλείσουμε τελείως τα σύνορα, σώνει και καλά η Ελληνική Μειονότητα θα μείνει εκεί. Δε νομίζω πως μπορεί να υποστηρίξει κανείς μία τέτοια θέση. Μιλάμε για την καλύτερη λειτουργία της όποιας βίζας πενταετούς διάρκειας

για τις στρεβλώσεις που υπάρχουν, και τις γνωρίζουμε όλοι, και για το τι μπορεί να προβλεφθεί για το μέλλον, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι. Και αυτή ήταν η πρόθεση της ανάλυσης των εκλογικών αποτελεσμάτων, για να δούμε αν και πόσο οι Έλληνες εψήφισαν, συμμετίχαν και πόσο θα συμμετέχουν και στο μέλλον στο πολιτικό σύστημα. Και αυτό φυσικά δεν μπορεί να αποτελεί συγκριτικό στοιχείο με τους κομμουνιστές της εποχής εκείνης, που συμμετέχαν στη διαδικασία και στον κρατικό μηχανισμό του συστήματος. Είναι άλλες οι συνθήκες δημοκρατίας.

Εμείς δε σχολιάζουμε καθόλου τι έγινε την εποχή εκείνη, αλλά δεν παριστάνουμε ούτε τους ανιστόρητους ούτε ξεχνάμε τι είχε γίνει ούτε κάνουμε παρόμοιες περιέργεις συγκρίσεις, σαν αυτούς που ισχυρίζονται πως αν δεν είχε καμφθεί ο υπαρκτός σοσιαλισμός και αν δεν είχε καταρρεύσει, όλα τα πράγματα θα ήταν ωραία, γιατί θα υπήρχε η συνωμοσία της σωτηρίας. Εμείς πιστεύουμε στις προκλήσεις της δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υφυπουργές και κύριοι συνάδελφοι.

Υπ' αυτούς τους όρους και υπό τις δεδομένες συνθήκες, γίνεται η επερώτηση προς την Κυβέρνηση. Αναλογιζόμεθα όλοι τις ευθύνες μας, αλλά θα μας επερωτήσετε όταν θα γίνουμε εμείς κυβέρνηση. Σήμερα επερωτάθησε εσείς και θέτουμε ζητήματα που μπορούν να προβληματίζουν το Σώμα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Φούσας έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι, χαίρομαι ιδιαίτερα και είμαι και ευτυχής, διότι είχα την πρωτοβουλία, και ανταποκρίθηκαν και οι συνάδελφοι μου, ύστερα από πολλά χρόνια, από πολλές δεκαετίες, στην Αίθουσα αυτή, να συζητηθεί το μέγια εθνικό πρόβλημα της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας στη Βόρειο Ήπειρο και στην Αλβανία γενικότερα. Χαίρομαι ακόμη, γιατί το επίπεδο συζήτησης υπήρξε πολύ καλό πλην βεβαίως της εξαιρεσεως του κ. Κόρακα, δηλαδή του ΚΚΕ. Μάυρο το θέμα δε θέλω να ασχοληθώ περισσότερο και δεν πρέπει να ασχοληθώ περισσότερο, διότι θα χρειασθεί να πούμε πολλά για τις ευθύνες του Κ.Κ.Ε..

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δε σας συμφέρει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Θα δώσω μόνο την απάντηση, επειδή διερωτήθηκατε τι θα έπρεπε να κάνουμε το 1989-1990, που ήλθαν πολλοί Βορειοηπειρώτες; Σας ερωτώ. Τι ήθελε το Κ.Κ.Ε.; Να μεταφέρουμε τα ηλεκτροφόρα σύρματα από εκείνη την πλευρά στην εδώ πλευρά; Τι θέλατε να κάνουμε...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Αυτοκριτική να κάνετε, εσείς δεν τους φέρατε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Κόρακα, σας παρακαλώ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Τι ήθελε το ΚΚΕ; Εμείς, επαναλαμβάνω, ούτε διανοηθήκαμε ποτέ -ούτε εμείς ούτε τώρα και το ΠΑΣΟΚ- ότι είναι δυνατόν βιαίως να απαγορεύσουμε στους Βορειοηπειρώτες να έλθουν στη Μητέρα Πατρίδα.

Ισχυρίζομαστε όμως ότι έχουμε χρέος να βοηθήσουμε και να ενισχύσουμε να μείνουν εκεί, στις πατρογονικές τους εστίες, και να τους βοηθήσουμε να επιστρέψουν εκεί και γ'αυτό ελέγχουμε, όπως έχουμε δικαίωμα και καλόπιστα την Κυβέρνηση.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Αυτό το λέμε εμείς.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Και θα στηρίξουμε την Κυβέρνηση όπου χρειάζεται.

Θέλω επίσης να παρατηρήσω το εξής: Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι πλέον διαφωνούμε στην Αίθουσα αυτή με το ΚΚΕ όλοι μας. Άλλα τι κάναμε πριν από πέντε, έξι και δέκα χρόνια, τι έκαναν τότε τα δύσκολα χρόνια πολλοί υψηλόβαθμοι του ΠΑ.Σ.Ο.Κ.

Οφείλω δημόσια να συγχαρώ τον κ. Κουβέλη, όταν ήταν πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, είχα τη χαρά να θέσω υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου τότε, να πάρει μία επιτροπή να επισκεφθεί τη Β. Ήπειρο για να δει το βαθμό των παραβιαζομένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προς τιμή του ο κ. Κουβέλης, ως πρόεδρος της ΔΣΑ και η παράταξη της οποίας γείτο, στήριξε αυτήν την πρότασή μου, την οποία στήριξε και η δική μου παράταξη.

Τότε, κύριε Σφυρίου, η δική σας Παράταξη του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. την

πολέμησε λυσσαδώς. Κορυφαία στελέχη σας σήμερα στην εξουσία και στην Κυβέρνηση την πολέμησαν επίσης λυσσαδώς. Ας κάνουμε αυτοκριτική, λοιπόν. Και η αυτοκριτική δεν είναι μόνο εκεί που λέτε εσείς. Είναι μία πορεία πολλών επών και η ευθύνη είναι θέμα πολλών επών για το εθνικό αυτό θέμα και για άλλα εθνικά θέματα. Να μην αναφερθώ σ' αυτά τώρα, και καταλογίσω τεράστιες ευθύνες.

Αναφερθήκατε, κύριε Κόρακα, στο θέμα της Επισκοπής και της ΜΑΒΗ. Απαντώ πώς το Κόμμα μου κράτησε ιδιαίτερα προσεκτική και διακριτική στάση. Άλλου να αναζητήσετε ευθύνη. Να την αναζητήσετε στους Υπουργούς εκείνους του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., που κατά τρόπο ανεπίτρεπτο κατέθεσαν ως μάρτυρες κατηγορίας ή δεν ξέρω πώς. Ήρθε το βούλευμα και πανηγυρικά με πρόταση του αρμόδιου εισαγγελέα να απαλλάξει τους κατηγορουμένους.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: ... (δεν ακούστηκε).

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Δε χρησιμοποιώ τέτοιες λέξεις. Εγώ σέβομαι τις αποφάσεις της Ελληνικής Δικαιοσύνης και δεν παρεμβαίνω με κανένα τρόπο και ποτέ.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όνειδος.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Δε σας ακούω και αδιαφορώ. Τέλος, οφείλω να διευκρινίσω αυτό το οποίο είπε ο εκλεκτός φίλος ο κ. Κουβέλης.

Κύριε Πρόεδρε, Κύριοι Συνάδελφοι, ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας όπως και άλλοι συνάδελφοι, δεν προβληματίστηκε και δεν είπε σε ποιό κόμμα πρέπει να είναι η Εθνική μας Μειονότητα. Όχι. Είπε πώς θα τους βοηθήσουμε να ασκήσουν το δικαίωμά τους. Είπε πως πρέπει να τους βοηθήσουμε γι' αυτό το αναφαίρετο δικαίωμά τους, που στηρίζεται στις διεθνείς συμβάσεις. Εκτός εάν ξεχάσουμε -και οφείλω να το παρατηρήσω- ότι μιλούμε για ένα ζωντανό κύπταρο, κύριε Υπουργέ της Βορείου Ήπειρου πρώτα, αλλά και της Αλβανίας γενικότερα, που είναι διεσπαρμένοι. Και ξέρετε κάτω από ποιες συνθήκες του Αλία και του Χότζα ιδίως, πήγαν στα Βόρεια οι Βορειοηπειρώτες, και έφυγαν από τις πατρίδες τους.

Το 1923, όταν έγινε η απογραφή επί συνόλου πληθυσμού 800.000, ξέρετε πόσοι ήταν οι Έλληνες; Ήταν 128.000 κατά μία απογραφή, και 157.000 κατά άλλη απογραφή. Να κάνουμε, λοιπόν, τους συνειρμικούς υπολογισμούς, πόσοι θα έπρεπε να είναι σήμερα οι Βορειοηπειρώτες και ποιος πράγματι είναι ο πληθυσμός αυτός. Αυτό, όμως δεν είναι του παρόντος, αλλά καλά είναι να ακουσθεί.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι, θα πρέπει να σας υπενθυμίσω πως τα δικαίωματα της Ελληνικής Εθνικής -το υπογραμμίζω, Εθνικής - Μειονότητας, προστατεύονται από διμερείς και διεθνείς συμβάσεις. Ακούσατε αυτό, κύριε Κόρακα. Πρώτα προστατεύονται από την σχετική απόφαση της Κοινωνίας των Εθνών στις 2.10.1921, και την σχετική δήλωση της τότε Αλβανικής Κυβερνήσεως, αλλά από το Δικαστήριο της Χάγης στις 6.4.1935, από το Πρωτόκολλο της Κέρκυρας στις 17.5.1914, από το Σύμφωνο της Καπεσίτσας....

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Στο φίλο σας τον Μπερίσα να το πείτε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ να μην γράφονται στα Πρακτικά οι διακοπές του κ. Κόρακα. Να μην γραφεί καμία μέχρι το τέλος της συζήτησης.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: ...και τόσες άλλες διμερείς και διεθνείς συμβάσεις και κείμενα που χαρακτηρίστηκε τελικά ότι είναι Εθνική Μειονότητα.

Τέλος, όσον αφορά αυτό που ειπώθηκε από τον κ. Κουβέλη και από άλλους, εάν εμείς, η κυβέρνηση Μητσοτάκη το 1989-1990 στήριξε ή όχι τον κ. Μπερίσα απαντώ: 'Όχι, δεν τον στήριξε. Στήριξε την αποκατάσταση της δημοκρατίας στη χώρα εκείνη. Αυτό είναι που δε σας συμφέρει....'

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Εμένα δε συμφέρει;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Όχι, κύριε Κουβέλη, δεν εννοώ εσάς. Πιο εδώ έδειξα τα έδρανα του Κ.Κ.Ε..

Εμείς, λοιπόν, τότε, για να το ξεκαθαρίσουμε, στηρίζαμε την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Τώρα, εάν καλώς ή κακώς

το ΠΑΣΟΚ συνεχίζει να στηρίζει το κόμμα αυτό, είναι άλλο ζήτημα. Τότε έτσι έπρεπε να γίνει.

Τελειώνοντας, θέλω να παρατηρήσω τα εξής:

Είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι είναι ανάγκη για μία σύγχρονη εξωτερική πολιτική στα Βαλκάνια. Στα αλήθεια, δεν ξέρετε - και ασφαλώς ξέρετε - πως το Κόμμα σας που είναι επί τρία - τριάμισι χρόνια και πάλι στην Κυβέρνηση, δεν έκανε τίποτα; Τώρα το σκεφθήκατε αυτό, ότι πρέπει να κάνουμε μία σοβαρή εξωτερική πολιτική στα Βαλκάνια, τώρα που έχουμε αυτούς τους τραγικούς καρπούς για τους Βορειοηπειρώτες;

Μας δώσατε και μερικούς αριθμούς από τις εκλογές. Δεν είναι όμως αυτοί που είπατε. Εκτός εάν πρέπει να υπενθυμίσω αυτό που έλεγε ο αείμνηστος Γεώργιος Παπανδρέου - να το παραφράσω - ότι οι αριθμοί των εκλογικών αποτελεσμάτων που δεν είναι βέβαια έτσι - ευημερούν κατ' εσάς, αλλά τα χωριά της Βορείου Ηπείρου αδειάζουν. Αδειάζουν τραγικά! Το γνωρίζουμε όλοι αυτό και μάλιστα πολύ καλά.

Οφείλω να σας πω ότι μου δώσατε κάποια στοιχεία και απορώ πώς τα δώσατε. Δώσατε στοιχεία για κάποια έργα. Πώς τα δώσατε αυτά; Κατ' αρχήν να μου πείτε για το 'Ιδρυμα Παλιννοστούντων. Δώσατε και μία απάντηση, τι έκανε τη Νέα Δημοκρατία. Δεν το ξέρετε ότι είναι έργο της Νέας Δημοκρατίας το ίδρυμα παλιννοστούντων για τη βοήθεια των Βορειοηπειρωτών και άλλων. Άλλο εάν τώρα δεν εκπληρού το σκοπό του. Αυτό κάναμε εμείς αμέσως. Και δεν κάναμε μόνο αυτό. Δεν είναι του παρόντος, κύριε Σφυρίου, να το εξηγήσω.

Αλλά πάντως, το 'Ιδρυμα Παλιννοστούντων είναι έργο της Νέας Δημοκρατίας, γιατί ακριβώς ενδιαφέροταν για τους αδελφούς μας Βορειοηπειρώτες. Και σεις δεν έχω αντίρρηση πως θέλετε να ενδιαφερθείτε, αλλά δεν το κάνετε όπως πρέπει. Αλήθεια, όμως, λέτε ότι δώσατε για τρακτέρ, μετασχηματιστές κ.λπ. για έξι χρόνια -όπως λέτε εσείς- 26.316.000 δραχμές. Ξέρετε πόσο κάνει ένα τρακτέρ; Κάνει 30 εκατ. δραχμές. Δηλαδή αυτό είναι που βοηθήσατε; Τον έχω τον κατάλογο αυτόν και τον δώσατε εσείς ο ίδιος. Αυτή είναι η βοήθεια που κάναμε στους αγρότες βορειοηπειρώτες εκεί;

Ένα τρακτέρ στοιχίζει 30 εκατ. δραχμές και μας φέρατε κατάσταση στη Βουλή όπι δώσατε 26 εκατομμύρια. Να μην ασχοληθώ και με άλλες λεπτομέρειες.

Θέλετε εκείνο τον πίνακα που έφερε ο κ. Σφυρίου; Ακούστε λοιπόν τι γράφει: "Προς κέντρο διανομής. Το 1991 δαπανήθηκαν 92.499.091 δραχμές.

Το 1992 δαπανήθηκαν 98 εκατομμύρια, το 1993 730.000.000 δραχμές. Το 1994 μηδέν. Το 1995 μηδέν." Το 1996 δεν αναγράφεται. Θέλετε κι άλλο; "Επισκεύες - συντηρήσεις εντός Αλβανίας: Το 1992 δαπανήθηκαν 60 εκατ. δραχμές." Ακούστε, γιατί σας ενδιαφέρουν. Ακούστε γιατί δικά σας στοιχεία είναι αυτά: "Το 1993 δαπανήθηκαν 81 εκατ. δραχμές. Το 1994" -κύριε Υπουργέ, να το πείτε στον κ. Πάγκαλο αυτό- δαπανήθηκαν" 13 εκατ. δραχμές. Το 1995 δαπανήθηκαν 47 εκατ. δραχμές". Γιατί μειώνονται αυτά;

Σχετικά με τη βίζα. Κύριε Πρόεδρε, το θέμα της βίζας είναι τεράστιο. Κατέθεσα στις 29- 2 -96 μηνυτήρια αναφορά στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και ενεργείται προκαταρκτική εξέταση. Παρακαλώ να κατατεθεί για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αντώνιος Φούσας καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα μηνυτήρια αναφορά, η οποία έχει ως εξής:

"ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡ. ΦΟΥΣΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αθήνα 29-2-96
Αριθ. Πρωτ: 650
Τηλ: 6411526

ΕΝΩΠΙΟΝ

ΤΟΥ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Αντωνίου Γρ. Φούσα, Δικηγόρου Αθηνών και Βουλευτού Ιωαννίνων (Ασκληπιού 6-8- Αθήνα, τηλ. 3633310 -11-12).

1. Υπό την ιδιότητά μου, κατά κύριο λόγο, ως βουλευτού και ιδίως

της ακριτικής περιοχής του νομού Ιωαννίνων, αλλά και ως άνθρωπος που επί σειρά ετών ασχολούμαι με το μέγα θέμα των Βορειοηπειρωτών, αισθάνθηκα έντονη και επιτακτική την ανάγκη να φέρω ενώπιόν σας προς δικαστική διερεύνηση και διαλεύκανση ένα μέγιστο κοινωνικό και εθνικό θέμα, που αφορά τον τρόπο χορηγήσεως "βίζας" στους Βορειοηπειρώτες και Αλβανούς από τα δύο ελληνικά προξενεία Αργυροκάστρου και Τιράνων.

Οφείλω από την αρχή να διευκρινίσω ότι δεν έχω καμία συγκεκριμένη προσωπική γνώμη ή και πληροφορία εις βάρος του προσωπικού των δύο αυτών προξενείων μας, αλλά αντίθετα γνωρίζω και ο ίδιος ότι όλο το προσωπικό εργάζεται κάτω από διαίτερα αντίδοξες και δύσκολες συνθήκες και με υπεράνθρωπες προσπάθειες και ακόμη ότι οι εκεί εργαζόμενοι δεν επαρκούν για την κάλυψη όλων των αναγκών και των δύο προξενείων μας.

Οφείλω, όμως, επίσης να επισημάνω ότι δυστυχώς οριγάζουν στην κυριόλεξια οι φήμες ότι υπάρχουν παράνομα κυκλώματα που νέμονται στην κυριόλεξία Βορειοηπειρώτες και Αλβανούς, σχετικά με τη χορήγηση "βίζας", είτε διότι αυτοί επιθυμούν να εργασθούν στην Ελλάδα, είτε διότι επιθυμούν να έλθουν εδώ για λόγους ακόμη και για λόγους υγείας (Νοσοκομεία κ.λπ.).

2. Η όλη διαδικασία, ιδίως για όσους επιθυμούν να εργασθούν στην Ελλάδα έχει δύο φάσεις και συγκεκριμένα, κατ' αρχήν, η πρώτη φάση αφορά στην λήψη "βίζας" από το ένα εκ των δύο εκεί προξενείων μας και μετά ταύτη η δεύτερη στη χορήγηση αδειάς εργασίας εδώ στην Ελλάδα. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι υπάρχει πρόβλημα και για τις δύο φάσεις και ειδικότερα ότι υπάρχει αδιστάκτος χρηματισμός τόσο για να ληφθεί η πολυπόθητη βίζα, όσο και για την χορήγηση της αδειάς εργασίας. Οι πληροφορίες δε αυτές δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα και ούτε κατ' ανάγκη στους εργαζόμενους για τη χορήγηση της βίζας στο Αργυρόκαστρο ή στα Τίρανα και ούτε για την χορήγηση της αδειάς εργασίας εδώ στην Ελλάδα.

Δεν αποκλείεται να υπάρχουν ότομα εκτός των υπηρεσιών αυτών, τα οποία με διάφορους τρόπους να "αποσπούν" διάφορες βίζες και να τις χορηγούν έναντι ιδιαίτερα υψηλού ανταλλάγματος ή ακόμη να κυκλοφορούν απ' αυτούς και πλαστές βίζες. Πάντως το βέβαιο είναι ότι οι φήμες ανεβάζουν την "τιμή" κάθε τέτοιας βίζας στα αστρονομικά ποσά των 200.000 ή 300.000 ή ακόμη και 500.000 δρχ. χωρίς περί αυτού να υπάρχει κάπι συγκεκριμένο και χειροπιαστό.

3. Κατά το παρελθόν για το θέμα αυτό είδαν το φως της δημοσιότητας διάφορα σχετικά δημοσιεύματα και για το λόγο αυτό οι προσάγουν διάφορα άρθρα και σχόλια εφημερίδων. Τελευταία δε (27-2-1996) έλαβε χώρα στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΥ σχετική εκπομπή του γνωστού δημοσιογράφου κ. Σπύρου Καρατζαφέρη με συγκεκριμένα στοιχεία και συγκεκριμένες καταγγελίες από Βορειοηπειρώτες και άλλους πολίτες. Σας προσάγω και σχετική βιντεοκαστέα εκ της εκπομπής αυτής, η οποία θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να παρακολουθηθεί από τον μέλλοντα να ενεργήσει την όλη δικαστική έρευνα.

Ανεξάρτητα προς αυτό, κρίνω ότι σε πρώτη φάση θα πρέπει να κληθούν και να καταθέσουν σχετικά οι παρακάτω, των οποίων τα ονόματα προκύπτουν από την ανωτέρω εκπομπή και βέβαια, φάνεται ότι είναι σε θέση να εισφέρουν στη δικαστική έρευνα για τη διαλεύκανση της υπόθεσης χρήσιμα στοιχεία, ήτοι:

α) Σπύρος Καρατζαφέρης, δημοσιογράφος του τηλεοπτικού σταθμού ΣΚΑΥ

β) Ιωάννης Ρουμπτάης, δημοσιογράφος - Ευρωβουλευτής

γ) Φίλιππος Τσέρος, Βορειοηπειρώτης

δ) Γεώργιος Τσέρος, Βορειοηπειρώτης

ε) Μενέλαος Ζώτος, Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Βορειοηπειρωτικών Ερευνών και Ιωάννινα.

στ) Παναγιώτης Μπάρκας, δημοσιογράφος στο Αργυρόκαστρο

ζ) Θεοδώρα Νάσιου, Βορειοηπειρώτισσα.

4. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρών ότι είναι απόλυτη ανάγκη (κοινωνική, δικαστική και εθνική) να διαλευκανθεί δικαστικά πλήρως η όλη υπόθεση, είτε για να παταχθούν οι τυχόν

παραβάτες, είτε για να διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει τέτοιο πρόβλημα και ιδίως, ότι δεν υπάρχουν όπως λέγεται "κυκλώματα", τα οποία να εκμεταλλεύονται και να λυμαίνονται τους από κάθε πλευρά σε δύσκολη θέση ευρισκομένους Βορειοηπειρώτες ή και Αλβανούς ακόμη.

Η υπόθεση αυτή θα πρέπει να το γρηγορότερο να διαλευκανθεί δικαστικά και για τους εξής επιπλέον λόγους:

α) Το θέμα είναι πέρα απ' όλα και εθνικό, διότι, οι φήμες αυτές, και πολύ περισσότερο εάν είναι πραγματικότητα, απογοητεύουν και δηλητηριάζουν τον Ελληνισμό της Β. Ηπείρου και της Αλβανίας γενικότερα και εμφανίζεται η Ελλάδα ότι δε θέλει ή ότι δεν μπορεί να επιληφθεί και να επιλύσει ένα τόσο σοβαρό θέμα.

β) Διότι οι Βορειοηπειρώτες εργαζόμενοι στην Ελλάδα με τα προβλήματα αυτά αποθαρρύνονται να επιστρέψουν και να εγκατασταθούν στους τόπους της καταγωγής τους και να δραστηριοποιηθούν σε διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες, που τόση ανάγκη έχει η περιοχή εκείνη.

γ) Διότι απογοητεύονται ακόμη και Έλληνες επιχειρηματίες να μεταβούν στην περιοχή της Β. Ηπείρου και της Αλβανίας γενικότερα και να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά, που επίσης τόση ανάγκη έχει η περιοχή.

δ) Διότι σαφώς μειώνεται το κύρος και η αξιοπιστία των δυο προξενείων μας στα Τίρανα και Αργυρόκαστρο, ιδίως εάν, όπως βάσιμα θέλω να πιστεύω, όλες οι σχετικές φήμες για τα Προξενεία μας είναι παντελώς αβάσιμες.

ε) Διότι με τις φήμες αυτές αποφεύγουν να ασχολούνται με το θέμα αυτό τελείως ανθρωπιστικά ή και εθνικά ακόμη και βέβαια πάντοτε με απολύτως νόμιμο τρόπο, διάφορα άτομα που μπορούν να βοηθήσουν αναξιοπαθύντες Βορειοηπειρώτες ή και Αλβανούς ακόμη και για Νοσοκομεία, προκειμένου να τους χορηγηθεί μια "βίζα", διότι φυσικό είναι τα άτομα αυτά να κρατούν πλέον δικαιολογημένες αποστάσεις από τέτοιες φήμες και πληροφορίες, με τελικά θύματα του ίδιους τους Βορειοηπειρώτες, των οποίων η πρόσβαση στα δύο Προξενεία για διάφορους λόγους είναι πολύ δύσκολη αν όχι και αδύνατη.

στ) Διότι, με τις φήμες αυτές είναι δυνατόν να δημιουργηθούν και προβλήματα στις καλές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών (Ελλάδος και Αλβανίας), που τόσο ανάγκαιες είναι την περίοδο αυτή, ιδίως για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Βορειοηπειρωτών, αλλά και για άλλους πολλούς λόγους.

ζ) Διότι, τέλος, κατ' αυτό τον τρόπο ενισχύεται και αυξάνεται έπι περισσότερο η λαθρομετανάστευση με τα γνωστά τραγικά προβλήματα.

Με την βεβαίότητα ότι θα επιληφθείτε προσωπικά του θέματος και ότι θα διατάξετε σε βάθος έρευνα, Σας ευχαριστώ πολύ και Σας υπογραμμίζω ότι είναι στη διάθεση κάθε αρμόδιου για την παροχή οποιωνδήποτε συμπληρωματικών πληροφοριών ή και στοιχείων.

Με ιδιαίτερη τιμή
Αντώνιος Γρ. Φούσας

Δικηγόρος Αθηνών - Βουλευτής Ιωαννίνων. ")

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Και βεβαίως, δεν εννοώ ότι οι υπάλληλοι των Προξενείων έχουν οποιαδήποτε ανάμειξη. Οι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι όλων των εκεί υπηρεσιών, ασκούν κανονικά το καθήκον τους. Παρά ταύτα υπάρχει γενικότερο κύκλωμα εντός των προθεσμιών που πρέπει να παταχθεί. Ασφαλώς ερωτηθήκατε τι γίνεται και προς την κατεύθυνση αυτή, αλλά, κύριε Υπουργέ, δεν απαντήσατε. Πότε θα απαντήσετε; 'Έλεγε ο Μακρυγιάννης ότι δεν τον συνέφερε και ότι δεν ήθελε να απατήσει, άλλα λόγια να αγαπόμαστε. 'Όχι. Παρακαλώ εδώ και τώρα να μας πείτε τι λέτε για το Προξενείο Κορυτσάς. Απαντήστε μας.

Τι γίνεται με τα τρία τελωνεία, Σαγιάδας, Δρυμάδων και Μέρτζανης; Πείτε μας συγκεκριμένα.

Τι γίνεται με την ανασφάλεια των εκεί, εκεί διαμενομένων Ελλήνων και τα εγκλήματα -που δε μας είπατε τίποτα- και τις σφαγές και τις πυρκαγιές και τις στημένες δίκες;

Τι γίνεται με το θέμα του εποικισμού; Λέξη δε μας είπατε. Ή δε γνωρίζετε ότι γίνεται μεγάλος επικίνδυνος εποικισμός στις περιοχές που συγκεκριμένα σας ανέφερα;

Τι γίνεται επιπλέον, επαναλαμβάνω, με τις περιουσίες των ιδρυμάτων της Μειονότητας;

Τι γίνεται με την ελεύθερη επικοινωνία; Βεβαίως η πενταετής βίζα είναι καλύτερη από τις προηγούμενες, αλλά θα μου πείτε πως δίνονται αυτές; Θα μου πείτε σε ποιους δίνονται; Θα μου πείτε πόσες ώρες ταλαιπωρούνται οι Βορειοηπειρώτες σε ένα Προξενείο; Θα μου πείτε γιατί ο Πρόδρομος λέει ότι δεν μπορώ να δώσω γιατί έχω μόνο δύο και τρεις υπαλλήλους και όπως πράγματι συμβαίνει και χρειάζομαι για να δώσω μία βίζα δέκα και είκοσι μέρες; Άλλού είναι η απάντηση. Δώστε τους σας παρακαλώ πολύ μία κάρτα και κάντε έλεγχο.

Τι πρέπει να γίνει: Επιπλέον κάποτε να γίνει το μητρώο των Βορειοηπειρωτών ώστε να καταγραφούν και να εφοδιαστούν με μία κάρτα ελεύθερης επικοινωνίας.

Ειλικρινά σας λέω, αφού δεχόμαστε όλοι μας ότι ο Βορειοηπειρώτης 'Ελληνας είναι μέρος του ευρύτερου ελληνισμού, τι χρειάζονται οι άδειες εργασίας και παραμονής; Γιατί να τους ταλαιπωρούμε όπως είπε η μαθήτρια Ελεονόρα. Το ένα Υπουργείο μας να λέει αλλιώς και το άλλο αλλιώς. Το ζόμευς εμείς οι Ηπειρώτες. Μας επισκέπτονται καθημερινά οι Βορειοηπειρώτες και διαμαρτύρονται.

Χρειάστηκε κάποτε να πάρω τον τότε Υπουργό Δημοσίας Τάξεως κ. Παπαθεμέλη όταν ο αστονομικός διευθυντής της Κέρκυρας - σημειώστε ότι, σας παρακαλώ πολύ-έπιασε τρεις Αλβανούς για να τους στείλει στην Αλβανία. 'Ηταν κι ένας Βορειοηπειρώτης μαζί τους. Κι εκείνον τον έστειλε και αυτόν με την κλούβα. 'Οταν τηλεφώνησα και του είπα "γιατί, κύριε, το κάνατε αυτό" μου απάντησε "και πού ξέρω εγώ να τους ξεχωρίσω, γιατί εγώ να ταλαιπωρώθω";'. Εγώ βέβαια δε συμφωνώ πως είναι λύση αυτή, όπως τους στέλνουμε τους Αλβανούς μέσα στις κλούβες κλπ. Αλλιώς πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτό το θέμα. Σε κάθε περίπτωση, όμως, άλλη τύχη πρέπει να έχουν οι Βορειοηπειρώτες.

Τελειώνω με την εξής παρατήρηση.

Η παρούσα συζήτηση είναι πράγματι ιστορική. Τα κείμενα αυτής της συζήτησης θα χρησιμοποιηθούν από την ιστορία, γιατί είχε πολλά χρόνια να γίνει μια τέτοια συζήτηση. Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που μας δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσει το θέμα σε τέτοιο επίπεδο. Θα ήμουν, όμως, ιδιαίτερα ευτυχής, αν ήταν εδώ ο ίδιος ο Υπουργός των Εξωτερικών, διότι μαζί πήγαμε στο Αργυρόκαστρο πριν από λίγες ημέρες όπου και διαπίστωσε και αυτός την τραγικότητα της καταστάσεως αλλά συγκεκριμένα μέτρα δεν παίρνονται. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ.Βεζδρεβάνης έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Θα ήθελα να πω πολλά πάνω στα όσα είπε ο κ.Κόρακας. Απουσιάζει όμως, αλλά είναι και περιττό γιατί με εκείνη την πλευρά ισχύει το "ου με πείσεις καν με πείσεις". Στέκομαι όμως σε μια λέξη που είπε, τη λέξη φιλοξενία. Εμείς δεν δεχόμαστε τη λέξη φιλοξενία για τους Βορειοηπειρώτες. Οι Βορειοηπειρώτες δεν φιλοξενούνται στην Ελλάδα. Περπατούν, ζουν και κοιμούνται στο σπίτι τους, που είναι η πατρίδα τους η Ελλάδα.

Στην κατά τα άλλα απολύτως υπεύθυνη θέση του κυρίου Κουβέλη, την οποία και προσποτράφω, θα διαφωνήσω μόνο σε ένα σημείο. Στη λέξη δημοκράτης για τον Φάτος Νάνο. Δεν του ταιριάζει. Συνεργάτης από τους πρώτους των τυράννων Ενέβρ Χότζα και Ραμίζ Αλιά ήταν. Κατά τα άλλα συμπάσχω με όλους τους δημοκράτες για τη φυλάκισή του.

Οσον αφορά τη θέση του κ. Τσοβόλα, τη χαρακτηρίζω από την αρχή ως το τέλος υπεύθυνη ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Θέλω τώρα να πω στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Π.Α.Σ.Ο.Κ. τον κ. Σφυρίου, τα εξής: Αναφερθήκατε σε μένα προσωπικά για τη μονομερή άρση του εμπολέμου και είπατε, άρση του εμπολέμου. Ξεχάστε μία βασική έννοια, που είναι η αρχή της διαφωνίας μας. Για τη μονομερή άρση μιλάμε, δε μιλάμε για το σκέτο, άρση του εμπολέμου. Κανείς δεν είναι

φιλοπόλεμος σ' αυτήν την Αίθουσα και πολύ περισσότερο ο υποφαινόμενος. Άλλα μιλήσαμε για τη μονομερή άρση του εμπολέμου, που δεν τολμήσατε να την φέρετε ούτε στην Εθνική Αντιπροσωπεία για να την επικυρώσετε.

'Ερχομαι τώρα σε σας, κύριε Υφυπουργέ. Μιλήσατε για δραστηριότητες στην Αλβανία. Ο κ.Φούσας σας ανέφερε για τα τρακτέρ. Εγώ είχα σημειώσει εδώ για οχήματα, 2.640.000. Δηλαδή κάποιο μεταχειρισμένο της αποσύρσεως ήταν; Μιλήσατε για κτηνιατρικά φάρμακα, 2.900.000. Είπατε για τρακτέρ 26 εκατομμυρίων, ενώ δε φθάνει για ένα. Αν αυτό το λέτε συμπαράσταση προς το Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό, τότε είναι νιντρότη για την Ελλάδα, κύριε Υπουργέ. Δε λέω για σας, για την Ελλάδα λέω.

Για να αντιπαρέθετε τη διαπίστωσή μας, ότι το Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Αλβανία έπαθε πανωλεθρία, μας αντιτίνατε το επιχείρημα ότι εξελέγησαν 'Ελληνες με άλλα Κόμματα. Δεν ξέρω πόσο γνωρίζετε το θέμα, αλλά εμείς ασχολούμεθα με αυτό μια ζωή και μπορώ να πω ότι το ξέρουμε πολύ καλά. Σας λέμε, λοιπόν, ότι τα υπουργικά συμβούλια του Εμβέρ Χότζα, στην πλειοψηφία τους αποτελούντο από 'Ελληνες. Άλλα τι 'Ελληνες; Γενίτσαρους. Δε μιλάμε, λοιπόν, για τέτοιους εκλεγμένους.

Είπατε ότι θέλετε μια Βαλκανική με θεσμούς. Συμφωνώ απολύτως. Είμαστε, όμως, εμείς, εκείνοι που θα επιβάλουμε τους θεσμούς; Να συμβάλουμε, ναί. 'Εως ότου, όμως, δημιουργηθούν, πρέπει να εκμεταλλευθύμε τους υπάρχοντες, για να σώσουμε τον Ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου.

Αποδώσατε την απομάκρυνση των Βορειοηπειρωτών από τις εστίες τους στην κοινότητη άποψη ότι αναζητούν καλύτερη τύχη.

Και από την Ελλάδα αναζητούν καλύτερη τύχη, αλλά επιστρέφουν στην Πατρίδα. Εδώ δεν έχουμε τέτοιο φαινόμενο, εδώ έχουμε απομάκρυνση οριστική, που θα επιφέρει την εθνολογική αλλοίωση της Βορείου Ηπείρου.

Κύριε Υπουργέ, ειλικρινά λυπήθηκα που σας παρακολούθησα με προσοχή να μιλάτε για είκοσι λεπτά ολόκληρα λεπτά και δεν αναφερθήκατε όύτε μια φορά στις λέξεις "Βόρειος Ήπειρος" και "Βορειοηπειρώτες". Ακόμη έχετε τα κατάλοιπα της δεκαετίας του '80, από τότε που μιλούσαμε εδώ μέσα για τους Βορειοηπειρώτες και δεχόμασταν τους μύδρους από την πλευρά της παράταξής σας: Γιατί σας πειράζει να πείτε "Βόρειος Ήπειρος" και "Βορειοηπειρώτες"; Αν αυτό εξυπηρετεί την εθνική υπόθεση, να τα ανακαλέσω όλα και να συμφωνήσω μαζί σας. 'Ομως, δε βλέπω σε τι εξυπηρετεί το να αποφεύγετε να ονομάζετε τους 'Ελληνες της Βορείου Ηπείρου, Βορειοηπειρώτες. Είναι το αλύτωτο κομμάτι του Ελληνισμού, είναι το άλλο κομμάτι της Ηπείρου. Για μας η Ήπειρος είναι ενιαία και η μισή είναι ακόμη υπόδουλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Τρυφωνίδης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, εγώ θα είμαι λιτός, προκειμένου να κερδίσουμε χρόνο. Εγώ θα θέσω και πάλι το θέμα της δυνατότητας της ελεύθερης διακίνησης μέσου των συνόρων.

Η πρόταση η οποία έγινε, για να αντικατασταθεί η βίζα με μία κάρτα, είναι ένα πάρα πολύ καλό στοιχείο, που θα διευκολύνει στο να γυρίσουν στις πατρογονικές τους εστίες. Η δυνατότητα επικοινωνίας με τη Μητέρα Πατρίδα θα τους δώσει μια πρόσθιτη ευχέρεια να γυρίσουν πιο γρήγορα στην πατρίδα τους, αφού θα έχουν αυτό το αίσθημα της ελευθερίας της μετακίνησης. Ουσιαστικά για τους συμπατριώτες μας θα καταργήσουμε τα σύνορα και γι' αυτό το λόγο θέλω να τονίσω τη σκοπιμότητα της άλλης πρότασης, να καταγραφούν δηλαδή οι Βορειοηπειρώτες που μένουν, που έχουν ρίζες, οι πραγματικοί Βορειοηπειρώτες. Και εκεί και εδώ, για να μπορέσουμε να λειτουργήσει αυτό το σύστημα της κάρτας απόλυτα και αποδοτικά.

Ένα άλλο στοιχείο, για το οποίο μέμφομαι την Κυβέρνηση του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., είναι ότι έχει αφήσει ανεκμετάλλευτες τις τεράστιες δυνατότητες που παρέχουν τα ευρωπαϊκά προγράμματα, ώστε να

πετύχουμε αυτήν την ανάπτυξη στην Αλβανία. Μένουν ανεκμετάλλευτα, δυστυχώς, και μόνο ορισμένες μελέτες έχουν υποβληθεί στην Α.Τ.Ε. που διαχειρίζεται το πρόγραμμα στην Ελλάδα και δυστυχώς δεν έχει γίνει έστω και μια επένδυση 1.000 δραχμών. Αυτό είναι απαράδεκτο, γιατί μ' αυτό το εργαλείο θα μπορέσουμε να ασκήσουμε και εθνική πολιτική, όταν η αλβανική κυβέρνηση θα έχει γίνει ένα τέτοιο εργαλείο στα χέρια μας. Το άλλο πρόγραμμα, το INTEREG, που αφορά έργα υποδομής μεταξύ χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτης χώρας, είναι απαράδεκτο τα κεφάλαια να μένουν στις Βρυξέλλες και να μην υλοποιούνται στο δρόμο που π.χ. είπατε, Κακαβιά, Αργυρόκαστρο σε πρώτη φάση και αργότερα για τα Τίρανα. Οπωράς δεν έχει πρωθηθεί ο παραλιακός δρόμος, που θα βοηθήσει στο να οργανωθεί καλύτερα το τελωνείο στη Σαγιάδα. Εγίνε ο παραλιακός δρόμος Σαγιάδα-Άγιοι Σαράντα-Αυλώνα και πιστεύω ότι εξυπηρετούνται καλύτερα τα συμφέροντα της Ελλάδας και από απόψεως επικοινωνίας, εμπορίου κ.λπ.

Από την άλλη μεριά βέβαια, υπάρχει η ανάγκη για την Κορυτσά να γίνουν διάφορα έργα υποδομής. Δεν πρέπει να χάνουμε αυτές τις ευκαιρίες, γιατί κάθε χρόνος που περνάει χάνεται ανεπιστρεπτή και αλλάζει το οικονομικό και πολιτικό καθεστώς μέσα στην Αλβανία. Κάποιος συνάδελφος επεσήμανε ότι η Ιταλία έχει βάλει σταθερά το πόδι της και εκμεταλλεύεται το φιλέτο της αλβανικής οικονομίας. Εμεις, δυστυχώς, έχουμε αγκυλώσεις και χάνουμε τις ευκαιρίες για να μπορέσουμε να παίξουμε το σωστό ρόλο με τους συμπατριώτες μας εγκατεστημένους στην Αλβανία -και μ' εκείνο το καθεστώς και με το σημερινό μπορούν να αποτελέσουν ένα εκλεκτό στοιχείο της ιθύνουσας τάξης της γειτονικής χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Καραμπίνας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, έγινε προσπάθεια από τη μεριά της Κυβερνήσεως να γίνει κάποιος αποπροσανατολισμός από την ουσία του θέματος και να αναχθεί σε μείζον θέμα η δήθεν εμπλοκή της Νέας Δημοκρατίας στα εσωτερικά του δημοκρατικού καθεστώτος της Αλβανίας, δηλαδή στα εσωτερικά των κομμάτων.

Αυτό συνέβη, γιατί το αποτέλεσμα μας λέει πάρα πολλά πράγματα. Εξάλλου ο κύριος Υπουργός απεδέχθη και τη συρρίκνωση και επίσης απεδέχθη και την ιστορική εξέλιξη σε σχέση με τη μετακίνηση, κάτι που και εμείς από τη δικιά μας πλευρά μπορούμε να το κάνουμε δεκτό. Μ' αυτό, όμως, δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη δική σας απραξία, συγκεκριμένα της Κυβέρνησης, ή, εν πάσῃ περιπτώσει το να μη λαμβάνονται εκείνα τα μέτρα και εκείνες οι προϋποθέσεις, ώστε να μειώνονται τα αρνητικά αποτελέσματα, που οι εξελίξεις έχουν σαν συνέπεια.

Επειδή, κύριε Υπουργέ, η Νέα Δημοκρατία δεν είναι κυβέρνηση, κυβέρνηση είναι το ΠΑ.Σ.Ο.Κ., θα πρέπει να μας δώσετε μια απάντηση για τις προτάσεις που σας κάναμε και που είναι μέρος των προϋποθέσεων, ώστε να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις σε σχέση με τα εθνικά θέματα. Θα παρακαλούσα δηλαδή στη δευτερολογία σας, να μας δώσετε απαντήσεις για το αν αποδέχεσθε τα μέτρα αυτά στο σύνολό τους ή μέρος απ' αυτά και ποια.

Κλείνοντας, θα ήθελα να κάνω μια παρένθεση, γιατί αυτό το άκουσα και κάποια άλλη στιγμή από κάποιες Πτέρυγες της Βουλής, σε σχέση με τη μουσουλμανική μειονότητα στη Χώρα μας και για το ότι δεν απολαμβάνει τα κοινωνικά, πολιτικά και δημοκρατικά δικαιώματα της και για το ότι υποφέρει. Με κάποια τέτοια έννοια έχει τεθεί.

Εκείνο που έχω να πω εδώ σαν απάντηση, είναι το εξής: Η μουσουλμανική μειονότητα στην Ελλάδα και εκπροσωπεύται στο Κοινοβούλιο και αυξάνει και πληθύνεται. Το να αυξάνει και να πληθύνεται, σημαίνει ότι έχει τα προς το ζην.

Πέραν αυτού, κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, εκείνο που θα πρέπει να έχουμε όλοι μας σαν στόχο, είναι πώς θα επιτευχθεί οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, να επιστρέψουν στις πατρογονικές τους εστίες, να προσδέσουν και ευημερούν.

Από τη συζήτηση στο Κοινοβούλιο, δε νομίζω να είχε κανείς αντίρρηση επ' αυτού. Εν πάσῃ περιπτώσει, απ' ό, πι κατάλαβα εγώ, όλοι μας μιλάμε για μια συνεργασία φιλίας και καλής γειτονίας με τη γειτονική Αλβανία. Εκείνο που παρατηρήθηκε -και είμαστε όλοι σύμφωνοι- είναι ότι απαιτούμε το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τους Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, από την αλβανική κυβέρνηση. Αυτό οφείλει και έχει χρέος η κυβέρνηση σας να το απαιτεί και να γίνει πράξη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, τρεις σύντομες παρατηρήσεις.

Η πρώτη έχει να κάνει με την έκπληξη που μου δημιουργήθηκε, όταν άκουσα Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους άλλων Κομμάτων της Αντιπολίτευσης, αλλά και του κυβερνητικού -ίσως εκείνος είναι ο μόνος δικαιολογημένος- περίπου να εκφράζουν την απορία τους, ίσως και την έμμεση ή αμέση ενόχλησή τους, για την κατάθεση και ανάπτυξη αυτής της επερώτησης, είτε με αναφορές σε σχέση με τα πετεργάμενα της Νέας Δημοκρατίας κατά τη διάρκεια της κυβερνητικής θητείας ή με τα γνωστά προσχηματικά άλλοθι περί κορωνών κ.λπ. Μπορεί κανείς να έχει τις απόψεις τις δίκες του ή του Κόμματός του, όμως, εδώ υπάρχει ένα μείζον ζήτημα. Ή δεχόμαστε ότι υπάρχει ένα μεγάλο εθνικό θέμα ή δεν το δεχόμαστε. Αν δεν το δεχόμαστε, ορθώς μας κάνετε κριτική που καταθέσαμε την επερώτηση και την αναπτύξαμε, ή -και αυτό ισχύει, όχι βεβαίως για τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κυβερνώντος Κόμματος, εκείνος, έστω και με τις δυσκολίες που έχει, τη δουλειά του κάνει ο άνθρωπος- αλλά από την πλευρά των άλλων αντιπολιτευομένων Κομμάτων, εάν δέχονται ότι υπάρχει θέμα και στρέφονται κατά της κατατεθείσης επερώτησης, σημαίνει ότι συμφωνούν με την κυβερνητική πολιτική, οπότε, τουλάχιστον, ας μας επιτρέψουν το αναφαίρετο δικαίωμα να εκθέτουμε τις απόψεις μας και να αναδεικνύουμε ένα ζήτημα, που για μας είναι θέμα ύψιστης εθνικής σημασίας και αγγίζει τις βαθύτερες χορδές της εθνικής μας ευαισθησίας.

Η δεύτερη παρατηρηση που θα ήθελα να κάνω, έχει να κάνει με μία άποψη που εξέφρασε ο αξιότιμος κύριος Υπουργός. Είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι η βελτίωση των σχέσεων της Ελλάδος με την Αλβανία είναι προϋπόθεση- κατά κάποιο τρόπο, πρόκριμα -και για τη βελτίωση των όρων διαβίωσης και της συμπεριφοράς του αλβανικού καθεστώτος προς τον Βορειοηπειρωτικό Ελληνισμό. Αυτό κατ' αρχήν και θεωρητικά είναι σωστό. 'Αλλωστε νομίζω ότι κανένας εκ των επερωτώντων, όσων εκπροσώπησαν σήμερα τη Νέα Δημοκρατία, συμπεριλαμβανομένου, βεβαίως, και πρωτίστως του Προέδρου της, δεν εξέφρασε διαφορετική άποψη. 'Ομως, υπάρχει ένα ζήτημα εδώ και εσείς, κατά πάσα πιθανότητα, το ξέρετε τουλάχιστον από θεωρητική πλευρά, καλύτερα απ' όλους μας. Ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, πως τα έθνη, τα κράτη, οι κρατικές οντότητες, στην προσπάθειά τους να επηρεάσουν τη συμπεριφορά άλλων ομολόγων τους, επιχειρούν πολιτική "κινήτρων και κυρώσεων". Σημαίνει αυτό, ότι η μονοδρομική και άνευ αμοιβαιότητας, άνευ αντικρύσματος, άνευ ανταποδοτικότητας συγκεκριμένη πολιτική, επιδειξης καλής πίστεως, εμπράκτου καλής πίστεως -δε με πάρινε ο χρόνος να απαριθμήσω πάλι κάποια απ' αυτά που σας είπα στην αρχική μου εισήγηση, γύρω από τέτοια παραδείγματα- δεν οδηγεί πουθενά.

Το ερώτημα, λοιπόν, που τίθεται, δεν είναι κατά πάσον θέλουμε ή δε θέλουμε καλές σχέσεις με την Αλβανία. Βεβαίως τις θέλουμε. Και βεβαίως, κατ' αρχήν θεωρούμε μία τέτοια βελτίωση ως υποβοηθούσα και την προοπτική του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού. Όταν, όμως, η αδηριτή πραγματικότητα μας λέει καθημερινά ότι η μεν Ελλάς πράγματι κάνει πολιτική βελτίωσης των σχέσεων, από την άλλη πλευρά η αλβανική κυβέρνηση, πέρα από ορισμένα φραστικά ϕληναφήματα- επιτρέψετε μου να πω- δε δειχνεί ανάλογη έμπρακτη διάθεση. Και πάντως, το βέβαιο είναι ότι η μοίρα του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού βαίνει επιδεινούμενη, τότε υπάρχει ένα μεγάλο ερωτηματικό.

Η τρίτη και τελευταία παρατήρηση που θα ήθελα να κάνω, έχει να κάνει με την αναφορά σας για το ότι η Ελλάδα, η Ελληνική

Κυβέρνηση, είναι σταθερά προσηλωμένη στη διατήρηση του Ελληνισμού στην περιοχή του. Εκεί συμφωνούμε όλοι. Και μπορεί κανείς επί μακρόν να συζητήσει στην κατανομή των ευθυνών. Η άποψη του ομιλούντος είναι ότι, ούτε το Κόμμα στο οποίο ανήκει, υπήρξε κατά τη διάρκεια της άσκησης των κυβερνητικών του καθηκόντων αλάνθαστο. Άλλα έσω δεν έμαστε για να διεκδικούμε το αλάνθαστο, ούτε να μοιράζουμε ευθύνες για το χθες. Γιατί, στο κάτω -κάτω της γραφής, κανείς δεν είναι αναμάρτητος. Αν πάμε και κοιτάξουμε το βάθος του χρόνου, ορισμένες τουλάχιστον πλευρές έχουν μείζονες ιστορικές ευθύνες για τη συμπεριφορά τους στο θέμα αυτό.

Δεν είναι, όμως, αυτό το θέμα μας. Το θέμα μας είναι, αυτή η βασική θέση και αρχή, στην οποία όλοι συμφωνούμε, ότι ο Ελληνισμός πρέπει να μείνει και να αναπτυχθεί, να ευημερήσει και να προοδεύσει στις πατρογονικές του εοτίες, πώς επιτυγχάνεται. Και εδώ εγείρεται το μείζον θέμα της πολιτικής αποτελεσματικότητας, που ας μη γελιόμαστε, άπτεται άμεσα και του ζητήματος της αξιοποίησίας, και της Κυβέρνησης και ευρύτερα του πολιτικού κόσμου, αποτελεσματικότητα που σημάνει με άλλα λόγια, να μη βρεθούμε εδώ, κύριε Υπουργέ, σ' ένα χρόνο ή δύο ή και περισσότερα και, πάρα τις σημερινές κυβερνητικές διαβεβαιώσεις και την απόπειρα παρουσίασης μιας εικόνας πολύ καλύτερης από αυτή που νομίζω εγώ ότι είναι η πραγματικότητα και μάλιστα η προοπτική της πραγματικότητας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Συμπεραίνετε παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: ...έρθουμε και με εκφράσεις λόγης και πικρίας αναγνωρίσουμε το απόλυτο ναυάγιο.

Κατά συνέπεια, επιτρέψτε μου να πω ότι τα ερωτηματικά και οι αμφιβολίες παραμένουν για την ασκούμενη πολιτική και θα πρέπει εσείς -και δεν αναφέρομαι μόνο προσωπικά- να αναζητήσετε τους τρόπους, που θα βρεθεί αυτή η αποτελεσματικότητα και θα εξασφαλιστεί και η διαμόρφωση πεποίθησης σε όλους μας, κυρίως όμως, στους άμεσα ενδιαφερομένους. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για να κλείσει τη συζήτηση.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηλ. Εξωτερικών): Ομολογώ ότι η συζήτηση η οποία προηγήθηκε ήταν εξαιρετικά χρήσιμη για όλους μας και κυρίως φυσικά για την Κυβέρνηση, η οποία θα λάβει σοβαρά υπόψη ορισμένες υποδείξεις και οπωσδήποτε θα προχωρήσει, μαζί με αυτές, στην εκπλήρωση του στόχου αυτού, που από την πρωτολογία μου ανέφερα, δηλαδή τη διατήρηση του Ελληνισμού στην Αλβανία.

Γιατί, πραγματικά, βρισκόμαστε σε μία καμπή, που δε θα πρέπει, με πράξεις ή παραλείψεις, να οδηγηθούμε σε αποτελέσματα, τα οποία σε όλες περιοχές, για όλους Ελληνισμούς του παρελθόντος έχουν στοιχίσει και μόλις τώρα ανακαλύπτουμε το βαθμό του προβλήματος που έχει προκληθεί.

Δεν είναι δυνατόν στα δέκα τέσσερα περίπου λεπτά που μου απομένουν, να απαντήσω σε όλες τις ερωτήσεις. Θα επικεντρώσω, λοιπόν, μοιραία τη σειρά των απόψεων που θα εκφράσω, σε ορισμένα ζητήματα, τα οποία θεωρώ ότι πρέπει οπωσδήποτε να απαντηθούν.

Πρώτα απ' όλα, αναφορικά με το ζήτημα των ποσών τα οποία δαπανώνται ή δαπανήθηκαν από το Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής, έχω την αίσθηση ότι εδώ δεν ήταν δίκαια η αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα, διότι ο πίνακας των οποίων οι κύριοι Βουλευτές έχουν στο χέρι τους, περιέχει βεβαίως και ορισμένα ποσά τα οποία είναι μηδαμινά. Άλλα όχι μόνον αυτά.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Υπάρχει σύνολο δαπανών.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηλ. Εξωτερικών): Είναι συνολικός πίνακας δραστηριοτήτων σε Αλβανία για το 1996. Είναι

1.172.542.819 δραχμές για το συνολικό κόστος ολοκληρωθείσων δραστηριοτήτων και αναμενομένων να ολοκληρωθούν εντός του 1996 και είναι ένα συνολικό κόστος εκκρεμών υποθέσεων 812.620.000. Δηλαδή, βρισκόμαστε στο επίπεδο των 2 δισ. δραχμών.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Κύριε Υπουργέ, αν μου επιτρέπετε..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Φούσα, παρακαλώ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηπ. Εξωτερικών): Αν χρησιμοποιούμε τον ίδιο πίνακα βρισκόμαστε στα τεχνικά έργα, που είναι ολοκληρωθέντα 284.640.892, σε εξέλιξη 275.856.000, σύνολο 560.000.000. Μιλάμε γι' αυτόν τον πίνακα. Βεβαίως, στην εκπαίδευση έχουν ολοκληρωθεί 220.000, στη στήριξη των επαγγελμάτων έχουμε ένα σύνολο 60.000.000, στη στήριξη γεωργικών δραστηριοτήτων έχουμε σύνολο 239.000.000 κ.ο.κ. Άρα, υπάρχει ένα σοβαρό ποσό, το οποίο δαπανάται και έχει δαπανηθεί μέσα στο έτος 1996, και θα ήθελα να το λάβετε υπόψη σας, πέραν εκείνων τα οποία αναφέρθηκαν και τα οποία είναι μικρά, για συγκεκριμένες, όμως, δραστηριότητες. Αυτό είναι το πρώτο.

Νομίζω ότι ο κ. Φούσας συνολικά έθεσε τα περισσότερα ζητήματα που επανελήφθησαν ή είχαν πρωτογενώς εκφραστεί από άλλους Βουλευτές και ορισμένα θέματα τα οποία επίσης μας αφορούν. Άλλα το κυρίαρχο θέμα, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, είναι το θέμα των θεωρήσεων. Θα έρθω και σε άλλα σοβαρά θέματα, αλλά ας τα πάρουμε με τη σειρά τους.

Στο θέμα των θεωρήσεων υπάρχει βεβαίως η ευνοϊκή εξέλιξη -όλοι το αποδέχθηκαν αυτό- των πενταετών θεωρήσεων. Οφείλω να αναγνωρίσω από την άλλη μεριά, ότι βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα πρόβλημα, το οποίο παραμένει, δηλαδή το γεγονός ότι, δυστυχώς, ο αριθμός των ελληνικών Προξενείων αυτήν τη στιγμή στην Αλβανία είναι περιορισμένος.

Θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, όμως, ότι αυτά άνοιξαν τα τελευταία χρόνια από την εποχή της κατάρρευσης του σοσιαλιστικού καθεστώτος και ότι δυστυχώς το Προξενείο της Κορυτσάς, το οποίο θα αποτελούσε το τρίτο στη σειρά Προξενείο και το οποίο θα μπορούσε θαυμάσια να αποσυμφορήσει κατά μεγάλο ποσοστό τις αιτήσεις για βίζες, δεν έχει λειτουργήσει. Άλλα ομιλούμενως εδώ η Ελληνική Κυβέρνηση κάνει ό,τι μπορεί.

Δυστυχώς, δεν έχει ακόμα περάσει από το Κοινοβούλιο η συγκεκριμένη επικύρωση της συμβάσεως, για να μπορέσει να αρχίσει η λειτουργία. Άρα, υπάρχει μια καθυστέρηση ενός έτους περίπου και φαντάζομαι ότι είναι σκόπιμο να καλυφθεί πια, αλλά που είναι η μόνη η οποία εμποδίζει την έναρξη λειτουργίας του συγκεκριμένου Προξενείου.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Της Ελληνικής Βουλής;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΖΑΚΗΣ (Υψηπ. Εξωτερικών): Του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Διότι η Αλβανική βουλή έχει επικυρώσει ήδη τη συμφωνία και φυσικά δεν έχει ξεκινήσει ως τώρα. Αν δεν υπάρξει, όμως, επικύρωση, δεν μπορεί να γίνει έναρξη λειτουργίας.

Τώρα, στο θέμα του Ιδρύματος Παλιννοστούντων, αναγνωρίζουμε ότι το Ίδρυμα ιδρύθηκε επί Νέας Δημοκρατίας. Είναι είναι ένα εθνικό έργο αυτήν τη στιγμή, το οποίο εξακολουθεί να παράγει έργο και είμαστε ευτυχείς που παράγεται και στην περίοδο αυτή αυτό το έργο, το οποίο εμείς θεωρούμε ικανοποιητικό.

Το θέμα των σχολείων. Θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνηση σ' αυτό το θέμα. Δεν μιλάμε για τάξεις ελληνικής γλώσσας μέσα σε υπάρχοντα αλβανικά σχολεία. Μιλάμε για ελληνικές τάξεις, οι οποίες είναι αυτοτελείς. Δηλαδή, εκπαιδεύονται άτομα, τα οποία ομιλούν την ελληνική και διδάσκονται την ελληνική. Δεν είναι αλβανικά σχολεία που διδάσκεται μια ξένη γλώσσα, όπως θα ήταν λόγου χάρη στην Ελλάδα ένα ελληνικό σχολείο, που θα είχε τη γαλλική γλώσσα μέσα. Είναι κάτιο διαφορετικό.

Τώρα στο πρακτικό θέμα της υποδομής, δηλαδή στα θέματα δημιουργίας των προσβάσεων προς την Αλβανία.
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ομολογούμενώς και εδώ υπάρχουν κενά, δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία. Εκείνο που θα ήθελα απλώς να ανακοινώσω είναι ότι για τις τρεις διόδους, στις οποίες προσαναφέρθηκα, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία πρωάθησης -πριν από είκοσι ημέρες έγινε αυτό στα Ιωάννινα- στην πρώτη σύνοδο που έγινε της Επιτροπής PHARE INTERREG και πρωθείται. Φυσικά βρίσκεται ακόμα στο επίπεδο του σχεδιασμού, θα πάρει τον χρόνο, αλλά τουλάχιστον έχει ξεκινήσει η εξελικτική διαδικασία προς την κατεύθυνση της πραγμάτωσης του έργου.

Θα ήθελα να μείνω λίγο και στο θέμα που έθιξε ο κ. Καραμανλής, στο θέμα της πολιτικής σημασίας της βελτίωσης των σχέσεων. Δεν πιστεψα όύτε προς στημή, ότι μιλάμε απλά και μόνο για μια μονομερή ελληνική καλοποιεία, η οποία δε θα έχει ποτέ ανταπόκριση. Βεβαίως δίνω ιδιαίτερη έμφαση στο γεγονός ότι αποτελεί και δικό μας όφελος, η βελτίωση της κατάστασης των βορείων γειτόνων. Δηλαδή, αποτελεί εγγύηση για εμάς τόσο η δημοκρατική ολοκλήρωση, όσο φυσικά και η κοινωνικοοικονομική τους άνοδος, όχι μόνο διότι στην περίπτωση της Αλβανίας έχουμε μια Μειονότητα η οποία θα παρακολουθήσει αναμφίβολα αυτήν την κοινωνικοοικονομική άνοδο και τους καρπούς της δημοκρατίας. Αυτό είναι το ένα δεδομένο. Το άλλο δεδομένο είναι ότι ακριβώς επειδή γειτνάουμε με αυτές τις χώρες έχουμε κάθε συμφέρον να έχουμε αρμονικές σχέσεις με χώρες οι οποίες έχουν δημοκρατία. Νομίζω ότι το παρελθόν των σχέσεων, όχι μόνο με τις βόρειες χώρες, αλλά και με την Τουρκία, που είναι ένα άλλο καλό παράδειγμα, μας δείχνει το πόσο πλήττεται τελικώς η δική μας σχέση μέσα από τις πολιτικές διακυμάνσεις, τη ρευστότητα και την αποσύνα πραγματικής δημοκρατίας.

'Άρα, υπάρχει αυτό το μείζον ζήτημα. Επομένως, ακόμα και αν ήταν μονόδορος η δική μας προσφορά, πάλι θα άρξει τον κόπο να την επιχειρήσουμε. Δε λέω, όμως, τέτοιο πρόγραμμα. Λέω ότι, αν παρακολουθήσετε την πρόσφατη ιστορία των σχέσεων μας με την Αλβανία, θα διαπιστώσετε ότι διακριτικά, αλλά με σαφήνεια και στιβαρότητα, προσπαθούμε να διεκδικήσουμε ορισμένα πράγματα.

Και νομίζω ότι αυτά στα οποία αναφερθήκατε, δηλαδή και το θέμα των σχολείων και μια σειρά άλλων ζητημάτων, τα οποία στο παρελθόν ήταν αδιανότητα κάτω από το κομμουνιστικό καθεστώς, αλλά και τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης στην Αλβανία, τα έχουμε δρομολογήσει. Ας χρησιμοποιήσω αυτόν τον όρο. Ορισμένα δε απ' αυτά, τα έχουμε πετύχει.

Νομίζω, λοιπόν, πως αξίζει τον κόπο το πείραμα αυτό της δημοκρατικής οργάνωσης και αξίζει τον κόπο να βοηθήσουμε όσο μπορούμε.

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι εξάντλησα τα βασικά και μάλιστα τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της επερωτήσεως των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας, κυρίων Αντωνίου Φούσα, Ηλία Βεζδρεβάνη, Γεωργίου Τρυφωνίδη, Κωνσταντίνου Καραμπίνα, Σάββα Τσιτουρίδη, Παναγιώτη Λουκάκου και Κωνσταντίνου Καραμανλή κατά του Υπουργού Εξωτερικών, σχετικά με την πολιτική της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Ελληνισμού της Βορείου Ήπειρου.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της 4ης Νοεμβρίου 1996 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρούνται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Συνεπώς, τα Πρακτικά της 4ης Νοεμβρίου 1996 επικυρώθησαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε σ' αυτό το σημείο να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 23.20' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τρίτη 19 Νοεμβρίου 1996 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ